

PAU PLANETA FUTUR

Programa per a les eleccions al
Parlament Europeu del 9 de juny de 2024

comuns

Sumar

Índex

1. Refundar el model econòmic. L'economia com a pilar de l'Europa social i democràtica	5	2. Emergència climàtica. Transició ecològica justa i democràtica. Planificació ecològica per al progrés compartit i la descarbonització.	21
1.1 Balanç de la legislatura 2019-2024: una oportunitat per a un nou model econòmic a la UE	6	2.1 Aturar el canvi climàtic	22
1.2 Justícia fiscal a tota la UE: un requisit indispensable per a l'Europa social	9	2.2 Protegim i ampliem el Green Deal Europeu: un Green Deal Social	25
1.3 Un sistema financer i bancari al servei del benestar i la democràcia	12	2.3 Energia	27
1.4 Refundar la política comercial per a un model just i democràtic	13	2.4 Sistema elèctric, gas natural i hidrocarburs en general	29
1.5 Una nova política industrial com a base del progrés econòmic	14	2.5 Justícia ambiental	30
1.6 Democratització de la governança econòmica	15	2.6 Agricultura i Política Agrària Comuna	30
1.7 En defensa dels drets dels treballadors i les treballadores i per assegurar la protecció en un entorn laboral canviant	16	2.7 Pesca	34
1.8 Ciència, innovació i universitats per al benestar social	18	2.8 Transport i mobilitat sostenible	35
		2.9 Ciutats sostenibles i en transició ecosocial	37
		2.10 Aigua	38
		2.11 Biodiversitat	39
		2.12 Aire. Contaminació i gestió de residus. Plàstics i tòxics.	41
		2.13 Benestar animal	44
		3. Una Europa social que protegeix les persones	45
		3.1 Seguretat econòmica i benestar. Una Europa que protegeix les persones i garanteix les cures i els serveis públics	45
		3.2 Persones grans	51
		3.3 Educació	53
		3.4 Política d'habitatge europea	54
		3.5 Salut i sanitat públiques	56
		3.6 Usos del temps	58

4. Una Europa democràtica que defensa els drets i llibertats de la ciutadania	60	6. L'Europa de l'emancipació juvenil	90
4.1 Reforcem i garantim l'Europa dels drets i les llibertats	61	6.1 Educació a Europa com a eina de cohesió i igualtat d'oportunitats	90
4.2 Ampliació interna i reforma de la governança	68	6.2 Justícia social i solidaritat intergeneracional	90
4.3 Euromunicipalisme	70	6.3 Habitatge	90
4.4 Una proposta europea per normalitzar el fenomen de la migració i el refugi. L'Europa antirracista i protectora dels drets humans	72	6.4 Un jovent connectat a tots els nivells	91
4.5 L'Europa de la Justícia Racial	77	6.5 Jovent compromès per l'Europa democràtica	91
4.6 Cultura: una Europa diversa, creativa i integradora que aposta pels drets culturals i reconeix el català	79	6.6 La salut del jovent en l'Europa multi-crisi	91
4.7 Drets, mitjans de comunicació i noves tecnologies	81	7. Una Europa en defensa dels drets humans, el multilateralisme, la cooperació i el dret internacional	92
5. Feminismes i LGTBI+	83	7.1 Acció exterior europea	93
5.1 Posar la vida al centre de les polítiques a través del reconeixement i la redistribució de les cures	84	7.2 Multipolaritat i multilateralisme, reforma de les Nacions Unides i establiment d'una veu europea a l'ONU	94
5.2 Garantir els drets laborals i econòmics de totes les dones	85	7.3 Política de veïnatge	95
5.3 Garantir la justícia sexual i reproductiva	86	7.4 Solidaritat i una pau justa basada en el dret internacional per a Ucraïna i Palestina	96
5.4 Promoure polítiques feministes des de les institucions europees	87	7.5 Desescalar, pacificar i donar sortida als diversos conflictes al món des d'una perspectiva regional i promoure una cooperació positiva	96
5.5 Garantir una Europa lliure de violències masclistes	88	7.6 Polítiques de cooperació i justícia global	98
5.6 Garantir els drets LGTBI+ en una Europa feminista i diversa	89	7.7 Iniciatives en la prevenció de conflictes i promoció de la pau	99
		7.8 Defensa Europea	100

Introducció

Aquestes eleccions europees es donaran en un context europeu i global tan transcendent com incert. D'aquí la seva importància. Europa es troba en una cruïlla històrica que requereix respostes progressistes, democratitzadores i globals. Enfront tenim uns reptes colossals. A la superposició de crisis i als desafiaments globals geopolítics, financers, energètics i eco-socials, s'hi suma l'avenç divers de les forces reaccionàries. Volem, doncs, bastir una alternativa que connecti amb les preocupacions, emocions i esperances de la majoria.

Amb la gestió europea de la pandèmia en aquesta darrera legislatura i també gràcies a la nostra pressió, per primera vegada en molt de temps es van posar en pràctica (tot i que tímidament) polítiques allunyades dels fallits dogmes neoliberals. La gestió solidària i expansiva de la pandèmia (deute mancomanat, una política fiscal i macroeconòmica per sortir de la crisi, un sòlid pla d'inversions estratègiques, i compres sanitàries compartides) va mostrar que era possible, i millor, fer allò que durant molt temps s'havia dit que era impossible. També va fer-se possible obrir el paraigües de l'European Green Deal com a marc necessari per implantar les polítiques de transició ecològica justa i de descarbonització. Però ara bufen poderosos vents en contra i les forces de dreta i reaccionàries volen tornar a l'austeritat fallida, a les retallades i a diluir i retardar els compromisos climàtics. Europa necessita just el contrari, necessita poder consolidar i fer estructural la capacitat d'endeutament compartit, disposar d'una fiscalitat suficient per impulsar la planificació ecològica i convertir el pilar social en una vertadera garantia de l'Estat del Benestar europeu, i una major ambició en els objectius de descarbonització vinculants.

Estem, a més, en un moment geopolític molt complicat i tens que requereix una veu i una acció pròpia europea. La Unió Europea ha de ser un actor autònom en l'arena internacional, promovent una política exterior que sigui capaç de fer desistir les actituds agressives d'estats com Rússia o Israel, que sigui solidària amb els estats i pobles atacats i que alhora eviti extensions regionals o globals dels conflictes. Sí, es fa més evident que mai la necessitat de dotar de capacitats i legitimació democràtica l'autonomia estratègica europea, per deixar de dependre en seguretat -en un entorn d'actors més agressius- d'uns Estats Units incerts i amb uns interessos cada cop més divergents. En el mateix sentit, la Unió Europea ha de poder ser un actor fort en la defensa del dret internacional a escala global i de les paus justes alineades amb les aspiracions dels estats i pobles com l'ucraïnès o el palestí, actualment ocupats, envaïts i agredits. En definitiva, volem que esdevingui un actor internacional rellevant que posi el dret internacional i els drets humans al centre de la seva acció exterior i que no pugui ser acusat ni d'hipocresia ni de dobles estàndards.

Europa, i les idees de llibertat, igualtat i fraternitat, estan amenaçades des de dins per les forces reaccionàries i antidemocràtiques que volen impulsar una lògica internacional d'estats forts, amb pulsions autoritàries i amb la restricció de les llibertats civils més fonamentals. Volen revertir també els avenços en igualtat que el feminisme i el moviment LGTBI+ han assolit i volen frenar els nous drets que estan encara per conquerir, com el respecte als drets fonamentals de les persones immigrades, o la igualtat de les persones racialitzades. Les forces d'extrema dreta en les seves diverses declinacions poden augmentar la seva representació electoral de forma significativa, de manera que serà més necessari que mai fer tots els esforços polítics per tal d'evitar que aquestes forces juguin cap paper en la configuració de les majories polítiques, quelcom que el Partit Popular Europeu ara no sembla que descarti. Volem contribuir en aquest sentit a una alternativa, progressista i democràtica, tant a la lògica de l'actual Gran Coalició, com a l'aliança de totes les dretes.

Així, volem construir una Unió Europea que doni certes, protegeixi i generi esperança davant de tots els reptes que venen. I que ho faci ampliant, aprofundint i federalitzant la seva governança democràtica. Aquest programa presenta les nostres principals propostes per fer possible la transició eco-social d'una Europa compromesa amb la humanitat, les llibertats civils, la democràcia i el planeta.

1. Refundar el model econòmic. L'economia com a pilar de l'Europa social i democràtica

Des del clar compromís europeista que sempre hem defensat, volem refundar el model econòmic de la UE amb una modificació del text dels tractats que posi al centre el reconeixement dels drets de la ciutadania tal i com fan totes les constitucions del món i superi el model econòmic neoliberal que es desprèn dels documents fundacionals, que no defensa la seva ciutadania sinó els interessos dels propietaris de béns financers. En aquest sentit, la pandèmia va crear unes condicions excepcionals que van permetre una finestra d'acció econòmica sense condicionants ideològics neoliberals, concretada en un pla d'inversió pública sense precedents finançat amb l'emissió d'eurobons. No obstant això, avui existeix el risc de que la defensa de l'austeritat i els dogmes neoliberals tornin a marcar la política econòmica europea.

Per això la nostra prioritat per aquestes eleccions europees i per la propera legislatura ha de ser defensar que l'economia esdevingui una eina al servei de l'Europa social i democràtica, que tingui com a objectiu central la defensa dels drets socials, civils i polítics de la seva ciutadania i no els interessos dels grans poders econòmics. A més, a llarg termini el nostre objectiu ha de ser refundar el marc normatiu econòmic de la UE sobre una nova base social i democràtica.

1.1 Balanç de la legislatura 2019-2024: una oportunitat per a un nou model econòmic a la UE

La legislatura 2019-2024 del Parlament Europeu ha estat marcada per l'emergència climàtica, la pandèmia i la guerra. La legislatura començava amb la lògica desconfiança envers la Comissió Europea pels anys perduts durant el mandat de Junker i amb les ferides obertes per la gestió de la crisi financera i per l'austeritat. L'actual legislatura va portar una agenda ambiciosa, on s'ha implementat i desenvolupat el Green Deal, la traducció en normes europees dels acords de París. Als pocs mesos, la pandèmia global va posar a prova molts dels mecanismes de la UE. En els darrers dos anys, la guerra a Ucraïna va desencadenar un increment del preu de l'energia i dels aliments amb un profund impacte a la vida de la majoria de la ciutadania europea.

Aquest context advers i extrem, ha servit per evidenciar moltes de les profundes mancances de la UE: dèficits democràtics en el seu disseny institucional, unes normes fiscals deficientes que han de ser suspeses durant la crisi, la dependència de tercers països de sectors estratègics de la indústria i l'energia, així com una fiscalitat plena de forats legals que permeten l'evasió i elusió fiscal de les multinacionals i de les grans fortunes.

Això no obstant, aquesta legislatura també ha servit per trencar principis dogmàtics que semblaven inamovibles: la UE ha emès deute conjunt per primera vegada per donar una resposta comuna a un xoc econòmic extrem que va suposar la crisi del COVID-19. A diferència de la resposta a la crisi financera i l'austeritat imposada en aquell moment que va desmantellar una part important de les polítiques bàsiques de l'estat del benestar, aquesta vegada la Unió Europea ha tingut una resposta keynesiana a la crisi. Quan la pandèmia va convertir-se en una crisi econòmica total, la UE va superar la resistència interna i es va autoritzar, per primera vegada en la seva història, demanar en préstec quantitats importants de fons pressupostaris conjunts als mercats financers.

Així doncs, el Pla de Recuperació i Resiliència ha posat a disposició dels estats membres 672.500 milions d'euros (312.500 milions d'euros en subvencions i 360.000 milions d'euros en préstecs) per donar suport a les seves inversions i reformes a favor de la transició ecològica i digital. És la primera vegada que s'elabora un programa d'aquesta envergadura que es finançarà amb deute comú i que contribuirà a una ràpida i uniforme recuperació social i econòmica. Inclou objectius obligatoris d'inversió climàtica del 37% per al pla de cada Estat i una metodologia nova i millorada per calcular la despesa climàtica vinculant. Per la part negativa, no vam aconseguir un paper tan fort per al Parlament Europeu en la governança dels fons com havíem esperat, ni tampoc vam aconseguir donar a les ciutats accés directe a finançament. En total, el programa NGEU (Next Generation EU) arriba a 800.000 milions d'euros, amb la major part destinada al pla de Recuperació i Resiliència del qual Espanya està sent beneficiària en més de 160.000 milions.

Un dels reptes per la propera legislatura és convertir en permanent aquesta capacitat d'endeutament compartida i, seguint l'exemple del mecanisme dissenyat per a donar resposta a la crisi de la Covid, crear fons amb capacitat suficient per a fer front a les inversions necessàries i transformar la nostra economia sota criteris mediambientals.

En aquest sentit, la reforma de les normes de dèficit i deute de la UE (el Pacte d'Estabilitat i Creixement) també ha de permetre als estats membres donar suport a la transició justa i garantir que ningú no es quedi enrere davant dels canvis socials, econòmics i industrials que calen a sectors com l'energia, la mobilitat, la rehabilitació d'edificis o la digitalització. La pandèmia va demostrar de manera evident que retallar les inversions públiques com la sanitat o les polítiques socials van afeblir la nostra capacitat de resposta.

Finalment, cal recordar que l'any 2022 als Estats Units es va aprovar l'Inflation Reduction Act (IRA), un conjunt d'ajuts públics de 400.000 milions de dòlars en 10 anys, amb els quals l'administració Biden pretén estimular el consum, la producció i la inversió amb criteris mediambientals, incloent clàusules proteccionistes. Després de que la pandèmia demostrés la necessitat de reforçar l'autonomia estratègica Europea i veient com altres actors globals estan accelerant les inversions per enfortir la seva indústria, cal també una aposta clara de la UE en aquest sentit.

1.1 Reformar l'Eurozona per una política econòmica integral i a favor de les persones

Cal abordar i concretar la reforma dels tractats que s'està obrint camí en el debat europeu i que és central per ampliar la democràcia a la UE, també en l'àmbit econòmic. Aquesta reforma haurà d'incloure: la consolidació i "constitucionalització" de les capacitats d'endeutament i de fiscalitat pròpia; l'ampliació i democratització del mandat del BCE; la supressió de la unanimitat per a les qüestions fiscals; la possibilitat de realitzar política macroeconòmica contracíclica i l'ampliació de les inversions no computables a efectes de dèficit.

Tot i així, sense modificar els tractats és possible implementar reformes i desenvolupar polítiques que facin de la construcció europea un factor d'estabilitat i cohesió social. En aquest sentit, proposem les següents mesures:

1. Reformar les noves normes fiscals de la UE que obren la porta a un retorn a l'austeritat. Cal un nou marc de governança econòmica basat en una visió integral de l'estat de les economies, que tingui en compte les característiques i la situació específica de cada país i que posi al centre variables vinculades al benestar social i cultural així com a les polítiques de transició justa i adaptació al canvi climàtic.
2. Modificar el Procediment de Desequilibris Macroeconòmics per tal que tots els indicadors que hi manquen siguin considerats (en especial atur, pobresa i superàvit comercial).
3. Eliminar l'exigència de "Regles d'Or" d'equilibri pressupostari a les Constitucions estatals, que a Espanya va suposar la reforma de l'article 135 de la Constitució l'any 2011.
4. Acabar amb totes les polítiques d'austeritat i la consolidació fiscal. Concretament, amb l'anomenat paquet de 6 (6-pack), que introdueix els mecanismes d'alarma per detectar alguns desequilibris macroeconòmics i aplica sancions correctives quan els estats no compleixen amb els objectius de dèficit i deute.
5. Afrontar el problema del deute públic i privat: és evident que per a diversos països la qüestió del deute públic i/o privat és un llast per al seu futur econòmic. I les responsabilitats són compartides entre creditors i deutors. És per això que caldrà impulsar una Conferència Europea del Deute, en la qual tots els actors públics i privats participin i es pugui donar una sortida negociada a una reestructuració (i quites) profundes, així com avaluar la sostenibilitat dels nivells de deute públic i privat a la UE, les seves conseqüències futures i examinar els mètodes per abordar el sobreendeutament.

6. Avançar cap a la capacitat pressupostària de l'eurozona, amb funcions d'inversió, convergència, competitivitat i estabilització. Per a tenir capacitat d'inversió, redistributiva, d'estabilització, convergència i capacitat contracíclica, el pressupost per a l'eurozona ha de ser suficient i tenir capacitat pròpia. En línia amb el que hauria de passar amb el conjunt del pressupost de la UE, en la propera legislatura s'hauria d'augmentar fins a un 4%, assumint que per a què tingui una capacitat significativa en la propera dècada caldria arribar gradualment a percentatges del 10-15%. Un pressupost específic de la zona de l'euro que sorgeixi també de recursos propis de nova creació. Aquest no hauria de dependre de la discrecionalitat de les aportacions dels estats membres i, per tant, l'eurozona hauria de disposar d'ingressos propis a través de l'assumpció d'alguns dels impostos i trams més rellevants. En aquest sentit fem nostres les orientacions generals de l'informe aprovat recentment al Parlament Europeu sobre una capacitat pressupostària per a l'eurozona.
7. Promoure que sigui obligatori realitzar una valoració/avaluació ("Assessment") de l'impacte sobre les desigualtats socioeconòmiques dels principals projectes i polítiques europees.
8. Fer del semestre europeu una eina de coordinació econòmica i social efectiva, amb la participació dels agents socials i les organitzacions patronals i sindicals, a nivell europeu i nacional.
9. Continuar amb l'ús d'eurobons com a mesura de finançament solidària i que protegeix els estats dels atacs especulatiu contra el seu deute. Aquesta eina de finançament ha de ser la base de grans plans d'inversió pública per al progrés social i ambiental del conjunt de la Unió Europea, tal i com s'ha fet amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
10. Aprovar un Programa de Conversió de Deute Limitat. El Tractat de Maastricht permet a cada estat membre europeu l'emissió de deute sobirà fins al 60% del PIB. Proposem que el BCE ofereixi als Estats membres la possibilitat d'una conversió del seu deute pel valor del Deute Permès Maastricht (DPM), encara que el pagament dels interessos de les accions nacionals del deute convertit seguirien sent atesos per separat per cada Estat membre.
11. Implementar un mecanisme d'estabilitat europeu reforçat que tingui a la seva disposició un fons prou gran per donar resposta als problemes financers dels estats membres i, fins i tot, dels seus sistemes financers, sense que hagi de ser la ciutadania qui els assumeixi. S'ha de dotar d'escrutini democràtic i control ex-ante i ex-post a totes les decisions sobre la utilització d'aquest mecanisme. Per això, rebutgem el contingut de la proposta actualment en tramitació per a la creació d'un Fons Monetari Europeu, basada en principis intergovernamentals.

12. Crear un fons per garantir la transició ambiental justa, seguint l'exemple dels fons de recuperació del Covid. Després d'una "dècada perduda" a causa de les polítiques d'austeritat i la desregulació financera, hem creat una bretxa d'inversió massiva. La descarbonització de la nostra economia i la mitigació i adaptació al canvi climàtic i fenòmens ambientals extrems com la sequera que pateix Catalunya, requeriran un nou impuls de la inversió i la creació d'un Fons per a una Transició Verda Justa amb recursos mancomunats a nivell europeu.
13. Reformar el marc institucional de la zona de l'euro amb un fort paper per al Parlament Europeu en l'escrutini i la legislació, i plena transparència en les decisions. Així mateix assegurar les atribucions necessàries per a la persona comissària dels assumptes de la zona euro i alhora la seva fiscalització per part del parlament europeu.
14. Crear instruments de repartiment de riscos, com ara un sistema de garantia dels dipòsits bancaris europeu (EDIS) i un sistema de garantia complementari europeu per als sistemes nacionals de prestació d'atur.
15. Reformar en profunditat el BCE. Ampliació dels seus objectius, per incloure al costat de l'estabilitat de preus, i al mateix nivell, l'ocupació i l'estabilitat financera. Aquest doble mandat es pot fer possible tant a través de l'ampliació del mandat en els objectius dels estatuts del BCE, com de l'assumpció plena de l'article 127 del TFUE que requereix al BCE donar suport a les polítiques econòmiques generals de la UE, que inclouen els objectius de la Unió, com la plena ocupació i un creixement econòmic equilibrat. Això ha de suposar també la coordinació formal de la política monetària amb la resta de polítiques econòmiques. Garantir el paper de prestador de darrera instància no només dels bancs, sinó també dels tresors nacionals, més enllà de que el BCE hagi acabat exercint implícitament aquesta funció al llarg de la crisi per iniciativa pròpia.
16. Impulsar polítiques per acabar amb la "bombolla financera del carboni", garantint que els criteris ambientals s'incorporin als criteris de risc de les avaluacions d'impacte obligatòries per a inversions. Treballarem per a que el reglament sobre la taxonomia del que es consideren inversions verdes, inclogui també "clàusules marrons" amb totes aquelles inversions altament contaminants per tal que desapareguin dels pressupostos públics i siguin fortament penalitzades en el sector privat fins a aconseguir la total desinversió. Defensarem en les negociacions amb el Consell la posició del Parlament que exigeix que el carbó, la nuclear o qualsevol activitat intensiva en ús de combustibles fòssils no pugui ser mai considerada com a inversió sostenible. De la mateixa manera, impulsarem una reforma dels programes de compres d'actius del BCE, el conegut com a QE, per garantir que es prioritzin els "green bonds", les inversions en economia verda i s'elimini gradualment qualsevol inversió en sectors generadors d'emissions com l'automoció, les autopistes o la generació d'energia amb combustibles fòssils. Hem d'alinejar la política monetària amb l'ambiental. Cal integrar l'impacte sobre les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) com a criteri que hauria de guiar la reestructuració de les carteres, així com els criteris d'elecció en reinvertir els ingressos del Corporate Sector Purchase Programme (CSPP). Les dificultats tècniques associades a les avaluacions d'impacte de GEH són reals, però superables, i no es poden utilitzar per justificar la inacció.
17. Revisar el marc financer plurianual amb una perspectiva de gènere, inclusió d'objectius de gènere ("gender mainstreaming on budgeting").
18. Promoure i implementar pressupostos de gènere com a part integral del procés pressupostari de la UE a totes les etapes i línies pressupostàries.
19. Que la Unió Europea promogui la refundació del sistema financer mundial, apostant per la creació d'institucions financeres internacionals veritablement democràtiques i que promoguin la cooperació, tot evitant les lluites monetàries i comercials que impacten sobre les variables de l'economia real i afecten el benestar de la ciutadania al nord i al sud globals.

1.2 Justícia fiscal a tota la UE: un requisit indispensable per a l'Europa social

Aquest mandat ha estat històric i decebedor des d'una perspectiva fiscal. Ha estat històric ja que la UE va adoptar l'impost mínim de l'OCDE sobre les multinacionals i també va adoptar l'obligació d'informes públics país per país. Al mateix temps, el mandat ha estat decebedor, ja que s'han llançat o promès moltes iniciatives però s'han aprovat poques coses. El que potser és més decebedor d'aquest mandat és que el Parlament Europeu no ha assolit la majoria per donar suport a un canvi del Tractat per allunyar-se de la unanimitat en matèria fiscal.

Calen millors polítiques fiscals a la UE per fer que les multinacionals i l'1% superior contribueixin de manera justa a les nostres societats. L'impost mínim sobre les multinacionals (15%) ha d'augmentar i cal tancar totes les llacunes restants. També hem de gravar l'excés de beneficis d'aquelles multinacionals que fan servir la inflació com a excusa per augmentar els seus preus. La UE ha de començar a treballar en els impostos sobre la riquesa i les plusvàlues a l'1%. Són els que més contaminen, són els propietaris de jets privats i iots.

A més, no és possible implementar una fiscalitat justa a la UE si es permet la competició fiscal a la baixa entre els estats membres i si no es penalitzen els refugis exteriors que en un món de mobilitat instantània del capital permeten total impunitat.

Per tot això, proposem les següents mesures per una fiscalitat justa a tota la Unió Europea:

1. Establir una harmonització generalitzada de l'Impost de Societats, començant per un tipus impositiu mínim comú a tota la UE. Crearem un marc europeu per a l'Impost de Societats que acabi amb la competència fiscal entre els Estats membres mitjançant l'aprovació de la Directiva relativa a una base imposable consolidada comuna de l'impost sobre societats (BICIS). Les bases impositives s'han de calcular igual a tots els països europeus i s'han de gravar els mateixos conceptes.
2. Per acabar amb el bloqueig sistemàtic de les mesures de justícia fiscal per la norma d'unanimitat, invocar l'article 116 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFEU) per les greus afectacions que el dumping fiscal té en la competència en el mercat. Reformarem el disseny d'aquest article per incloure també l'erosió de la base imposable d'altres Estats membres entre els criteris que fan possible utilitzar-lo. Volem superar la norma de la unanimitat per als afers tributaris i fiscals avançant cap a les decisions per majoria qualificada en assumptes fiscals i impulsar que el Parlament tingui capacitat legislativa al respecte.

3. Desenvolupar un paquet de mesures europees contra el blanqueig de capitals, per evitar l'enriquiment amb diners d'origen criminal.
4. Vetllar perquè els Estats membres transposin adequadament els importants avenços fets per la nova Directiva Contra el Blanqueig de Capitals (AMLD per les seves sigles en anglès).
5. Defensar la creació d'una llista negra de països que permeten el blanqueig i que inclogui països com Panamà i Aràbia Saudí.
6. Garantir els recursos pressupostaris suficients, tant per a l'Autoritat Bancària Europea com per a la Comissió Europea, en aquesta matèria, per desenvolupar les seves noves funcions de supervisió.
7. Impulsar la creació d'una Unitat Europea d'Informació Financera, que actuï com a organisme d'investigació criminal transnacional.
8. Donar suport a la Creació de l'Autoritat Europea contra el Blanqueig i proposar que tingui els recursos econòmics i tècnics necessaris per fer les seves funcions. Els delictes de blanqueig són de naturalesa transfronterera per això aquesta unitat ha de garantir l'essencial intercanvi d'informació financera precisa i creïble, de manera puntual, entre països. A més, ha de tenir capacitat per iniciar investigacions en cas de tenir sospites fonamentades de negligències en els nacionals supervisors així com supervisar directament aquelles institucions que pel seu tamany sistemàtic requereixin d'una supervisió supranacional.
9. Desenvolupar la supervisió en els sectors no financers, ja que el blanqueig pot produir-se a partir d'altres actors com els comptables, advocats i consultories fiscals. Actualment la supervisió en aquest camp és molt limitada, fragmentada entre els diferents estats i sense fórmules de coordinació a nivell de la UE.
10. Millorar la transparència, perquè la Directiva de Cooperació Administrativa (DAC) inclogui les rendes del capital dins de l'àmbit d'aplicació i la creació d'un número d'identificació fiscal (NIF) Europeu.
11. Harmonitzar els tractats sobre la doble imposició (dins de la UE i respecte dels països tercers), que sovint s'utilitzen per empreses per aconseguir una doble no tributació.
12. Refer la llista negra sobre paradisos fiscals de la UE, actualment coneguda com a llista de jurisdiccions no cooperatives a nivell fiscal, amb un procediment transparent i objectiu, incloent els països de la UE que incompleixin els criteris. Afegirem sancions a les administracions que no compleixen.

13. Prohibir les fórmules d'arbitratge amb dividends i de "treaty shopping" (abús de tractats), així com els esquemes financers dissenyats amb el propòsit d'evasió fiscal.
14. Desenvolupar les propostes d'Impostos a la riquesa i les fortunes d'abast europeu.
15. Desenvolupar la fiscalitat digital (impostos digitals europeus) per garantir que la nova economia a Internet, més difícil de localitzar geogràficament, també pagui impostos.
16. Impulsar una transició de models tributaris en la que s'incrementi la fiscalitat ambiental i es redueixi progressivament el pes de la fiscalitat sobre els salaris.
17. Impulsar impostos ambientals europeus com: un impost sobre l'energia produïda a la UE; un impost sobre els combustibles d'ús a les carreteres com el dièsel i la benzina; un impost d'ajustament del CO₂ dels productes importats, que apliqui un gravamen als productes energèticament intensius importats des de fora de la UE; un impost sobre el CO₂ per a tots els sectors de fora de la UE obligats pel Sistema de Compra d'Emissions.
18. Una harmonització del sistema impositiu dins la UE per tots els vols, siguin transoceànics o interns. I una taxa per quilometratge des d'origen per a la resta de vols de companyies externes a la UE, primer per gravar econòmicament les emissions de CO₂ que emeten i, segon, per corregir el perjudici competitiu a les companyies de la UE.
19. Paral·lelament, la UE ha d'imposar un termini màxim perquè les aerolínies canviïn els seus aparells antics per altres de baixes emissions, i crear un sistema d'exempcions fiscals pel canvi a híbrids amb el condicionant del desballestament dels antics.
20. Impulsar la creació d'un impost sobre el quilometratge en el transport de mercaderies des del seu origen, sigui quin sigui, excepte si aquestes es transporten amb energies renovables o en casos excepcionals de països amb una alta dependència del comerç exterior degut a la seva insularitat o extrem aïllament. Per les diferències de proximitat entre Estats de la mateixa Unió i amb externs a ella, aquest impost ha de ser administrat i regulat pels mateixos Estats.
21. Impulsar la implantació de l'Impost sobre Transaccions Financeres (Taxa Tobin), actualment en tràmit d'implementació per cooperació reforçada. Ha de consistir en un tipus impositiu d'entre un 0,1% i un 0,25% en cada transacció financera internacional. Aquest impost reduiria els moviments financers especulatiu, dirigint la recaptació obtinguda a reduir les desigualtats i combatre la pobresa al món, per tant els ingressos obtinguts haurien de repartir-se en parts iguals entre els Estats en vies de desenvolupament i el presupost de l'eurozona del qual seria un recurs propi.
22. Incrementar els poders del Parlament Europeu en el marc de la reforma dels tractats, creant una comissió d'investigació permanent similar al model del Congrés dels Estats Units, amb poders i competències per investigar en profunditat tant els esquemes d'elusió i evasió com casos individuals de grans empreses defraudadores.
23. Incloure el gènere a les polítiques fiscals, com la individualització dels impostos i la retirada de la taxa als objectes d'higiene femenina (com els tampons, per exemple) a tots els acords comercials de la UE.
24. Actualitzar la Directiva d'Interessos i Royalties (2003/49/EC), en consonància amb la proposta de revisió feta l'any 2011 i bloquejada pel Consell, amb regulacions d'impost mínim i retencions impositives. Actualitzar també la Directiva relativa a fiscalitat de les matrius (Parent Subsidiary Directive 2011/96/EU) amb regulació del dret d'imposició i de repartiment de beneficis que assumeixi la realitat econòmica.
25. Promoure que la Directiva de contractació pública europea ("public procurement") obligui a les empreses que participin en concursos públics a operar amb transparència fiscal, desagregant i fent públiques les seves dades de facturació, beneficis, persones treballadores, en actiu i factures fiscals país per país. Aquesta directiva ha de permetre a les administracions públiques excloure a empreses que operin amb opacitat fiscal sense que es consideri una violació de la Llei de Competència.
26. Reformar el Codi de Conducta sobre la fiscalitat als països de la UE per incloure pràctiques fiscals nocives en l'àmbit de l'impost sobre el capital i la renda.
27. Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa sobre un impost mínim sobre les plusvàlues a la UE.
28. Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa per facilitar el compliment fiscal dels treballadors transfronterers i autònoms a la UE, inclòs el teletreball.

- 29.** Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa per tenir accés públic als registres de beneficiaris efectius, inclosos els estats financers públics.
- 30.** Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa per a una definició harmonitzada d'establiment permanent.
- 31.** Revisar els informes públics país per país per ampliar-ne l'abast a tot el món en lloc dels Estats membres només.
- 32.** Aprovar la publicació periòdica dels tipus impositius efectius de les empreses multinacionals.
- 33.** Aprovar la publicació dels elements bàsics de les resolucions tributàries.
- 34.** Revisar la Directiva 2011/85 per imposar normes més estrictes sobre la declaració de despeses fiscals per part dels Estats membres.
- 35.** Donar suport a les negociacions fiscals de l'ONU. Instarem a la Comissió Europea a donar suport a les negociacions fiscals de l'ONU i a abandonar la seva posició negativa.
- 36.** Impulsar l'aprovació de les iniciatives legislatives per introduir incentius ecològics de l'impost de societats per orientar la inversió privada i per prohibir les subvencions als combustibles fòssils mitjançant incentius fiscals.
- 37.** Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa per adaptar la normativa de l'IVA a l'economia circular.
- 38.** Crear una Agència de Cooperació Fiscal de la UE per fomentar les mesures per una fiscalitat justa a tota la Unió.
- 39.** Ampliar encara més l'abast de les directives sobre cooperació administrativa, principalment a les rendes del capital.
- 40.** Crear un número d'identificació fiscal europea.
- 41.** Acabar amb la norma de la unanimitat en matèria fiscal, demanant a la Comissió que finalment presenti una proposta en virtut de l'article 116 del TFUE.
- 42.** Impulsar l'aprovació de la iniciativa legislativa per recollir dades fiscals específiques de gènere als Estats membres.
- 43.** Demanar a la Comissió una avaluació d'impacte integral de les polítiques fiscals sobre les desigualtats de gènere.
- 44.** Sol·licitar una avaluació de desbordament a la Comissió dels sistemes fiscals dels Estats membres de la UE als països en desenvolupament.
- 45.** Revisar del Reglament General de Protecció de Dades per al foment de la transparència fiscal i financera. Cal aclarir que l'intercanvi d'informació fiscal i de blanqueig de capitals s'ha de tractar de manera diferent des d'una perspectiva de privadesa.
- 46.** Establir l'obligació legal d'avaluar les iniciatives legislatives sobre la reducció de la pobresa o l'impacte sobre els pobres (10% inferior).
- 47.** Establir un nou tipus d'empresa sense ànim de lucre a la UE, amb plafons salarials, beneficis i distribucions.
- 48.** Intensificar la normativa d'efectiu a la UE, per tenir controls d'efectiu sobre l'anomenat efectiu no acompanyat al Reglament 2018/1672
- 49.** Revisar les directrius per a les ajudes estatals al transport marítim per fer front al règim fiscal del tonatge marítim.

1.3 Un sistema financer i bancari al servei del benestar i la democràcia

Els bancs són un actor principal del sistema econòmic tal com està configurat a la UE, ja que el sistema financer en el seu conjunt és qui governa la creació i circulació de diners. Necessitem una regulació estricta que impedeixi que la cobdícia i l'oportunisme dels bancs els permetin apoderar-se d'una part desproporcionada de l'excedent, tot creant disfuncions sistèmiques i crisis periòdiques. Cal garantir que els mercats financers serveixin a la gent i al planeta: evitant l'especulació financera sobre aliments i energia. Per aconseguir-ho, plantegem les següents propostes:

1. Reforma del sector hipotecari europeu. Cal una norma europea de segona oportunitat que garanteixi la protecció de deutors hipotecaris. També defensem la reforma de la directiva d'hipoteques per fer una llista positiva de pràctiques i comissions abusives explícitament prohibides com ara l'IRPH, les clàusules sòl, les clàusules de constitució, les hipoteques multidivisa, etc. Cal limitar el mercat secundari d'hipoteques que està fent que fons voltors com Blackrock s'estiguin expandint a tot el continent, apropiant-se massivament del mercat immobiliari i cal protegir els drets de les persones que tinguin crèdits impagats amb les entitats financeres. Per això ens oposarem a la Directiva sobre els administradors de crèdits, els compradors de crèdits i la recuperació de les garanties reals (Directiva d'NPLs). Finalment, cal avançar en mecanismes que garanteixin tipus hipotecaris moderats i de molt baixa volatilitat per a la compra del primer habitatge.
2. Una unió bancària completa amb una separació total entre els bancs minoristes (d'estalvi i préstecs convencionals) i els d'inversió, i una forta limitació del risc bancari en el seu conjunt. De la mateixa manera s'haurà d'aplicar el principi de que si una entitat és massa gran per deixar-la caure, és massa gran per existir i, per tant, cal iniciar un procés de diversificació d'entitats financeres contra l'actual procés de concentració imperant. Recuperarem la proposta legislativa d'una reforma estructural del sector bancari de la UE, que va ser retirada per la Comissió per la manca d'acord entre Estats membres i que pretenia aconseguir una separació efectiva entre les activitats bancàries d'estalvi minorista i aquelles relacionades amb la inversió i el risc.
3. Increment dels requisits de capitals als bancs per garantir que redueixin la seva activitat de risc i, alhora, que puguin fer front amb recursos propis als seus problemes financers sense haver de dependre de l'ajut públic. Impulsarem una nova reforma de la Directiva i el Reglament de Requisits de Capital per garantir que hi hagi una reducció significativa del risc als balanços dels bancs europeus, incrementant el seu capital propi i provisions. També modificarem la Directiva de Resolució Bancària, que és aquella que regula com s'han de gestionar els bancs que fan fallida, per tancar els buits jurídics que han permès a alguns països fer rescat d'entitats amb ús de diners públics, com va passar en el cas dels bancs italians l'any 2017.
4. Incloure els factors de risc climàtic en la supervisió de bancs i mercats financers i en l'aplicació de la política monetària del BCE. El vincle entre els riscos climàtics i els riscos per a l'estabilitat financera està avui ben establert.
5. Control del sector bancari a l'ombra aplicant les mateixes normes que al sector financer en el seu conjunt. El sistema bancari a l'ombra és l'activitat d'intermediació creditícia o de finançament realitzada per qualsevol entitat financera, infraestructura o plataforma que es troba fora total o parcialment del circuit bancari tradicional i, per tant, fora de l'abast de les entitats de regulació nacionals. Els hedge funds, el crowdfunding i el peer to peer lending són alguns dels exemples d'aquest tipus d'activitat. Aquest sector bancari a l'ombra està creixent exponencialment a Europa tal com indiquen els informes del BCE i creiem que és necessari i urgent dur a terme un marc regulador exigent d'aquesta activitat que està acumulant la major part del risc financer.
6. Limitació dels bonus i primes que cobren els directius i directives de la banca i limitar el pagament de dividendes en cas de pèrdues a l'entitat. Donar poders legislatius al regulador per poder imposar la limitació al pagament de dividendes en cas de pèrdues actuals o futures.
7. Acabar amb els DTA, els préstecs fiscals que reben entitats financeres per compensar pèrdues futures.
8. Promoure una xarxa d'alerta europea de productes financers fraudulents i impulsar una defensoria europea de la ciutadania davant les estafes bancàries.

1.4 Refundar la política comercial per a un model just i democràtic

El comerç internacional es una part fonamental de las cadenes de valor globals i configura l'estructura de producció dels països. No podem deixar-lo ni en mans de l'atzar dels mercats o ni sotmès a la manipulació dels oligopolis i monopsonis. Volem un comerç internacional just, sense dumping fiscal ni laboral i que sigui compatible amb els grans objectius com la sostenibilitat i el benestar de les poblacions del gran sud. Per avançar en aquest sentit, plantegem les següents propostes:

1. Ens oposarem a una política de tractats comercials internacionals opacs i que busquen desregular en interès de les grans multinacionals, igual que ens hem oposat als acords amb Canadà, Japó, Singapur o Marroc. Evitarem una nova versió del TTIP amb els Estats Units.
2. Rebutjarem nous tractats comercials amb països que no hagin ratificat i compleixin l'Acord de París.
3. Impulsarem la transparència i rendició de comptes a les negociacions comercials, els mandats negociadors de la UE hauran de votar-se al Parlament Europeu i es realitzarà un escrutini constant del procés.
4. Revisió i anul·lació de les clàusules ISDS en tots els tractats de comerç i inversió existents amb països, amb sistemes legals garantistes i amb seguretat jurídica que continguin mecanismes de solució de controvèrsies inversor-estat (ISDS), els quals constitueixen la base per als tribunals d'arbitratge d'inversions. De la mateixa manera, rebutgem també el sistema substitutiu de l'ISDS, l'anomenat ICS, que és fonamentalment la mateixa eina i presenta els mateixos problemes.
5. Revertir la implementació i paraitzar les negociacions de tots els acords de comerç i inversió que no compleixin els principis bàsics de justícia, democràcia i coherència amb la política de desenvolupament. Renegociar tots els tractats per protegir l'interès públic, el treball digne, els drets humans i la sostenibilitat mediambiental, i les Obligacions Extraterritorials dels Estats.
6. Donar suport, des d'una lògica ambiciosa, a les negociacions que es duen a terme al si de l'ONU per a un tractat o convenció jurídicament vinculant d'abast global respecte a les activitats de les empreses transnacionals referides a l'impacte en els drets humans, amb l'objectiu de desenvolupar fiscalitzar les activitats de les empreses transnacionals i filials que vulnerin els drets humans i per acabar amb la impunitat de les violacions dels mateixos. Alhora combatrem qualsevol obstaculització que la Comissió Europea pugui mantenir en les rondes de negociació.
7. Enfortir les aliances amb països del sud global per no permetre més els acords comercials que generen pobresa i tanquen els socis comercials en relacions d'exploitació.
8. Prohibir el comerç d'armes a països on poden ser utilitzats per a repressió interna, agressions externes o violacions de drets humans. Posar mitjans suficients per garantir la prohibició del comerç de persones (esclavitud) i òrgans, de residus perillosos o d'espècies en perill d'extinció. Reduir el comerç de combustibles fòssils.
9. Desenvolupament d'un Pla d'Acció Europeu per a la promoció del comerç just, sostenible i responsable a tots els nivells i dotar-lo i acompanyar-lo amb prou recursos i campanyes de conscienciació ciutadana.
10. Promoure, des de les institucions de la Unió, una compra pública responsable que fomenti el comerç just i sostenible. En les compres públiques, la consecució d'un impacte social positiu ha d'anar més enllà de la satisfacció funcional de les necessitats no cobertes pels òrgans de contractació i que aquests, com a consumidors, poden contribuir al desenvolupament d'un comerç equitatiu. Per això els productes de comerç just i sostenible seran prioritzats per defecte en els concursos de contractació, així com les clàusules socials i de compliment del Dret Internacional.
11. Les institucions europees promouran el comerç just a tots els nivells. En aquest sentit poden ajudar i promoure'l en l'àmbit local, a capacitar les institucions locals: fomentar l'intercanvi de bones pràctiques; estimular una aplicació ambiciosa de la Directiva 2014 de contractació pública per a incorporar els criteris de "Fair Trade"; donar suport a les autoritats locals en el desenvolupament de projectes i partenariats entre el nord global i el sud global a través dels Fons Europeus de Cooperació al Desenvolupament; aprofundir en els compromisos de l'estratègia de la CE d'inversió i comerç per ajudar els municipis a alinear l'increment de demanda amb l'oferta de productes i serveis sostenibles.

12. Una política comercial feminista. Estudiarem l'impacte de gènere en els acords comercials ja existents i abans de l'aprovació dels futurs. Incorporarem clàusules i mecanismes sancionadors efectius per assolir la igualtat de gènere, garantir els drets de les dones i el seu empoderament en tots els acords presents i futurs.
13. Incloure avaluacions preceptives d'impacte, pre i post, per a cada proposta legislativa en matèria de comerç: anàlisis exhaustius de les repercussions econòmiques, socials i mediambientals. Establir dues categories específiques: «Impacte en matèria de drets fonamentals» i «Avaluació de l'impacte en matèria de gènere».
14. Reformar l'Organització Mundial de Comerç (OMC) per al desenvolupament i l'implementació d'una política comercial i d'inversió alternativa a nivell mundial, comptant així amb les demandes i necessitats dels països empobrits.
15. Reforma integral de les agències de crèdit a l'exportació i les agències d'assegurances d'inversió. Amb diners públics no es finançarà ni l'extracció i ni el comerç de combustibles fòssils, ni grans projectes industrials i miners ni infraestructura en països en desenvolupament que agreugin el canvi climàtic, desplacin població, destrueixin biodiversitat o violin drets humans.
16. Aprofundir en les normes contra la comercialització de “minerals de sang” o minerals de conflicte, amb especial atenció al Coltan, per controlar tota la cadena de producció així com la importació de productes finals i per garantir que a la UE no es comercialitza absolutament cap producte que contingui minerals extrets en zones de guerra.
17. Un impost d'ajustament del CO₂ dels productes importats, que apliqui un gravamen als productes energèticament intensius importats des de fora de la UE.
18. Impulsar clàusules de compliment obligatori dels convenis de l'OIT, així com d'altres acords internacionals de referència en matèria ambiental i social, en tots els acords comercials de la UE, incorporant un sistema de sancions dur i rigorós en cas de qualsevol incompliment d'aquests estàndards internacionals bàsics.
19. Promoure que la Directiva de contractació pública europea (“public procurement”) garanteixi la competència justa de les economies locals en els concursos públics davant les grans corporacions internacionals. En la lògica de passar del concepte d'oferta “més barata” a “oferta més avantatjosa”, incloent criteris socials, econòmics i ambientals.

1.5 Una nova política industrial com a base del progrés econòmic

La indústria es el sector econòmic que crea llocs de treball estables i de qualitat. Hem d'impulsar un sector industrial modern i innovador que pugui conviure en l'ecosistema mundial en règim d'igualtat amb les economies més avançades i que no es basi en el keynesianisme militar com alguns estan proposant. La planificació ecològica ha de ser el paradigma que impulsi una nova política industrial al servei del progrés econòmic i la descarbonització. Així doncs, proposem:

1. Obrir, en la propera legislatura al Parlament Europeu, els debats per tal de disposar una estratègia i una política industrial comuna europea.
2. Augmentar la inversió en R+D+I, per tal d'assolir l'objectiu de la Unió Europea de destinar-hi el 3% del PIB. La inversió en formació, recerca, desenvolupament i innovació és un factor d'adaptació als canvis. La productivitat no pot basar-se en la precarietat laboral i els salaris baixos.
3. Actualitzar i dotar de contingut l'informe RISE del Parlament Europeu aprovat el 2013 (Renaissance of Industry for a Sustainable Europe).
4. Reformar el Fons Europeu d'Adaptació a la Globalització, per garantir que tots els països de la UE poden fer-ne ús, eliminant el criteri de co-finançament i garantint que no sigui una eina per pagar la factura del tancament d'empreses socialment irresponsables.
5. Impulsar una estratègia de sobirania tecnològica europea. Aquesta ha d'incloure, entre d'altres, les condicions per al desenvolupament d'una tecnologia europea del 5G i les seves derivades, garantint que es defensa la privacitat de la ciutadania europea davant dels interessos de determinats sectors tecnològics.
6. Promoure un programa de millora de polígons d'impuls industrial que inclogui: ajuts en inversions per energies renovables i d'autoconsum amb millora de l'eficiència energètica, ajuts per incorporar la fibra òptica o canals de veu i dades, etc.
7. Impulsar una estratègia europea en intel·ligència artificial, que permeti esdevenir un actor global i alhora poder fixar els estàndards en les qüestions ètiques derivades.
8. Promoure que la inversió per a aquesta política industrial pugui ser a través d'un sistema financer / bancari públic.

9. Reforçar la integració dels sistemes de recerca i innovació europeus, incrementant els projectes de cooperació inter-regionals entre universitats, centres de recerca, centres tecnològics, empreses, administracions públiques i agents socials. Fomentar les sinergies entre els sistemes de recerca i innovació europeus permetrà millorar la capacitat d'aquests per a generar innovacions tecnològiques, i també la seva capacitat per a difondre aquestes innovacions en empreses, sector públic i societat civil. En particular, és buscarà: i) reforçar el paper dels centres tecnològics com a difusors d'innovacions i agents empoderadors de les Pimes europees, sobretot les Pimes de regions amb majors problemes de desenvolupament econòmic; ii) promoure estratègies europees de recerca i innovació en economia circular i energies renovables, vinculant universitats, centres de recerca, centres tecnològics, empreses, administracions públiques i agents socials.
10. Fomentar a nivell europeu una major integració entre les necessitats del mercat laboral i la formació professional i de grau a través de la formació dual, sempre garantint els drets laborals en les pràctiques en empreses.

1.6 Democratització de la governança econòmica

La construcció europea ha de deixar de fer-se sobre la base de la independència antidemocràtica dels òrgans de creació de política econòmica, especialment, de la política monetària. La política econòmica és un instrument de govern que no es pot sostreure a la governança democràtica.

1. Hem de dotar el Parlament Europeu de control sobre la governança de la zona euro. Establirem una clàusula de “condicionalitat democràtica”, segons la qual qualsevol modificació en la governança de l'euro o la creació de qualsevol nova institució o organisme ha d'assegurar el control per part del Parlament en la seva elecció i rendició de comptes.
2. Es crearà una comissió parlamentària especial de la Unió Econòmica i Monetària al Parlament Europeu integrada pels diputats i diputades de la zona euro. Serà l'àmbit responsable de les polítiques pressupostàries dels recursos propis de l'eurozona i de la gestió del pressupost de la zona euro, així com de l'escrutini democràtic de l'Eurogrup. Aquesta Comissió debatrà i decidirà l'agenda política econòmica de la zona euro, incloent les noves passes en els processos d'integració de les polítiques econòmiques.
3. Acabarem amb l'opacitat de l'Eurogrup.
4. L'Eurogrup ha de deixar de ser una institució informal per convertir-se en una formació del Consell i estar subjecte a un Reglament explícit, inclosos els procediments de votació, la publicació de les actes i dels resultats de les votacions i les explicacions de vot. Se sotmetrà a l'escrutini democràtic de la comissió parlamentària de l'eurozona.
  - Aplicar “l'acquis de transparència de la UE” (conjunt de normes comunitàries) al treball de l'Eurogrup, tot i que es reuneixi com a Consell de Govern del Mecanisme d'Estabilitat Europeu (ESM en les seves sigles en anglès).
  - Vetllar pel règim de transparència de l'Eurogrup: especialment la publicació d'agendes detallades: s'aplicarà també als espais preparatoris.
  - Establir un registre de documents que enumeri tots els documents de l'Eurogrup.
  - Formalitzar la connexió l'Eurogrup amb les diverses institucions de la UE implicades.
  - Reforçar el paper del Parlament Europeu en el semestre europeu amb poders de codecisió sobre els

projectes de plans pressupostaris i les recomanacions específiques de cada país.

– Audiències públiques obligatòries del president de l'Eurogrup davant el Parlament Europeu.

– S'hauria d'establir un règim de la Presidència a temps complet per a l'Eurogrup, eliminant conflictes d'interès i establint una assignació més clara de responsabilitat.

– Introduir un codi de conducta complementari per a l'Eurogrup com a salvaguarda d'integritat comuna.

5. Conversió del BCE en una institució democràtica per a la prosperitat econòmica.

– Impulsarem la creació de mecanismes de control democràtic i parlamentari per a la direcció del BCE.

– Reformarem els seus estatuts amb els següents objectius: creació d'ocupació de qualitat a la UE, prevenció d'atacs especulatius i suport al finançament públic dels Estats a través de la compra directa de deute públic en el mercat primari sense limitacions.

– Suport prioritari al finançament de la despesa social dels Estats.

– Garantir el seu paper com a prestador d'última instància, tant de bancs com de tresors nacionals.

– El Parlament Europeu ha de ser co-responsable de l'elecció del governador o governadora del BCE així com dels membres del Comitè Executiu. Aquesta cambra tindrà capacitat legal per decidir les orientacions generals de la política monetària del BCE, sense vulnerar el principi d'independència. S'establirà una separació entre les funcions de supervisió bancària i les funcions de política fiscal i monetària, per evitar conflicte d'interessos en la presa de decisions del BCE. També s'establirà total transparència i criteris clars i objectius per a l'ús de les principals eines del BCE, com l'assistència urgent de liquiditat o els programes de compra d'actius.

1.7 En defensa dels drets dels treballadors i les treballadores i per assegurar la protecció en un entorn laboral canviant

Un desenvolupament econòmic veritablement inclusiu requereix d'un mercat laboral amb institucions més sòlides, amb una negociació col·lectiva i una protecció a l'ocupació que permetin el creixement salarial, l'eliminació de la precarietat i la reducció de les desigualtats. Les polítiques de devaluació interna han tingut efectes negatius per a la demanda i la inversió i han promogut la competència deslleial entre els estats membres sobre salaris i condicions de treball. És urgent i imprescindible situar la creació d'ocupació de qualitat com a principal prioritat política, tal i com s'ha fet a l'Estat espanyol, actualment un dels referents mundials en matèria de polítiques laborals. A més d'un pla d'inversions liderat des del sector públic i al servei del canvi de model, ens cal aprofundir a tota Europa en aquesta línia d'establiment d'unes normes socials vinculants que garanteixin el benestar de la ciutadania i evitin una cursa a la baixa entre Estats que competeixin per oferir treball més barat que els seus veïns europeus.

Cal actualitzar les normes laborals i els règims de benestar perquè, en un context de naturalesa canviant del treball, també protegeixin les persones treballadores autònomes i les persones treballadores en l'economia del joc i de les plataformes. I volem protegir els drets dels treballadors migrants i combatre totes les formes d'explotació laboral i treball forçós a Europa.

La naturalesa del treball ha anat canviant, més sovint per satisfer les necessitats dels empresaris que no de les persones treballadores. La taxa d'ocupació temporal a la UE27 se situa actualment en torn al 12%.

Els drets laborals per tothom són una pedra angular d'una societat pròspera i inclusiva. Donem suport al dret de les persones treballadores per organitzar-se en sindicats, així com a la negociació col·lectiva, el diàleg social i la participació de les persones treballadores, especialment a escala europea en les companyies transnacionals. Les institucions europees alhora han de reforçar el diàleg i els processos de consulta amb el sindicalisme i evitar el dumping laboral i salarial. Cal que les persones treballadores i la seva representació sindical tinguin accés a la informació suficient i anticipada en tots els processos empresarials de "fusió i adquisició".

Una de les grans batalles, des dels municipis a Europa i al món, és la regulació de l'anomenat capitalisme digital o l'economia de les plataformes que està revolucionant l'organització del treball i els microcosmos empresarials. Les àrees en les que l'activitat digital està present s'estan multiplicant any rere any. La Unió Europea ha avançat molt

en el mercat únic digital però va amb retard pel que fa a les condicions socials i laborals de persones treballadores i consumidores. Volem actualitzar les normes laborals i els règims de benestar perquè reconeguim la naturalesa canviant del treball, també protegint les persones treballadores autònomes i les persones treballadores en l'economia "col·laborativa" i de "plataforma".

Volem que la UE, a través de la nova Autoritat Laboral, creï un mínim comú de drets per a tots els treballadors i treballadores, col·labori a regular la "falsa" economia col·laborativa i protegeixi els drets de les persones treballadores davant dels canvis tecnològics i de la robotització per evitar que hi hagi buits legals que puguin utilitzar-se per saltar-se els drets laborals ja adquirits o la regulació fiscal.

Hem de garantir que les polítiques públiques es formin per reflectir la importància d'adaptar els sistemes educatius, la formació i els sistemes d'aprenentatge permanent, i situar les polítiques actives del mercat de treball en el centre de la formulació de polítiques.

Per adaptar-se a aquests canvis, la UE necessita regles de joc millors i més fortes per protegir les persones treballadores, en lloc de permetre que el discurs de "treball i creixement" s'utilitzi per afavorir els interessos corporatius sobre el benestar de la ciutadania. Disposicions com la directiva de conciliació familiar i laboral, tot i que són de mínims, són necessàries ja que hi ha països sense permisos de paternitat i amb permisos de maternitat desiguals per això cal assegurar-ne una implementació efectiva.

Tot i que actualment les competències en món del treball i relacions Laborals estan bàsicament en mans dels estats membres, considerem que des del Parlament Europeu s'ha d'impulsar l'uropeïtzació de la regulació del Dret Laboral, en el camí d'anar avançant cap a un marc europeu de relacions laborals. En aquest sentit s'ha d'impulsar:

1. Rebuig a l'austeritat i economia centrada en les persones: Oposar-se a les polítiques d'austeritat i promoure un nou model econòmic enfocat en l'economia real, la creació d'ocupació i la redistribució a través d'una fiscalitat justa i progressiva. Per això, cal revisar les normes de governança econòmica de la UE per a alinear-les amb el Pilar Europeu de Drets Socials i garantir inversions per a una transició justa.
2. Promoure un creixement adequat dels salaris, renunciant a utilitzar la seva devaluació com un instrument per obtenir avantatges competitius. Definir una referència comuna per al creixement salarial que impedeixi la competència a la baixa i reconnecti el creixement dels salaris amb l'evolució de la productivitat. Fixar com a objectiu immediat la recuperació del pes dels salaris en la renda, implementar mesures per a protegir l'ocupació i els ingressos, incloent-hi pensions, amb l'enfocament d'abordar la crisi del cost de vida. Promoure un augment salarial, incloent-hi la introducció d'un marc europeu per a la igualtat salarial i l'eliminació de les disparitats salarials de gènere.
3. Obrir la discussió al Parlament Europeu per dissenyar i establir passes graduals cap a un sistema de pensions públic i universal pan-europeu que a mig termini coordini, harmonitzi i complementi els sistemes estatals. S'ha de garantir que tots els treballadors europeus puguin gaudir d'una jubilació digna i segura, independentment de la seva situació laboral o de gènere. En aquest sentit, és imprescindible la participació activa dels sindicats en aquest procés, assegurant que les veus dels treballadors siguin escoltades i tingudes en compte en la definició i implementació d'aquest nou sistema de pensions. Amb l'objectiu del dret d'envellir amb dignitat la quantia de les pensions no pot ser determinada exclusivament per la trajectòria laboral, ja que això tendeix a penalitzar de manera desproporcionada les persones que han experimentat condicions laborals més precàries, com ara els contractes temporals o el treball a temps parcial. A més, podria suposar negar el valor del treball no remunerat, especialment el realitzat per les dones en àmbits com la cura de persones dependents o les tasques domèstiques.
4. Donar suport a una política industrial europea sòlida amb inversions públiques que siguin tractores per a dinamitzar les privades i que tinguin com a objectiu promoure la creació de llocs de feina de qualitat i que garanteixin progrés social.
5. Consolidació i capacitació de l'Autoritat Laboral Europea. Assegurar que l'Autoritat Laboral Europea tingui les capacitacions i competències per fer efectiu el seu mandat. De moment té una orientació consultiva i de suport que facilita informació de drets i col·labora en disputes laborals transfrontereres. Gradualment ha de dotar-se de més capacitació, recursos i competències

per tal d'impulsar un treball efectiu d'inspecció i d'impuls d'harmonització legislativa i regulatòria en els drets laborals i sindicals europeus, així com superar el fet que les observacions siguin voluntàries per als Estats.

6. Una directiva per a un salari mínim europeu, per donar ple compliment a la Carta Social Europea. La quantia mínima del SMI europeu haurà de ser el 60% del seu salari mitjà a cada respectiu Estat, i avançar gradualment en l'establiment d'un salari mínim europeu que suposi un 60% del salari mitjà del conjunt de l'UE.
7. Implantar un assegurament d'atur d'abast europeu (EUIS) que complementi els sistemes estatals, que afavoreixi l'harmonització a l'alça i que tingui capacitat d'estabilitzador automàtic respecte als xocs econòmics asimètrics. Un sistema d'assegurament d'atur europeu de la zona euro obert a la resta de països. En el marc del diàleg amb els actors socials i al Parlament Europeu s'haurà de concretar la proposta ja que hi ha diferents modalitats i propostes a debat públic sobre el finançament, el grau de complementarietat i de cobertura que ha de tenir aquest assegurament. Pensem que la gradualitat és un bon criteri en la seva introducció.
8. Impulsar una directiva sobre el temps de treball amb l'horitzó de la setmana laboral de 32 hores sense reducció salarial com a instrument de creació d'ocupació i de millora de la conciliació de la vida laboral i personal. Per tal d'arribar a aquest objectiu amb les millors garanties d'èxit, la reducció de la jornada ha de ser implementada de forma gradual, establint primer la jornada laboral completa en les 37,5 hores setmanals i arribant, en un segon termini, a la de 35. En paral·lel, cal impulsar mesures per a uns horaris a la feina més eficients en tots els sectors, especialment el comercial i de restauració, així com facilitar el desplaçament a la feina en transport públic, especialment als polígons d'activitats econòmiques.

1.8 Ciència, innovació i universitats per al benestar social

La ciència i les universitats es relacionen amb la construcció d'un nou model productiu però també amb l'ampliació dels drets culturals i educatius de tota la ciutadania i amb una visió més integral i transversal de les polítiques públiques.

El progrés d'Europa ha de basar-se en el coneixement, la recerca i la ciència. Volem augmentar considerablement el finançament per a la recerca i la innovació independents per afrontar els grans reptes socials. La UE ha de tenir capacitat per apostar per un model de recerca, innovació i coneixement orientat cap al valor social, la creació d'ocupació de qualitat i la democratització de la ciència, tenir cura de la gent que s'hi dedica i que busqui un increment de la participació de dones i grups socials als quals se n'ha vedat l'accés tradicionalment. Aquest ha de ser un model cooperatiu però autònom, que no es plegui als desitjos de benefici propi i depredació del coneixement comú de les multinacionals del coneixement.

La Unió Europea necessita esdevenir un agent principal en la tasca d'orientar una economia estancada i sense més capacitat d'estendre la precarietat en una economia orientada cap a l'abordatge dels nostres principals problemes civilitzatoris, al mateix temps que genera ocupació de qualitat amb previsió i confiança en el futur. En aquest sentit, és un element central el foment d'una recerca amb compromís social i basada en l'extensió de drets.

1.8.1 Recerca i innovació: un model de R+D+I per al salt a Europa

Necessitem un nivell d'inversió pública i una institucionalitat pròpia capaç d'operar un gir productiu que situï Europa com a líder mundial en sectors com la producció de vehicles elèctrics, d'energies renovables, aprofitament de "big data", intel·ligència artificial, alimentació de qualitat, salut, fàrmacs i biotecnologies.

La regla d'or de l'economia europea no ha de ser l'austeritat sinó una inversió en la transformació econòmica basada en el coneixement, la qual necessita un fons per a inversions estratègiques ben dotat.

1. Augmentar la inversió en R+D+I, per tal d'assolir l'objectiu de la Unió Europea de destinar-hi el 3% del PIB (als EUA és un 2,6 i al Japó, un 3,2). La inversió en formació, recerca, desenvolupament i innovació és un factor d'adaptació als canvis. La competitivitat no pot basar-se en la precarietat laboral i els salaris baixos.

2. Garantir fons públics destinats a la recerca, així com el caràcter públic dels seus resultats i de les dades utilitzades en la recerca.
3. Democratitzar la gestió dels programes de R+D+I garantint fons de finançament públic.
4. Garantir que cap inversió en recerca de caràcter militar sigui comptabilitzada com a inversió pública civil.
5. Crearem una carrera acadèmica estable d'àmbit europeu, amb criteris clars i objectius per accedir a cada nova fase, de manera que una majoria àmplia de les persones que inicien una carrera científica i vulguin continuar-la pugui dedicar-se de manera estable a la ciència o a l'educació superior. Es facilitarà la mobilitat de científics/es entre l'acadèmia i l'empresa i la consolidació d'una carrera professional per al personal tècnic i de gestió, que és clau per a la viabilitat de la innovació.

1.8.2 Ciència, universitat i carreres professionals en la recerca

El model d'universitat s'ha de basar en refermar l'autonomia universitària alhora que s'aprofundeix en el compromís social de la universitat, tot combatent possibles elitismes o corporativismes interns i garantint una veritable participació democràtica. La universitat és una peça clau en el desenvolupament de la societat i en la creació de coneixement. Per això proposem dotar-la de recursos suficients i impedir que cap persona deixi d'accedir-hi per motius econòmics. Cal que, a escala europea, les universitats puguin col·laborar i sumar sinergies tant en docència com en recerca.

L'accés universal a l'educació ha permès que l'actual sigui una generació molt preparada. Malgrat l'àmplia oferta, dins de la UE veiem com es permet que hi hagi barreres econòmiques que no permeten que l'educació sigui de veritat un dret i no un privilegi. Volem acabar amb les barreres que dificulten l'accés a l'educació. Molta gent jove treballa gratuïtament sota l'excusa d'aconseguir formació i experiència. Les propostes de formació d'àmbit europeu que facilita la UE compten amb beques que acaben sent un complement i que amb prou feines cobreixen les necessitats de la majoria d'estudiantat. Per tant, acaben sent també una font de desigualtat.

La ciència és passió pel coneixement i generositat però també és una feina, així que la UE ha d'assegurar bones condicions per als i les científiques en els seus centres i promoure que la situació millori a Espanya i al conjunt de la UE, tancant la bretxa d'innovació que ella mateixa ha contribuït a eixamplar aquests anys. Proposem:

1. La creació de l'oficina europea per a la cooperació i la internacionalització de les universitats dels estats membres, amb la finalitat d'avançar cap a un autèntic espai universitari europeu.
2. Un pacte per l'educació superior que estableixi una ràtio màxima entre el nivell de preus i el de beques per tal que sigui adoptat pels Estats membres. Necessitem assegurar la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació universitària i en la formació professional a tot Europa.
3. Incrementar la dotació de les beques europees com el programa Erasmus, tot fent-les progressives en funció de la renda. Cal que els intercanvis educatius deixin de ser un privilegi per a l'alumnat universitari que s'ho pot permetre i passi a ser una oportunitat extensiva a tothom. Aquests programes han de deixar de tenir un enfocament de simples ajudes per passar a ser beques-salaris que garanteixin la mobilitat i la igualtat d'oportunitats.
4. Constituir una comissió parlamentària de control i seguiment del programa Erasmus+ que orienti el desplegament del programa a les necessitats dels ciutadans i ciutadanes i residents europeus amb més necessitats econòmiques i socials.
5. L'increment del 50% en les ajudes de les accions KA1 del programa Erasmus+, amb especial atenció a la promoció de la mobilitat de professorat i alumnat de formació professional (CINE 3) i en forta connexió amb el món empresarial per a una formació dual.
6. Facilitar l'accés a programes de mobilitat formativa i laboral a través de la seva promoció i del suport a la ciutadania, incloent informació, orientació, assessorament i acompanyament professional sobre els processos d'accés a certificacions i titulacions.
7. Introduir una KA4 en Erasmus + dedicada als projectes d'innovació, la recerca i la mobilitat de formadors d'educadors a la UE.
8. Promoure una recomanació del Consell i del Parlament per a la millora del finançament de la investigació a la UE i l'ampliació del programa H2020 a projectes de transformació social sota criteris d'impacte qualitatiu.
9. Demanar multiplicar el finançament europeu per a l'intercanvi d'estudiants. L'Erasmus+ s'ha d'ampliar i reforçar per permetre que persones de tots els àmbits puguin treballar, formar o estudiar en un altre país.
10. Incentivar fórmules de contractació de joves investigadores amb més programes conjunts entre diferents universitats europees. Aquestes contractacions han de

tenir en compte l'equitat de gènere per trencar la segregació entre sectors típicament masculins i femenins.

11. Promoure un programa de recuperació de científics/es perduts per la crisi, especialment emigrats fora de la UE o que han abandonat l'activitat investigadora.
12. Garantir que l'oferta de pràctiques doti d'una remuneració digna a totes les persones joves amb conveni de pràctiques, ja que la formació i l'adquisició d'experiència no pot ser una excusa per fer treballar gratuïtament ningú. En aquest sentit, cal establir una remuneració mínima per hora treballada, així com el seu reconeixement total com a experiència laboral i no només de tipus formatiu.
13. Impulsar la mobilitat del personal docent i investigador entre centres i universitats dels diferents estats.
14. Que la UE impulsi una política de beques que asseguri la igualtat real en l'accés a l'educació superior.
15. Crear els centres d'innovació ciutadana per divulgar i obrir la ciència a la societat. Aquests centres seran un punt de trobada entre la societat i la ciència en els municipis. Hi col·laboraran l'administració, la universitat, els centres educatius i la societat civil. A més de la divulgació científica, un dels seus objectius serà posar en contacte persones expertes, administracions i societat civil per resoldre de manera innovadora i oberta problemes que afecten directament la ciutadania.
16. Un Pla Europeu de divulgació científica. A través dels centres d'innovació ciutadana i del conjunt de centres de recerca, s'acostarà la cultura científica a escolars i gent gran. Alhora, es promourà que els mitjans de comunicació públics –i a través de plataformes europees com Arte- ofereixin continguts científics rigorosos i adequats, tant d'investigació científica com d'innovació social.

1.8.3 Dona i ciència

La ciència no és un privilegi. És una forma de pensar junts i juntes de manera crítica pel bé comú. Per això la segregació en aquest àmbit resulta especialment injustificable. Des d'un enfocament feminista, tot i que les dones ja són majoria en l'educació superior, només una de cada cinc ocupava càrrecs sènior en recerca europea a inicis d'aquesta dècada i la quantitat de dones dedicades a la ciència només creix la meitat de l'augment de les que es doctoren cada any. Des d'un enfocament interseccional, cal augmentar la participació en el coneixement científic.

Per assolir-ho, proposem:

1. Un programa Europeu d'Introducció a la Investigació. Estimularem la vocació científica, particularment la de les estudiants en ciències, matemàtiques, enginyeria i arquitectura. Incentivarem l'inici de la carrera científica en estudiants que hagin destacat durant els darrers anys de grau, acostant-los/les a la pràctica de la investigació. Investigarem les causes d'aquesta desigualtat de base.
2. Crear un segell de «Dona i Ciència» per certificar els centres europeus amb provada trajectòria en la igualtat d'oportunitats, considerant la presència de dones en els llocs directius i en els grups d'investigació, l'absència de precarietat en la seva situació i la implementació de polítiques de conciliació i de lluita contra les violències masclistes.

1.8.4 Cap a una ciència oberta

Bona part dels resultats de la R+D+I finançada amb fons públics es publiquen a les revistes d'unes poques multinacionals de l'edició científica amb altes taxes de benefici, al mateix temps que amb molts diners públics en aquest àmbit es torna a pagar aquestes multinacionals perquè altres investigadors/es puguin llegir-ne els resultats. Per això impulsarem un pla de transició cap a la ciència oberta i els repositoris de materials de recerca:

1. S'impulsarà un Pla de Transició cap a la Ciència Oberta per evitar que, amb els diners públics amb què es financen les investigacions, només es publiquin resultats en revistes científiques de grans corporacions i d'accés molt costós per als nostres sistemes científics. Es promourà que es valoritzin més les publicacions en repositoris oberts.
2. Impulsarem els ajuts a les publicacions que passin a formats oberts.
3. S'establirà l'exigència de que les dades i resultats d'investigacions finançades amb diner públic siguin d'accés obert.
4. Es valoraran de manera creixent els mèrits relacionats amb el major accés a la ciència, com a revisió, traducció, divulgació, edició, etc.
5. Es promourà l'adhesió de les institucions científiques a la Declaració de San Francisco sobre Avaluació de la Recerca (DORA)
6. Es donarà un salt en la gestió digital de la ciència, amb un portal de recerca europeu que inclogui totes les convocatòries d'ofertes laborals, projectes d'investigació, convenis de col·laboració i contractacions realitzades per institucions públiques de recerca, amb l'objectiu de guanyar transparència i competitivitat però també d'homogeneïtzar les convocatòries per facilitar el treball científic.

2. Emergència climàtica. Transició ecològica justa i democràtica. Planificació ecològica per al progrés compartit i la descarbonització.

La sostenibilitat ambiental no és un luxe és una necessitat. Davant la disminució de la biodiversitat, l'esgotament dels recursos materials, l'aire contaminat i la crisi climàtica accelerada, Europa ha de fer molt més i molt més ràpid en tots els àmbits polítics. Tenim l'obligació de preservar el medi ambient, tant per a la gent d'avui, com per als nostres fills demà. Hem d'assegurar la representació de tots els qui hereten el planeta.

L'acció ferma sobre el medi ambient pot millorar la vida de milions d'uropeus. Avui, segons els darrers estudis, només la contaminació de l'aire causa unes 800.000 morts prematures cada any a Europa, disminueix l'esperança de vida en 2,2 anys i debilita la qualitat de vida de milions més. Establir límits més estrictes sobre la contaminació protegeix l'aire que respirem. Passar a una agricultura sostenible fa que l'aigua que prenem sigui més neta. La prohibició de productes químics perillosos ajuda a prevenir problemes de salut. Les solucions netes i sostenibles són, a més, un camp de desenvolupament econòmic de futur.

Per preservar el nostres medis i entorns naturals, volem expandir les àrees protegides de forma significativa, assegurant-nos que cobreixin els ecosistemes clau i que garanteixin que la protecció realment funciona. Una major ambició s'ha d'alinear amb més fons. La UE hauria de jugar un paper en l'aplicació de mesures bàsiques per a entorns saludables. La infraestructura i altres projectes finançats amb diner públic europeu no han de posar en perill la biodiversitat sinó que han d'ajudar a salvar-la i a restaurar-la a nivell mundial.

La forma en què produïm i consumim aliments té un alt impacte en la nostra salut, el medi ambient i els animals. Volem reformar la política agrícola comuna d'Europa per passar de l'actual model d'agricultura a un de sostenible, incorporant-hi la perspectiva ecològica. L'agricultura sostenible ajuda a reduir les emissions, salvar les abelles, revitalitzar les zones rurals i mantenir la nostra alimentació segura.

Volem redirigir els ajuts agrícoles a l'agricultura sostenible, que es basi en condicions justes i en els resultats. Les normes comercials haurien de permetre als Estats membres compensar els productors nacionals per costos addicionals a causa d'una major protecció mediambiental, protecció animal o normes de salut pública. Per fer eleccions informades, les persones necessiten saber i poder traçar tot el procés productiu dels seus aliments, d'on provenen i com s'han produït.

La pesca a Europa ha de tenir lloc dins d'uns límits sostenibles. Els tancaments estacionals de pesca que permeten la recuperació de les poblacions de peixos han de ser complides per tots els Estats membres. S'ha d'aturar la pesca il·legal i importar els peixos necessaris per satisfer els estàndards europeus de conservació, tenint en compte les necessitats de pesca dels països on importem per evitar efectes perversos en les economies més vulnerables

A l'hora és fonamental impulsar mesures internacionals de protecció del medi ambient, en particular als països més castigats del sud global, responent les seves demandes de fons de reparació, mitigació i resiliència, i cooperant amb diligències degudes per a la compra de recursos climàtics i miners per aconseguir una transició climàtica justa. També serà necessari liderar el debat sobre la migració i el refugi climàtic per evitar que les persones hagin de desplaçar-se com a conseqüència dels excessos del nord global.

2.1 Aturar el canvi climàtic

El canvi Climàtic és una realitat i un repte civilitzatori sense precedents que requereix una acció decidida i urgent tant a escala europea com global. I els xocs a tots nivells (econòmic, financer, productiu, de benestar, de salut, ecològic) seran més durs, disruptius i bruscs com més es trigui a actuar. Europa ja està patint la crisi climàtica de forma evident al seu territori: Temperatures de registre, episodis de sequia extrema i prolongada, increment exponencial dels incendis forestals, inundacions, pujada del nivell del mar, pèrdua de biodiversitat... Les conseqüències es noten ja en la nostra vida quotidiana de forma molt evident, des de restriccions de l'ús de l'aigua dolça a l'impacte en la salut humana, passant per canvis importants en l'agricultura i la pesca o els col·legis que han de tancar les seves aules per episodis de calor extrem.

El darrer informe del Panell Intergovernamental sobre Canvi Climàtic de les Nacions Unides i que marca el consens científic sobre el canvi climàtic, va afirmar que l'escalfament global ja ha arribat als 1,1 graus i va demanar una acció ràpida i mesures dràstiques per aconseguir l'objectiu de limitar l'escalfament global a menys d'1,5 graus. El missatge dels científics és cada vegada més fort i insistent. Des de fa anys està clar que estem molt lluny de les accions que necessitem per mantenir-nos dins de l'objectiu de París d'1,5 graus. A més, l'ONU ha dit que els països més rics han d'aconseguir la neutralitat l'any 2040. La darrera cimera climàtica, celebrada irònicament a Dubai, va ser un gran avanç cap a l'eliminació gradual del petroli, el carbó i el gas dels sistemes energètics, així com la creació d'un Fons de Danys i Pèrdues per als països del sud global. Malgrat que és sense dubte insuficient en la seva quantitat, és una eina totalment necessària. Així, a Dubai, per primera vegada, el món es va comprometre a abandonar el petroli, el gas i el carbó i es va veure el model de negoci del lobby dels fòssils. Un sector absent de l'acord va ser el del gas metà, responsable del 30% de l'escalfament global. La UE ara necessita canviar la seva política agrícola per reduir aquest gas d'efecte hivernacle.

2023 ha batut rècords d'augment de temperatures i també ha sigut l'any més sec des que hi ha registres. Les temperatures dels oceans marquen màxims. És urgent implementar mesures per millorar la resiliència de la població i paliar-ne les conseqüències.

Hem de destacar sense reserves que la UE ha estat una veu important per dissenyar l'estratègia global per fer front al canvi climàtic i ha jugat un paper fonamental per incrementar l'ambició dels objectius acordats a la cimera de París i les COP posteriors.

Al mateix temps, no podem caure en cap tipus de conformisme o, pitjor encara, triomfalisme que ens desvii l'atenció del molt que queda per fer i d'una realitat tan certa

com incòmoda: La UE és encara un dels grans emissors del món. Si bé és cert que la participació de la UE en les emissions mundials de gasos d'efecte hivernacle va caure del 15,2% el 1990 al 7,3% el 2019, segons Eurostat, la UE va ser el quart major emissor de gasos d'efecte hivernacle l'any 2019, només darrere de la Xina, els Estats Units i l'Índia.

En aquest context global, el 2020 la Unió Europea va aprovar el Green Deal o el Pacte Verd Europeu que va situar al centre de les seves prioritats polítiques el compromís de reduir almenys un 55% per al 2030 les seves emissions netes de gasos d'efecte hivernacle (és a dir, les emissions directes menys les absorcions dels embornals naturals com a grans boscos, els oceans o sòls ambientalment sans). La implementació d'aquest objectiu ja està en marxa i contempla un espectre molt ampli d'àrees d'actuació: polítiques climàtiques, energia, transport, agricultura, biodiversitat, pesca, economia circular o polítiques industrials i químiques.

No obstant això, els objectius del 2030 només són un pas intermedi cap a la neutralitat climàtica global abans del 2050 si volem evitar el desastre. Els propers anys seran crítics per decidir com i en quina mesura hem de reduir les nostres emissions per al 2040 i més enllà per tal de convertir la Unió Europea líder en la lluita contra el canvi climàtic.

L'acció insuficient continuada dels governs europeus ens col·loca en una situació en què aconseguir aquest objectiu només és possible mitjançant mesures excepcionals i coordinades globalment, transcendent el nivell estatal. El temps de les mesures graduals i conservadores ha quedat enrere, i els efectes del canvi climàtic comencen a causar seriosos perjudicis a la nostra societat, especialment als més desfavorits.

Perquè la transició verda funcioni ha d'anar de la mà de la justícia social. Per això volem ampliar el Green Deal envers un Green Deal Social, perquè totes les polítiques de la UE respectin els límits planetaris i un nivell mínim de benestar per a les persones de tota la Unió. Les propostes per frenar el canvi climàtic que presentem tot seguit estan guiades per un principi fonamental de Justícia Social, segons el qual la transició ecològica ha d'assegurar que els costos econòmics que se'n deriven siguin repartits de manera progressiva, traslladant el pes als col·lectius amb més capacitat per afrontar-los i evitant que recaiguin en els menys afavorits:

1. Neutralitat climàtica a la UE com a molt tard al 2040. Impulsar una agenda climàtica ambiciosa per fer possible la neutralitat climàtica dins dels terminis que la ciència i les Nacions Unides han establert, i al 2040 per a la UE. Durant l'últim mandat, la UE va adoptar importants reformes dirigides a reduir les nostres emissions netes de gasos d'efecte hivernacle com a mínim en un 55% per l'any 2030, però cal incrementar fins al 65%

aquest l'objectiu pel 2030. Com més aviat iniciem el camí cap a la neutralitat climàtica, més fàcil (i més socialment justa) serà la transició. També hem d'incloure la recuperació dels embornals de carboni natural en els boscos i els sòls.

2. La llei climàtica hauria de ser la primera peça legislativa que es revisi per la nova Comissió. Aquesta revisió hauria de ser l'oportunitat d'establir objectius ambiciosos de reducció d'emissions per al 2035 i neutralitat al 2040. Informes científics recents demanen un objectiu de reducció d'emissions globals d'entre el 90% i el 95% pel 2040 per poder assolir la neutralitat climàtica a tot el món al 2050. A més de reduir les emissions nacionals, la UE també haurà de frenar les emissions de les importacions. Com que el clima és un problema global i la UE té una gran responsabilitat històrica, la UE també haurà d'intensificar el seu suport a l'acció climàtica en tercers països, especialment els del sud global.
3. Desinversió pública en combustibles fòssils abans del 2025 i de tots els subsidis a activitats nocives pel medi ambient pel 2027. Aturarem el finançament, mitjançant el pressupost de la UE (el Marc Financer Plurianual), de la UE als combustibles fòssils i en especial proposarem retirar la subvenció als combustibles fòssils a partir de l'any 2025. Reclamarem el pressupost més ambiciós possible en inversió per preservar el clima. Europa va gastar uns 300.000 milions d'euros en subvencions als combustibles fòssils l'any 2022. Aquestes subvencions són dolentes pel clima i poques vegades estan ben orientades per protegir els grups socials vulnerables. Aquesta enorme quantitat de diners s'hauria de gastar en canvis estructurals i promoure canvis que proporcionin una protecció contra la volatilitat dels preus dels combustibles.
4. Per una energia 100% renovable al 2040. La UE ha de construir un sistema energètic per a tothom, basat totalment en les energies renovables, que connecti i garanteixi l'abastiment de tot el continent. Les renovables són les claus econòmiques del futur, més barates i més segures que qualsevol altra font d'energia. Les renovables van ajudar a l'economia de la UE a establir 100.000 milions d'euros entre el 2021 i 2023 i van reduir les factures de les llars. Volem transformar el nostre sistema energètic perquè es basi al 100% en la producció solar, aigua, vent i geotèrmia, eliminant gradualment l'energia fòssil abans de l'any 2040. Només les renovables poden garantir un planeta habitable, i la independència geopolítica d'autòcrates, per això volem un sistema energètic gestionat democràticament.
5. Impulsar la reducció ambiciosa d'emissions en els sectors del transport i l'agricultura: les emissions de l'agricultura representen el 13% de les emissions totals de gasos amb efecte hivernacle a la UE, mentre que el transport és responsable d'aproximadament una quarta part de les emissions totals de gasos amb efecte hivernacle. Durant el proper mandat, la Comissió Europea hauria de presentar mesures per reduir les emissions en aquests sectors clau, inclosa la reforma fonamental de la política agrícola comuna i que abordi especialment les emissions als sectors marítim i aeri.
6. Impulsarem una llei europea d'adaptació al clima, per fer que les persones i espais siguin menys vulnerables als impactes climàtics, mitjançant mesures que defensin els ecosistemes. Els esforços de restauració de la natura i d'adaptació al clima restabliran la retenció d'aigua al camp i a les zones urbanes mitjançant la revitalització dels rius i les planes inundables. Per reconèixer el paper clau de l'aigua en la protecció i adaptació davant el canvi climàtic, cal un enfocament integrat que incorpori l'aigua a totes les polítiques rellevants de la UE.
7. Crearem un Fons Europeu de Desastres Naturals. Dècades de negació i retard d'acció climàtica ens han fet més vulnerables als esdeveniments climàtics extrems. Les inundacions i els incendis forestals han destruït ecosistemes, poblacions i teixit productiu, mentre que les onades de calor posen en perill vides a les llars, centres d'estudi i llocs de treball. El nostre Fons de Solidaritat de la UE ampliat se centrarà en l'adaptació al clima i preparació per a desastres naturals. El finançament dedicat i directe de la UE per a l'acció climàtica pot alleujar la pressió pressupostària i política sobre les ciutats i els municipis i permetre que la transició sigui dissenyada i liderada localment i amb visió municipalista.
8. La UE també ha d'ampliar i cofinançar el cos europeu d'extinció d'incendis, inclòs el conjunt de professionals qualificats i personal voluntari, equips d'extinció d'incendis i avions d'extinció d'incendis, així com monitorització en temps gairebé real i un centre de coordinació d'emergències. L'enfortiment de la protecció civil farà que Europa sigui més resilient davant les catàstrofes climàtiques.
9. Per mostrar el lideratge global, Europa necessita augmentar el finançament internacional del clima. Els recursos provinents del mecanisme d'ajustament fronterer al carboni (CBAM) aprovat durant aquesta legislatura, poden anar destinats en aquesta direcció de finançament internacional del clima. També cal incrementar els sectors contaminants que cobreix el CBAM. Volem un fort preu de carboni en el sistema de comerç d'emissions.
10. Assegurar criteris i regulacions estrictes en la necessària mobilització de recursos i fons privats vers la lluita contra el canvi climàtic, evitant que domini el criteri exclusiu de mercat.

- 11.** Avaluar l'impacte sobre el clima de totes les inversions a la UE i adoptar la sostenibilitat en les polítiques monetàries no convencionals del Banc Central Europeu, el "Quantitative Easing", desinvertir en els combustibles fòssils i invertir massivament en transport sostenible, energies renovables, estalvi energètic i eficiència.
- 12.** Treballar amb un "pressupost de carboni", és a dir, assumir el total de CO₂ que podem emetre d'aquí a 2035 i 2050 per no superar l'objectiu de l'augment d'1,5 °C, i amb aquestes projeccions de possibles emissions ajustar determinades macropolítiques.
- 13.** Canviar el nostre sistema agrícola i alimentari, mitjançant una Política Agrària Comuna revisada, per reduir la seva petjada de carboni, millorar la biodiversitat i frenar la desforestació.
- 14.** Fer els acords comercials totalment compatibles amb els compromisos de París. Això implica una condició prèvia que regula les emissions de transport i amplia l'abast dels acords internacionals sobre el clima a la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic per incloure el comerç. Això garantirà la coherència obligatòria dels acords comercials amb els compromisos climàtics, en lloc de considerar el clima com un objectiu públic que s'ha de justificar com a legítim quan això implica restringir el comerç.
- 15.** La política de cohesió és clau per garantir que es compleixin els objectius de l'Acord de París, ja que els sectors que més suport reben per a la política de cohesió (com el transport, l'energia i la construcció) són les principals fonts d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. L'actual compromís de despesa del 20% en el clima s'ha d'augmentar significativament i substituir-se per una obligació legal i una metodologia adequada que avaluï millor l'impacte i el resultat dels projectes, inclosa la comptabilitat de carboni local i regional i la mesura de la petjada de carboni.
- 16.** Desinversió privada en combustibles fòssils i acabar amb la "bombolla financera del carboni". Les normes bancàries han de penalitzar fortament els actius d'empreses del sector fòssil pel fort risc de perdre valor que tenen, i demanar per tant majors requisits de capital. Situar les inversions en combustibles fòssils a la llista negra d'inversions en productes financers per enviar als inversors un missatge polític clar; els millors resultats en el futur seran en energia neta. La passada legislatura es va aprovar l'anomenada "taxonomia de les inversions sostenibles" que per fi establia criteris per a definir quines inversions es poden considerar netes davant d'exercicis de pur marketing de determinats bancs i fons d'inversió que empaqueten com inversions verdes productes financers amb actius d'empreses altament contaminants. Desgraciadament, el 2022 la Comissió Europea va re-classificar el gas i la nuclear com a energies netes. Malgrat tot, aquest nou marc presenta una oportunitat per a la creació d'un Marc de Finances Verdes per a pensions i inversions que donaria a la gent la confiança de que els seus diners s'inverteixen en indústries que tenen un futur real en una economia sostenible.
- 17.** Promoure l'ampliació de la Directiva de Diligències Degudes, perquè tinguin en compte tots els supòsits de protecció mediambiental i circularitat, i que evitin els desequilibris en els ecosistemes del sud global.

2.2 Protegem i ampliem el Green Deal Europeu: un Green Deal Social

Gràcies a la mobilització social dels i les activistes del moviment climàtic i la forta pressió política, la UE va impulsar el Green Deal el 2019, posant la crisi climàtica al primer lloc de l'agenda legislativa de la Comissió. És un patrimoni polític que hem de reivindicar, però al mateix temps el procés està sent massa lent i es queda massa curt d'ambició, amb els Estats membre que bloquegen o rebaien determinades parts del Green Deal. Com més ràpid avanci Europa amb la transició verda, més aviat en veurem els fruits. El clima no esperarà.

Amb l'arribada de normes i iniciatives de veritable ambició climàtica, ens enfrontem a un repte sense precedents en quant a canvi de la forma en que produïm, consumim o afrontem la nostra mobilitat. És fonamental disposar dels recursos necessaris per a poder fer efectiva la transició sense deixar a ningú enrere en elements com la modernització i eficiència dels edificis i sistemes de calefacció, els canvis a la indústria, la desaparició dels vehicles de combustió i els canvis en la mobilitat i el turisme.

La transició verda incrementarà exponencialment el potencial de les activitats econòmiques relacionades amb les energies renovables, l'eficiència energètica i l'economia circular, i també transformarà altres activitats econòmiques. El potencial de creació de nous llocs de treball de la transició és enorme i pot suposar fins a 2 milions de nous llocs de treball a la UE a curt i mitjà termini, i fins a 10 milions més a mesura que avanci la transició. Es poden crear 1,4 milions de llocs de treball de baixa i mitjana qualificació addicionals, així com 450.000 llocs de treball altament qualificats, com a conseqüència de l'augment de les inversions en renovació d'edificis i la reducció del consum d'energia de combustibles fòssils per a la calefacció. Per cada inversió d'1 milió d'euros en renovació energètica d'edificis s'espera que es creïn una mitjana de 18 llocs de treball a la UE. Així, l'economia circular podria contribuir a la creació d'uns 700.000 llocs de treball només a la UE l'any 2030. A Espanya, segons el SEPE, podria suposar un 10% del total des llocs de feina.

En aquest sentit, plantegem les següents propostes:

1. Necessitem incrementar fortament la inversió destinada a la neutralitat climàtica, per això promourem un Fons Verd i de Transició Social equivalent a, com a mínim, l'1% del PIB de la UE per any, finançat principalment amb emissions conjuntes a nivell de la UE. El Fons per a la Transició Justa aprovat la passada legislatura és extremadament limitat en quant a recursos i se centra bàsicament en el finançament per a regions amb forta mineria del carbó. Però la transició verda

pateix una forta manca d'inversió pública. Les recerques més recents han xifrat que cal una inversió addicional ingent, de 10 bilions d'euros per al 2050, és a dir una mitjana al voltant del 2,3% del PIB de la UE actual anual.

- Això és aproximadament la meitat del que la UE va gastar en importacions de combustibles fòssils el 2022. Les tres quartes parts d'aquests fons necessaris es podrien aconseguir reassignant les despeses supèrflues o perjudicials per a la transició verda. Així la despesa pública hauria de duplicar-se, passant de 250.000 a 510.000 milions d'euros anuals per catalitzar la inversió privada i abordar mesures de descarbonització menys rendibles. Una inversió pública addicional de 260.000 milions d'euros anuals suposa al voltant de l'1,6% del PIB actual de la UE. Això és menys que la despesa de la UE per a la recuperació de la Covid-19 (338.000 milions d'euros anuals) o les subvencions als combustibles fòssils de la UE-27 (359.000 milions d'euros anuals).

- A més, aquestes inversions seran més altes si es retrassa la transició. Segons la Comissió Europea, en un escenari de limitació de l'augment de la temperatura global a 1,5 °C, les inversions d'adaptació estimades són d'uns 40.000 milions d'euros anuals (per a la UE-27 i el Regne Unit). Però en un escenari amb un augment de la temperatura global de 2°C, les necessitats totals d'inversió s'estimen en uns 80.000-120.000 milions d'euros anuals. En els escenaris amb un augment de 3-4°C, les necessitats d'inversió augmentarien fins als 175-200.000 milions d'euros anuals. Per posar les coses en perspectiva, les subvencions als combustibles fòssils es calculen en uns 52.000 milions d'euros anuals. Per tant, els diners hi són, només falta la decisió política per mobilitzar-los.

2. Augment de les ambicions sobre l'economia circular i les agendes de contaminació zero: mentre hi ha algunes negociacions en curs, estem lluny d'un model econòmic de producció i consum totalment circular, amb reutilitzabilitat/reciclabilitat total i reducció de residus al mínim.

- De la mateixa manera, encara estem a l'espera d'una revisió de la legislació de la UE sobre productes químics (directiva REACH) per tal que el registre, l'avaluació, l'autorització i la restricció de substàncies tòxiques a la UE s'apliqui correctament. Les estimacions oficials demostren que per cada 10.000 tones de residus es crea 1 lloc de feina si s'incineren, 6 si acaben a un abocador, 36 si es reciclen i 296 si es reutilitzen. En l'economia actual, s'extreuen materials, es fabriquen els productes, s'utilitzen i són "eliminats"; tot això a un cost tan baix com sigui possible per les empreses. Això no només és molt contaminant, sinó que és insostenible en un planeta finit amb recursos limitats.

3. En una economia circular, els productes s'utilitzen durant més temps i al final de la seva vida són reutilitzats, reparats, re-fabricats, actualitzats o reciclats. Així, hi ha algunes propostes essencials per fer avançar els principis de l'economia circular.
  - En primer lloc, cal integrar el consum de recursos i la generació de residus en la comptabilitat econòmica, ja que generen importants externalitats negatives i impactes a les nostres societats.
  - En segon lloc, la creació d'ocupació és part de la transformació. Estem a les portes d'una gran transformació econòmica i hem de garantir que les persones treballadores de determinats sectors industrials estaran preparades per afrontar-la.
  - En tercer lloc, no podem concebre el reciclatge com la millor resposta: és únicament el darrer recurs en cas que un producte o material no pugui tenir altres funcions. Per tot això volem que la Comissió Europea completi el paquet d'economia circular amb més ambició.
4. Transformar el Banc Europeu d'Inversions en un Banc Europeu del Clima.
5. Foment de les inversions i especialització productiva: actualment el continent presenta una divisió, especialització i subordinació productiva per zones molt evident. Cal reequilibrar els rols productius entre territoris i harmonitzar la seva capacitat de participar en els segments d'alt valor afegit de les cadenes productives. Per fer això possible caldrà tenir-ho present en els criteris per a les inversions productives del "green new deal". I que aquest incorpori criteris per una harmonització i convergència dels sectors d'alt valor afegit entre territoris i per una diversificació productiva de les diferents regions.
6. Combinar polítiques econòmiques, industrials, socials i laborals que permetin la creació de milions de llocs de treball locals (en particular en les àrees més afectades per la transició energètica) amb condicions i salaris dignes, per a això es comptarà amb:
  - suport a la creació d'empreses i cooperatives
  - suport logístic
  - mesures actives per al foment de l'ocupació i formació
  - finançament d'inversió creadora d'ocupació
7. La centralització de tots els processos de transició justa hauria d'implicar una consulta inclusiva per a tots els actors, inclosos els sindicats, les organitzacions de la societat civil, els treballadors i treballadores, els i les representants de la indústria, professionals de la salut i les organitzacions de dones, entre d'altres. A més, els i les representants de la indústria innovadora i els actors financers que realment contribueixen a desenvolupar una economia alternativa que demostrin nous llocs de treball i perspectives a les regions afectades haurien de formar part d'aquest procés de consulta.

2.3 Energia

La passada legislatura va tenir una activitat frenètica al voltant del sector de l'energia perquè la guerra a Ucraïna i les sancions a les importacions russes van deixar al descobert les mancances estructurals del model energètic de la majoria de països europeus i de la UE en el seu conjunt.

Algunes de les mesures més destacades en aquest àmbit durant la legislatura van ser: l'augment vinculant de la quota de les energies renovables en el consum d'energia a Europa fins al 42,5% (amb l'objectiu d'aconseguir el 45%), una reducció vinculant de l'11,7% del consum d'energia primària i final de la UE l'any 2030 (Directiva d'Energies Renovables de 2023), un nou pla europeu per acabar amb la dependència de la UE dels combustibles fòssils russos l'any 2027 i reduir la demanda d'energia a la UE en un 20% (pla RePowerEU de 2022), un marc per assolir un parc d'edificis climàticament neutre l'any 2050, amb objectius vinculants al 2030 i el 2035 (directiva d'eficiència energètica dels edificis de 2024), una llei única que permet a la UE frenar les emissions de metà del sector energètic (Reglament de metà de la UE - 2024) mesures per fomentar la instal·lació i connexió de panells solar i per protegir a la ciutadania de les desconnexions forçades (Disseny del mercat elèctric de 2024).

Però encara falta molta feina per fer i cal donar suport a les persones més afectades per la crisi energètica i desenvolupar incentius per garantir un procés simultani de desinversió en les energies fòssils i inversions en mesures de transició renovable i eficiència energètica. Consumir la pròpia energia, compartir-la amb els veïns o formar part d'una comunitat energètica és un dret que hauria de ser accessible per a tothom.

L'arrel de la crisi climàtica està en la nostra dependència dels combustibles fòssils, que afecta la nostra salut i el medi ambient de moltes maneres. Durant dècades la Unió Europea ha persistit en l'ús del carbó, el petroli, el gas i la nuclear per alimentar la seva economia. Estem davant d'un moment clau per a un canvi sistèmic per assegurar que tota la ciutadania tingui accés a l'energia a un preu assequible i que no destrueixi el planeta. A més a més, la transició cap a l'energia verda ajudarà a augmentar la competitivitat de la Unió Europea proporcionant energia barata. Els consumidors d'electricitat de la UE (tant privats com indústries) han estalviat uns 100.000 milions d'euros des del 2021, ja que la nova capacitat solar fotovoltaica i eòlica s'ha incrementat com a resposta a la guerra a Ucraïna i la necessitat d'eliminar gradualment el gas rus. L'augment de les energies renovables també crearà llocs de treball locals. A la UE, el sector renovable ja representa més d'1,5 milions de llocs de treball i s'espera que la transició verda creï 1,2 milions de llocs de treball addicionals. De manera més àmplia, s'espera que es creïn beneficis i llocs de treball al sector de la construcció a causa de la

renovació, la fabricació de maquinària elèctrica, la recuperació, el reciclatge i la mineria de metalls crítics, la producció d'energia renovable, el transport i els serveis.

Hem d'accelerar la transició energètica de la UE cap a una economia altament eficient i 100% renovable de cara a l'any 2040. Un futur 100% renovable és l'opció més sostenible econòmicament, socialment i mediambientalment, i és factible i assolible amb una transformació del nostre poder, sectors de la calor, la indústria i el transport. Per a això, necessitem una forta voluntat política, el suport públic i la implicació dels ciutadans en les renovables i l'estalvi energètic, així com les inversions privades realitzades principalment pels sectors energètic i industrial.

Ni un euro dels contribuents ha de servir per finançar els combustibles fòssils ni per la via dels subsidis ni per la via de les inversions. Per més que sembli simple, la primera i més urgent mesura és acabar amb la "dependència del proveïdor" (més conegut com a efectes lock-in, en anglès), és a dir, la realització d'inversions en determinades infraestructures o tecnologies que ens facin més dependents dels combustibles fòssils en el futur. Com diu el lloc comú, el primer que cal fer per sortir del pou és deixar de cavar. Un exemple d'aquest efecte va ser l'anunci d'una inversió de 2.400 milions d'euros en l'ampliació de l'aeroport de Madrid per arribar als 90 milions de passatgers.

És inacceptable, contraproductiu i ineficient. Aquest tipus d'inversions faraòniques haurien d'anar destinades al desenvolupament de les renovables o connectar-nos amb la resta d'Europa amb tren.

Així, els fons que fins ara es destinen a l'energia fòssil o a infraestructures que ens hi fan més dependents, es poden reinvertir en solucions sostenibles, com l'eficiència energètica, els trens transfronterers i l'agricultura sostenible.

Per assolir els objectius climàtics, Europa ha de retirar el carbó abans del 2030 i altres combustibles fòssils, inclòs el gas, el més aviat possible després. L'energia nuclear i el fracking no tenen cap paper a jugar en un futur d'energia neta.

Volem que l'eficiència energètica i l'estalvi energètic siguin prioritaris i que abordin en paral·lel la pobresa energètica. Realitzada correctament, la transició energètica a l'energia 100% renovable reduirà la contaminació, generarà llocs de treball i augmentarà la nostra independència energètica, alhora que permetrà a la ciutadania exercir un paper més actiu en la definició de les polítiques energètiques.

Tres vectors han de guiar les propostes:

- Cal promoure una democratització de l'energia i empoderament dels consumidors i consumidoras.
- Assegurar una transició justa i un accés a l'energia socialment just.
- Reconèixer l'energia com un bé comú, garantint l'accés en funció de les necessitats de cadascú.

Per tot això, proposem:

1. Defensar una producció energètica 100% renovable per l'any 2040. Eliminació dels combustibles fòssils pel 2030, començant per l'eliminació del carbó al 2030 i continuant pel gas i petroli al 2040 com a molt tard. Per aconseguir aquesta independència dels fòssils durant la propera legislatura hem de tenir objectius vinculants de reducció de la demanda energètica, increment en inversions en eficiència energètica i desplegament d'energies renovables.
2. Una Europa lliure de nuclears i amb energies netes i segures. Proposarem un nou model energètic europeu, net, gradualment lliure d'energies fòssils, sense energia nuclear, sense fracking i basat en les energies renovables i l'eficiència. Un model d'autosuficiència energètica i producció el més propera possible, en contraposició del dels oligopolis energètics, i en el qual el subministrament d'energia sigui considerat un dret. Eliminarem la nuclear i el gas del reglament de la taxonomia, que actualment els considera inversions sostenibles.
3. El desenvolupament legislatiu d'una reforma estructural energètica a escala UE, que garanteixi un sistema de producció descentralitzat i democràtic. Impulsarem la superació de la preeminència en aquest nou model de l'actual distribució energètica oligopòlica i privada. La transició verda ha de ser justa, assequible i participativa o no tindrà èxit. S'ha de donar suport a la ciutadania amb menys recursos disponibles amb inversions (per exemple, per instal·lar plaques solars, bombes de calor, reformes d'edificis, mobilitat elèctrica...) perquè els preus de les seves factures energètiques baixin a mitjà i llarg termini.
4. Impulsar la retirada del Tractat de la Carta de l'Energia del conjunt de països de la UE i evitar qualsevol mecanisme de compensació a les empreses del sector energètic com a resultat de la desinversió en el sector fòssil o per al·legacions de pèrdues presents o futures derivades de les accions ambientals.
5. Accelerar l'electrificació dels mitjans de transport, de la calefacció i els processos industrials. Això requerirà un canvi modal en el sector del transport per passar de l'aviació a modes de transport més sostenibles com els trens. També accelerarem una adaptació del sector

industrial de la UE. Els gasos renovables (com l'hidrogen renovable) només s'han d'utilitzar quan l'electrificació directa no sigui factible com en sectors de difícil reducció (aviació, transport marítim, processos industrials a temperatures molt altes).

6. Prioritzar l'eficiència energètica i l'estalvi energètic: la millor font d'energia és la que no utilitzem. Podem fer més eficient el nostre ús energètic amb l'objectiu de consumir simplement menys (per exemple, passar-nos a bombetes de menys consum, posar a dormir els equips quan no s'utilitzen, baixar les temperatures de calefacció...). Amb la renovació dels nostres habitatges, no només es reduiran els costos energètics, sinó que també tindrem nombrosos beneficis vinculats a la salut, el confort, la inclusió social, el medi ambient, la qualitat de l'aire i el clima, així com una reducció de dependències importants.
7. Invertir els diners necessaris per a la transició energètica: els Estats membres haurien de dedicar almenys l'1% del seu PIB a l'eficiència energètica i les energies renovables. La Comissió Europea hauria de presentar una estratègia d'inversió plurianual per planificar les necessitats d'inversió per a la transició energètica de la UE.
8. Impulsar un clar augment de recursos per al Pla Europeu de Transició Justa que garanteixi que, a les zones de la UE en les quals hi hagi tancaments de centrals de generació elèctrica, indústries, etc. a conseqüència de la imprescindible transició energètica, es realitzin les inversions productives necessàries en sectors sostenibles de manera que no hi hagi destrucció neta d'ocupació.
9. Promoure sistemes de fiscalitat ambiental en els estats membres de la UE de tal manera que d'una banda contribueixin eficaçment a assolir els objectius de reducció d'emissions i, de l'altra, no tinguin conseqüències regressives. Per aconseguir-ho s'establiran els necessaris mecanismes de redistribució.
10. L'incentiu de tots els processos d'eficiència i estalvi energètic en tots els sectors productius i àmbits de la societat, i s'aplicarà en particular un Pla progressiu de retirada del mercat europeu de productes de baixa eficiència energètica, prohibint-ne també la seva fabricació i exportació. Per tal d'aconseguir una reducció efectiva del consum d'energia primària i produir així també un estalvi econòmic per als consumidors, cal impulsar mesures en tota la UE per a l'estalvi i l'eficiència energètica.
11. Fomentar la municipalització de les xarxes de distribució a tota la UE, assegurant la participació i el control per part de la ciutadania, i que fomentin la implantació de microxarxes intel·ligents que permetin una bona gestió local de l'energia.

12. Incentivar la formació de comunitats energètiques ciutadanes per accelerar la transició energètica. Particularment, establir a nivell europeu l'obligatorietat de garantir que un percentatge de la nova potència renovable que s'instal·li a cada país sigui propietat de comunitats energètiques ciutadanes durant tota la vida útil de les plantes.
13. Promocionar el desenvolupament d'instal·lacions de generació renovable distribuïdes que facilitin la participació ciutadana, generin ocupació local i contribuïxin al desenvolupament rural. Amb aquest objectiu s'ha de garantir que aquestes instal·lacions mantinguin la prioritat d'entrada al mercat elèctric ("prioritat de despatx") i siguin retribuïdes per l'energia que aboquin a la xarxa en el cas d'instal·lacions d'autoconsum.
14. Elaborar un programa d'emergència social europeu per a l'energia que asseguri l'accés a les necessitats d'energia bàsica per a tothom.

2.4 Sistema elèctric, gas natural i hidrocarburs en general

1. Ens oposarem al Midcat i a qualsevol altre projecte o infraestructura d'interconnexió gasística. Les interconnexions a nivell europeu s'han de fer per garantir la continuïtat de proveïment en el marc d'un horitzó d'energies 100% renovables. Així, acabarem amb la promoció de la construcció de noves infraestructures gasístiques (especialment de transport i regasificació), realitzada per exemple mitjançant la seva inclusió en els anomenats Projectes d'Interès Comú. Es tracta d'evitar que esdevinguin actius "encallats" i dificultin l'eliminació del gas natural del mix energètic, alhora que desvien fons públics i privats que podrien contribuir a la veritable transició energètica.
2. No més inversió en noves conduccions de gas. Tal com ja va concloure el Tribunal de Comptes Europeu, la Comissió basa la seva estratègia de seguretat energètica en una gran sobreestimació de la demanda de gas.
3. Urgir als estats membres que impedeixin noves autoritzacions d'exploració i extracció d'hidrocarburs (convencionals i no convencionals, com el fracking o fractura hidràulica) a la Unió Europea.
4. Revisar el mercat elèctric marginalista que actualment no s'adapta a un mix energètic on els costos variables de les noves tecnologies (renovables) són residuals. El redisseny del mercat elèctric tindrà com a objectiu, a més, acabar amb els "beneficis caiguts del cel" que reben algunes centrals en alguns Estats membres.
5. Prioritzar la generació elèctrica distribuïda i renovable a prop d'on és consumida en lloc de les grans infraestructures de transport, les quals només seran admissibles com a últim recurs quan es demostrï feientment que la resta d'instruments que permeten la integració de renovables són insuficients.
6. Avançar cap a una major cooperació entre Estats membres, l'harmonització normativa i la integració virtual dels diferents sistemes elèctrics, de manera que es garanteixi que els ciutadans dels Estats membres siguin menys vulnerables als oligopolis nacionals. Donarem suport a què Competència vetlli per evitar la conformació d'oligopolis europeus.
7. Impulsar la penetració de les energies renovables a les illes, acompanyades d'inversions específiques en emmagatzematge d'energia i l'exclusió del gas en els sistemes elèctrics insulars. Els territoris insulars europeus han de ser els primers a arribar a un mix energètic 100% renovable, servint com a referència per liderar la transició energètica.

8. Proposar un Pla europeu de sortida ràpida i concertada de l'energia nuclear, que impedeixi l'allargament de la vida útil de les centrals existents i estableixi una moratòria sobre la construcció de noves centrals mentre permet que el Parlament Europeu tingui veu en matèria de seguretat nuclear.
9. Treballar en un calendari per a la pràctica eliminació del gas natural (que té la imatge falsa de combustible verd i sostenible) del mix elèctric europeu que sigui coherent amb els objectius europeus d'eficiència energètica i de penetració de les fonts renovables i, sobre tot, amb els compromisos de l'Acord de París.
10. En el període de transició, assegurar que els pagaments per capacitat a les centrals elèctriques alimentades per gas natural no esdevinguin una forma de subsidi encobert a combustibles contaminants.

2.5 Justícia ambiental

Una base per a l'acció en matèria de sostenibilitat és l'enfortiment de la legislació ambiental i la seva millor aplicació a tots els nivells, inclosa la realització d'accions legals contra qui la trenqui. La preservació del medi ambient també és un problema social. Defensem la justícia mediambiental. Els danys ambientals sovint afecten de manera desproporcionada els que ja estan lluitant, com ara comunitats de baixos ingressos i països pobres, per no parlar de les generacions futures.

1. S'ha de garantir el dret a la informació i l'accés millorat a la justícia ambiental per als ciutadans i les organitzacions de la societat civil.
2. Demanem que s'estableixi un tribunal mediambiental internacional per abordar les violacions més greus del dret internacional del medi ambient.
3. Els grans projectes de construcció només s'han d'implementar després de consultes adequades amb la població local.
4. A la contractació pública europea s'hi han d'incorporar estàndards ambientals.

2.6 Agricultura i Política Agrària Comuna

Europa es construeix necessàriament també sobre un món rural viu, i s'ha de sustentar en un model d'agricultura familiar, social, viable, responsable i sostenible, lligat al territori. Els sistemes agraris europeus, els paisatges rurals i la rica cultura alimentària contribueixen a la riquesa material i immaterial d'Europa.

Convé recordar que el 48% del territori europeu son terres agrícoles que corresponen a uns 10 milions d'explotacions agràries i 40 milions de persones treballen en el conjunt del sector agrari i industrial de transformació.

La Política Agrícola Comuna (PAC) és la política de la Unió Europea que compta amb major pressupost i, tot i que no es compleix, el seu objectiu descrit en els Tractats és "garantir un nivell de vida equitatiu a la població agrícola, especialment mitjançant l'augment de la renda individual dels que treballen en l'agricultura".

Pel període 2021-2027 la PAC se situa en 386.602,8 milions d'euros, un terç del pressupost de la UE per aquest període, i es divideix en dues parts:

El Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA), que ofereix ajudes directes a la renda dels agricultors i té una dotació de 291.100 milions d'euros, i el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) (el segon pilar de la PAC) amb una assignació total de 95.500 milions d'euros. Això inclou el suport per a les zones rurals, l'acció climàtica i la gestió dels recursos naturals.

La PAC està molt lluny de les promeses del Pacte Verd Europeu, segons el qual s'ha de donar suport especialment a l'activitat agrària que protegeixi el medi ambient, el clima i la biodiversitat i promoure l'agricultura ecològica. Actualment, el 80% de les subvencions de la PAC es distribueixen només al 20% de les explotacions, ja que l'assignació de fons depèn de la quantitat de terra en comptes de les pràctiques agrícoles. Així, com més gran sigui la mida de la granja o terreny agrari, més diners obté el productor, mentre que el suport financer per a pràctiques agrícoles sostenibles encara és voluntari pels diferents Estats membre.

Constatem que actualment i en una sèrie d'anys sense canvis en la política europea, més enllà de major burocratització, els preus que reben els agricultors i agricultores estan per sota dels costos de producció i assoleixen diferències al llarg de la cadena alimentària que poden superar el 500%. Per tant, el seu objectiu no es compleix. Les últimes reformes de la PAC han tingut com un dels seus objectius principals el desmantellament dels mecanismes de regulació de mercat que venien servint com a

protecció de les produccions agropecuàries europees, i especialment dels petits i mitjans productors.

La desregulació dels mercats agraris està llastrant o directament portant a la ruïna a sectors sencers, com els de la llet, els cítrics, la remolatxa o l'arròs. Els preus que reben els productors estan per sota dels costos de producció.

A aquesta dinàmica llastrada per les conseqüències de la política d'austeritat li cal, avui dia, tenir present la situació geopolítica actual amb les seves amenaces i conseqüències amb el perill de guerra i les evidents implicacions econòmiques, socials i migratòries.

Necessitem una Política Agrícola Comuna (PAC) que protegeixi l'agricultura familiar, generi ocupació i transiti cap als principis de l'ecologia com a oportunitat, mentre es troben fórmules de competitivitat de les economies del sud global per evitar les migracions forçades.

Si tenim en compte que l'agricultura i la ramaderia copen el 80% de l'ús de l'aigua a les regions mediterrànies, és fàcil deduir que les polítiques de l'aigua i la seva interrelació amb el sector agroramader han de tenir una gran transcendència per al futur del medi rural. Passar a unes produccions sostenibles en el vector aigua dins l'agricultura i especialment la ramaderia farà que l'aigua de la que disposem sigui més garantida i saludable. Des d'aquesta perspectiva, és imprescindible regular els recursos hídrics, substituir els regs a manta amb tecnificació, impulsar correus i espècies pròpies i incrementar el pes d'una regulació adequada de la dessalació o la utilització d'aigües regenerades.

La regulació de substàncies que s'usen als cultius i a la producció ramadera per evitar determinats fertilitzants, complexos alimentaris o producte de control herbàcies o de malalties, ens ajuda en la prevenció de la salut. No actuar en aquesta direcció és posar en risc no sols un sector necessari per una alimentació de proximitat i saludable sinó que posem en risc la biodiversitat i el nostre mosaic agroforestal i paisatge.

En definitiva, la PAC i el finançament europeu ha d'orientar-se i prioritzar la biodiversitat, impulsar el sector primari familiar i, en els temps que vivim, l'aliança dels sectors agraris i ramader amb l'ecologisme son l'oportunitat de la protecció, la producció, la sostenibilitat i l'impuls d'aquest sector.

Els fons europeus no han resolt el problema de la despoblació, però sense ells la situació seria molt pitjor i per això, necessitem una Política Agrícola Comuna (PAC) que protegeixi l'agricultura familiar, generi ocupació, revitalitzi les zones rurals, s'orienti a l'economia circular i garanteixi una alimentació segura, pròxima i saludable i cuidi del planeta

Les propostes dels Comuns es basen en els següents principis:

1. Potenciar un model de producció agroalimentari coherent en la lluita contra el canvi climàtic que prioritzi una agricultura i una ramaderia familiars, lligades al territori, sostenibles, innovadores i generadores d'ocupació, per a la qual cosa és imprescindible intervenir sobre el mercat.
2. Millorar la situació econòmica dels agricultors i reduir els seus costos: el deute, els alts costos de producció i la venda amb preus per sota de costos posen en perill la supervivència de moltes explotacions. Els agricultors depenen cada cop més de comprar llavors d'un nombre, cada cop més reduït, de corporacions agroquímiques cada cop més poderoses. La nostra visió és la llibertat d'elecció de les llavors per garantir cultius genèticament diversos i adaptats localment que poden evolucionar ràpidament als reptes del canvi climàtic. Com mostra l'experiència de l'agricultura ecològica, la resiliència en els agroecosistemes també pot conduir a una major autonomia i estabilitat financera per als agricultors, ja que es poden reduir els seus costos en llavors i fertilitzants.
3. Passar d'una Política Agrícola Comuna a una autèntica Política Alimentària Comuna de la UE. Aquesta política donaria suport a la transició cap a un model social i agroecològic, que garanteixi la sobirania alimentària i la producció d'aliments saludables, nutritius i de qualitat per a tota la ciutadania de la UE. Alhora, que respecti els drets socials i laborals del treball agrícola, especialment dels temporers, garantint uns ingressos justos als agricultors. Una política que tingui com a objectiu mantenir la fertilitat de la terra, la productivitat i l'ús eficient dels recursos a llarg termini.
4. Garantir una alimentació sana, segura i de qualitat per a totes les persones com a part del dret humà a l'alimentació i no com una mercaderia, de manera que estiguin fora dels acords de l'Organització Mundial del Comerç (OMC).
5. Una governança participativa d'aquests sectors productius que posi al centre els petits productors i petites productores, les petites i mitjanes explotacions i les seves comunitats.
6. Apropar els consumidors als productors: no té sentit que els productes viatgin per tot el món quan poden ser produïts a prop. El consum hauria d'estar impulsat per la producció regional, prioritzant els aliments de qualitat de producció estacional i local, acompanyats d'una disminució del consum de carn fins a nivells sostenibles, per reduir els impactes sobre la salut, la biodiversitat i el clima. Els ciutadans han de tenir poder per prendre decisions informades per a la seva salut

i el seu medi ambient, que es basin en un etiquetatge clar dels aliments i una informació pública accessible. Les normes de contractació pública d'aliments haurien de prioritzar els productes locals i d'alta qualitat i tenir mecanismes simplificats pels proveïdors d'aliments locals.

7. La PAC ha de ser un instrument per crear ocupació i riquesa en el medi rural, per a les persones que viuen la terra, i així fixar població en aquest.
8. Posar en valor la ruralitat entesa com el conjunt de valors positius associats a la vida als nostres pobles.

En concret, tenim les següents propostes per una nova Política Agrícola **Comuna**:

1. La PAC representa prop del 40% del pressupost de la UE i per tant exigeix d'una orientació adequada als moments que vivim. Per defensar el nostre sector agropecuari necessitem una PAC forta i descartem de manera urgent la retallada en les ajudes directes i en desenvolupament rural de la PAC.
2. Cal una reforma integral de la PAC i alhora procedir de forma immediata a corregir mesures i exigències actuals modulant les mesures burocràtiques, fixant ajudes ajustades als costos i ajudes complementàries destinades principalment als petits i mitjans agricultors i ramaders, des d'una estratègia ecosostenible i de viabilitat econòmica que assegura vida digna per la pagesia, garantia dels aliments i preus raonables al consum. Proposem un repartiment territorial i de sectors just i adequat dels ajuts directes.
3. En aquesta distribució les ajudes s'han d'adreçar a l'objectiu de:
  - Garantir una renda agrària digna i estar condicionades a l'activitat productiva i d'agricultor actiu, sense exclusió de sectors
  - Eliminar els drets històrics, que estan en l'origen del repartiment injust entre productors i territoris
  - Revisar la definició d'agricultor actiu per a que rebí ajuts qui treballa la terra i qui ho necessita, reduint la percepció d'ajuts i el frau de grans grups empresarials perceptors de la PAC.
  - Establir un límit màxim en el cobrament d'ajuts per explotació per fer més eficient aquest repartiments de 100.000 euros.
  - Proporcionar més ajudes a les petites i mitjanes explotacions.

- Millorar la transparència dels mercats mitjançant observatoris públics de preus que incloguin facilitar aquesta informació als productors de mode actualitzat i comprensible.
- Mantenir les ajudes acoblades per a sectors estratègics, com la ramaderia extensiva.
- Fomentar de la cooperació entre productors, distribuïdors i consumidors, per una millora en els canals curts de comercialització, simplificant els procediments administratius.
- Que el sector públic tingui un paper més actiu per facilitar crèdit als agricultors en condicions avançades, i suplir l'avversió al risc característica de la banca privada.
- Revisar i simplificar la normativa i la tramitació documental.
- Establir un preu mínim per fer viables les petites i mitjanes explotacions.
- Reforçar les mesures de regulació dels mercats agraris i les eines d'estabilització de preus i ingressos per als moments de crisi, on es destinarà, almenys, el 10 % del pressupost de la PAC.
- Reforçar el suport al cooperativisme i altres formes d'organització pagesa que millorin la capacitat de negociació de les persones productores amb els intermediaris.
- Revisar la Directiva sobre Cadena Alimentària introduint l'obligació d'un preu sostenidor (preu mínim) que cobreixi els costos de producció. També es perseguirà l'anomenada «venda a resultes», en la qual la producció s'entrega sense conèixer el preu i només es cobra quan s'ha venut.
- Establir de les excepcions necessàries per al sector agrari respecte als principis generals de la competència.
- Implementar una PAC per a territoris especialment sensibles com són els insulars i una Estratègia Europea de Territoris de Muntanya establerta en un reglament comunitari que permeti coordinar les actuacions i els fons disponibles en el marc de la política de desenvolupament rural.

En el context de crisi climàtica, és important recordar que l'actual model de la PAC contribueix a l'escalfament del planeta per diverses raons:

- La intensificació de la producció basada en l'ús d'agroquímics i petroli. Els canvis d'ús del sòl i la destrucció

d'hàbitats han contribuït a la pèrdua de biodiversitat silvestre.

- La promoció d'un model que només mira el rendiment ha portat a preferir varietats vegetals i animals concrets -moltes vegades "dissenyades" per empreses-, la qual cosa ha suposat una pèrdua de patrimoni i biodiversitat genètica i cultural. L'ús d'Organismes Modificats Genèticament, representa l'últim i més amenaçador graó d'aquest procés.
- Al sector ramader aquest mateix model ens ha portat també a l'augment de la cabana ramadera, la densitat a les granges i la concentració territorial en hubs agroindustrials, que son a l'arrel del problema dels purins i obliguen a fer ús abusiu d'antibiòtics amb el conseqüent risc per a la salut humana i animal, així com a altres formes de maltractament animal amb conseqüències sobre la salut humana.

Per això proposem que per al primer sector, que és especialment vulnerable al canvi climàtic i altres límits planetaris, és especialment important:

1. Reforçar la condicionalitat dels ajuts al compliment de les obligacions ambientals i els drets laborals.
2. Orientar un 40% dels fons als objectius de lluita contra el canvi climàtic.
3. Facilitar l'adopció d'instruments públics de gestió de risc per part dels agricultors, amb un especial paper de les Administracions en la dotació de cobertures.
4. Crear nous ecorègims orientats cap a resultats, en termes de biodiversitat, de millora de la qualitat de les aigües i els sòls, deixant marge per a l'aplicació de pràctiques agronòmiques per part de l'agricultor professional.
5. Modular positivament els ecorègims per als petits agricultors: incloure com a superfície admissible al pagament zones protegides i realitzar un "pagament únic" per pèrdua de benefici, a canvi del compromís de conservar-les.
6. Millorar les compensacions en zones Natura 2000, de manera similar a les zones desfavorides o amb condicionants naturals.
7. Definir indicadors de petjada de carboni, plantejar incentius per a la reducció de la petjada de carboni de la producció agrària, i topa o reduir ajudes als qui sobrepassin uns certs llindars.
8. Promocionar i mantenir bancs públics de llavors, com a reservori públic de biodiversitat enfront a l'homogeneïtzació preconitzada per les transnacionals.

9. Promocionar la ramaderia extensiva que promou la lluita contra el canvi climàtic, contra incendis forestals, o resistència a malalties incorporant races autòctones.
10. Davant la crisi de relleu generacional i masculinització que afecta tant a Catalunya com al conjunt de la UE, proposar millorar els ajuts complementaris que afavoreixin la incorporació de dones i joves i proposem també:
11. Millorar l'accés a la terra amb una nova Directiva Marc sobre Sòls i Terra que inclogui un Observatori de la Terra per millorar la transparència del mercat de terra, que impulsi mesures d'accés democràtic a la terra, en especial per als i les joves, que permeti enfrontar-se als processos d'acaparament i concentració que existeixen, que controli l'especulació sobre la terra agrària i que sigui un instrument que garanteixi la protecció dels sòls fèrtils i la lluita contra el canvi climàtic.
12. Modular a l'alça les ajudes FEADER per als *new entrants* (nous agricultors i agricultores sense bagatge familiar previ al sector, que un perfil a l'alça al nostre país) i posar en marxa noves mesures i ajudes destinades a acabar amb les barreres específiques que s'enfronten a l'hora d'accedir al sector.

Altres mesures:

1. Per una Europa lliure de transgènics. Creiem que els transgènics no són la solució als reptes que té el sector agrari, volen mantenir l'opció de menjar aliments lliures d'OMGs. Cal mantenir el principi de precaució i mantenir el règim regulador existent per a tots els transgènics i noves tècniques genòmiques. Tots els productes que continguin productes modificats genèticament han de ser traçables i etiquetats. Els governs nacionals han de conservar el dret de prohibir el cultiu de cultius modificats genèticament.
2. Revisar que els tractats de lliure comerç garanteixin normes recíproques en les importacions, evitin el dumping ambiental, laboral i econòmic, i siguin coherents amb els compromisos dels Acords de París, El Conveni sobre la Diversitat Biològica i els Convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball.
3. Suprimir les subvencions als toros de lídia.
4. Establiment del Segell alimentari europeu i revisió de la informació obligatòria de l'etiquetatge.

2.7 Pesca

Aquesta problemàtica agrària també es veu compartida pels treballadors i treballadores de la mar sobretot pels qui es dediquen a la pesca artesanal i de petita escala.

La UE és el major mercat mundial de peix i marisc, i la pesca exerceix un important paper econòmic, social i cultural a l'Estat espanyol.

La flota pesquera d'Espanya l'any 2023 era de 8.643 que representa el 12,1% del total de la flota de la UE-27, sent la tercera en major nombre després d'Itàlia i Grècia; i amb una ocupació de 24.522 persones en pesca, 6.528 en aqüicultura i en la transformació 23.781 treballadors i treballadores. Això el converteix en el país amb més persones dedicades a la pesca i a la indústria de transformació dels països que integren la UE i amb un clar biaix masculinitzat en la pesca i feminitzat en la indústria de transformació. Pel que fa a l'aqüicultura, Espanya es el primer país de la UE en productors (21%) però n'és el tercer en valor de producció (13%)

L'assignació al Fons Europeu Marítim de Pesca i Aqüicultura de la UE pel període 2021-2027 a Espanya és de 1.120 milions d'euros del total del programa assignat de 5.311 milions d'euros.

La pèrdua d'embarcacions i tripulants en el sector és constant, cosa que destrueix una activitat que fixa població i dona vida a l'economia de les comunitats costaneres. Espanya pateix polítiques burocratitzades, ineficaces i injustes en la seva aplicació respecte a les directrius pesqueres de la UE i les clàusules de justícia social de la Política Pesquera Comuna (PPC) es queden en paper mullat davant el poder dels grans lobbies industrials. Alhora, els drets pesquers es concentren cada vegada en menys mans, la qual cosa suposa de facto una privatització dels recursos del mar.

La pesca a Europa ha d'orientar-se al principi de la sostenibilitat i la responsabilitat límits. Els tancaments estacionals de pesca que permeten la recuperació de les poblacions de peixos han de ser complides per tots els estats membres. S'ha d'aturar la pesca il·legal i importar els peixos necessaris per satisfer els estàndards europeus de conservació.

Els Comuns apostem per un model que doni viabilitat diversificada a les nostres comunitats costaneres, per la transició a una economia basada en la sostenibilitat i la responsabilitat que potencii i protegeixi l'economia local, així com per un entramat empresarial socialment i ecològicament responsable amb el qual transitar cap a un model d'economia circular al mar i i la seva protecció. Aquestes polítiques són les que fixen població en els territoris, que són respectuoses amb el paisatge, amb les pràctiques tradicionals sostenibles i que reforcen les estructures socials i culturals de la gent de la mar.

Proposem les següents mesures:

1. Reconèixer la nostra pesca, sostenible i viable econòmicament, com a base per a la sobirania alimentària:
  - Millores en la traçabilitat al llarg de la cadena de subministrament: rastreig dels productes frescos de la pesca i l'aqüicultura, inclosos els productes transformats.
2. Repartiment just de les quotes pesqueres:
  - Impulsar una nova avaluació de la distribució de l'esforç pesquer que impliqui un repartiment just de les quotes de pesca segons criteris científics independents i transparents i conforme al criteri general d'un repartiment lineal per caladors, vaixells, tripulants i tipus d'art. La nostra proposta és avançar en unes quotes de captures per ràtio vaixell/tripulació sobre la base d'un nou repartiment de quotes intransferibles, sobre criteris vinculats als tripulants a bord, arts de pesca i caladors, en condicions d'equitat social i igualtat territorials.
  - Aquest nou repartiment haurà d'assegurar uns marges raonables i suficients d'ingressos dignes als productors i productores, així com un accés al repartiment en condicions d'equitat i sostenibilitat social i econòmica. Per a això, és necessari que la UE adopti una defensa de pesca artesanal que permeti articular mesures de foment de l'economia de les comunitats costaneres.
3. Vetllar per les condicions laborals i de seguretat en el treball i l'impuls de l'equitat i mesures per la incorporació de joves i dones al sector:
  - Incrementar les inversions per millorar la salut, la higiene i la seguretat a bord.
  - Formació professional adaptada als nous principis de la pesca responsable i sostenible.
  - Creació d'un fons mutu d'assegurances per cobrir catàstrofes naturals i accidents mediambientals o relacionats amb la salut.
  - Singularment es promocionarà la incorporació de dones en les diferents modalitats del sector.
4. Aqüicultura sostenible.
  - Augmentar els mitjans econòmics necessaris per transitar d'una aqüicultura intensiva cap a una de més sostenible orientada al model multitrofic integrat i l'aqüicultura en extensiu.

5. Acords pesquers justos i compromesos amb els drets humans:

- Que siguin de caràcter bilateral o multilateral. L'adopció d'aquest tipus d'acords posarà fi a pràctiques socialment i mediambientalment dubtoses emparades pel fet de realitzar-se en aigües internacionals.
- Confrontació i persecució efectiva per part de la UE envers les pràctiques de pesca il·legal, així com la deslocalització empresarial per esquivar la normativa mediambiental, l'ús de banderes de conveniència que pretenguin sortejar les normatives mediambientals, laborals o de justícia social.
- Cogestió de les pesqueries per tal de fer efectiva una pesca sostenible i aplicar correctament una política pesquera comuna creant les figures jurídiques necessàries per desenvolupar la cogestió de les pesqueries incloent-hi tots els actors interessats, com pescadors i pescadores, empreses, mariscadores, ONGs, la comunitat científica, l'Administració, etcètera.

6. Proteccions i transició a un sector més sostenible, menys agressiu i menys contaminant:

- Polítiques sota el principi de rendiment màxim sostenible i responsable.
- Reforçar l'aspecte científic, incrementant-se la recollida de dades i la posada en comú d'informació sobre poblacions, flotes i impacte de l'activitat pesquera. La conservació dels recursos pesquers mitjançant l'ajust de la capacitat de pesca a les possibilitats de pesca ha de ser la prioritat de la PPC.
- Revisar les mesures tècniques corresponents per a la captura i el desembarcament dels recursos biològics marins, la utilització dels arts de pesca i la interacció de les activitats pesqueres amb els ecosistemes marins.
- Establiment de mesures eficaces de control, en especial la que pateix el nostre sector marisquer, molt sensible als abocaments i a la manca de depuració d'aigües en especial pels microplàstics i el canvi climàtic en els estocs pesquers, l'evolució de les espècies i l'estat dels ecosistemes, de manera que sigui possible implementar mesures eficaces per assegurar el futur del nostre sector i el nostre territori.

2.8 Transport i mobilitat sostenible

La construcció d'un sistema de mobilitat sostenible requereix planificació i inversió en infraestructures i serveis de transport públic, i la transformació de les nostres ciutats i pobles per promoure la mobilitat activa en bicicleta i caminant. En aquest model és clau invertir en la xarxa ferroviària: ferrocarrils urbans, de rodalies, regionals, trens més accessibles i assequibles, trens ràpids i trens nocturns.

Un sistema de transport públic amb suficient cobertura i qualitat de servei permet reduir l'ús del transport privat, mitigar la congestió del trànsit i una part important de la contaminació atmosfèrica i ambiental, i la generació de gasos d'efecte hivernacle a tot Europa. El transport de mercaderies també pot incrementar la seva quota modal sobre rails o vies navegables, reduint el trànsit rodat de vehicles pesants i els seus impactes.

A nivell de finançament, existeix un potencial de generació d'ingressos per aquestes actuacions en matèria de transport públic, en la taxació adequada de l'aviació i el combustible dels avions, el querosè (avui exempt d'impostos).

Cal avançar al 2030 la prohibició de venda de vehicles que facin servir combustibles fòssils. La UE ha de promoure la creació de zones de baixes emissions a les ciutats d'Europa, el disseny d'un sistema fiscal per la transició al vehicle de zero emissions, que bonifiqui la compra de no contaminants, que gravi la resta i bonifiqui el sistema de co-mobilitat.

Proposem:

1. Garantir el desplegament del programa Trans-European Transport Network (TEN-T) d'interconnexió ferroviària europeu amb els fons europeus necessaris i assegurant el respecte pel territori i la integració ambiental i paisatgística de les infraestructures. En aquest capítol fem un compromís explícit a promoure el desenvolupament de l'eix mediterrani ferroviari.
2. Impulsar un Programa d'interoperabilitat ferroviària a nivell europeu que faciliti l'establiment de connexions entre països a Europa i treballi en la recuperació dels trens nocturns, amb l'objectiu de substituir tants vols en avió com sigui possible. Facilitar la transició al transport ferroviari de mercaderies, invertint en l'increment i millora de la capacitat dels centres d'intercanvi modal per a mercaderies en punts estratègics del territori, que permetin el ferrocarril com a eix principal, combinat de manera eficient amb el trànsit rodat per a la darrera milla.

3. Establir un model de finançament d'infraestructures que impulsi la consecució dels objectius climàtics i energètics de l'Acord de París.
4. Promoure un programa per millorar la integració dels diferents modes de transport (ferroviari, autobusos, bicicletes, zones de vianants).
5. Fomentar l'ús de la bicicleta. Promoure l'increment dels carrils bici i les zones d'aparcament segur de bicicletes. Assegurar el desplegament íntegre dels compromisos de la Declaració Europea de la Bicicleta.
6. Establir mecanismes per fomentar l'ús de vehicles compartits, ja siguin cotxes, motos, bicicletes, patinets o furgonetes. Establir avantatges fiscals per a les empreses i organitzacions que ho facin.
7. Elaborar una directiva marc sobre plans de mobilitat a les empreses i creació de gestors de mobilitat, que incideixi en la gestió de la mobilitat com a eina per reduir l'ús del cotxe privat en els desplaçaments a la feina o l'estudi.
8. Establir límits més exigents pel que fa a les emissions contaminants dels vehicles i les emissions de CO₂.
9. Establir uns objectius europeus de conversió de la flota de vehicles a vehicles elèctrics. Es prioritzarà la conversió del parc mòbil de les administracions públiques a vehicles elèctrics, del transport de mercaderies i una reforma tributària per tal que els impostos dels vehicles depenguin de la potència del motor, el pes del vehicle i les emissions.
10. Establir un programa-marc europeu per a la promoció de la indústria del vehicle elèctric (bicicletes, ciclomotors, vehicles professionals o particulars urbans, ferrocarril, tram i transport públic) en col·laboració amb regions i ciutats. Facilitar la creació d'ocupació verda en aquest sector i una transició adequada en el sector de l'automoció convencional.
11. Blindar l'acord per les emissions de vehicles lleugers terrestres. Reduir les emissions dels vehicles en un 70% el 2030, segons marquen els objectius de l'Acord de París. Promoure les flotes de camions elèctrics.
12. Fomentar la bimodalitat tren-bicicleta en l'accés a les grans ciutats per evitar la congestió i reduir emissions, amb vagons adaptats per a portar-hi un nombre suficient de bicicletes i estacions.
13. Plans de Mobilitat Rural Sostenible, amb solucions flexibles a demanda, que permetin la possibilitat de desplaçar-se de punt a punt de manera eficaç prescindint del vehicle privat.
14. Assegurar el desplegament diligent de punts de recàrrega (amb suficient capacitat i rapidesa de càrrega) de vehicles elèctrics per tota la xarxa viària, d'acord amb el Reglament d'Infraestructures per a Combustibles Alternatius, i assegurar-ne una utilització universal.
15. Garantir l'aplicació adequada i eficaç de la legislació europea de drets dels passagers, sobretot pel que fa a l'àmbit ferroviari, en totes les rutes, per tal de desincentivar retards i cancel·lacions, i garantir assistència i compensació quan correspongui.
16. Millorar l'accessibilitat a les estacions per garantir l'accés als trens de les persones amb mobilitat reduïda (ídem per a estacions autobusos i autobusos interurbans en sí).
17. Fer dels ports i aeroports pols de producció d'hidrogen verd, amb accés preferent per a l'ús en combustibles de l'aviació (querosè sintètic) i marítim.

2.9 Ciutats sostenibles i en transició ecosocial

El Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia és el corrent principal del moviment Europeu que involucra les Autoritats Locals i la seva ciutadania en la lluita contra el canvi climàtic. Aquesta iniciativa renovada defineix els nous compromisos i la visió compartida per abordar reptes interconnectats: la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació i la transició justa.

Aquest Pacte té tres pilars principals:

- Esdevé més ambiciós, amb un compromís de reducció d'emissions de GEH més enllà del 55% per l'any 2030, mitjançant l'augment de l'eficiència energètica i un major ús de fonts d'energia renovables. Es fixa la visió d'assolir la neutralitat climàtica l'any 2050.
- Incorpora el compromís d'avançar cap a la resiliència de les ciutats i pobles afegint la obligació de redactar un Pla d'Adaptació al Canvi Climàtic i executar-ne les accions.
- Demana que el subministrament energètic sigui segur, disponible, equitatiu i sostenible, i que la transició ecosocial sigui justa i no deixi ningú endarrere.

Aquestes són les nostres propostes:

1. Un Pla d'acció local d'adaptació al canvi climàtic amb perspectiva supramunicipal.
2. Promourem l'elaboració d'un "Llibre Blanc sobre Ciutats Sostenibles i en Transició Ecosocial" d'àmbit comunitari, en el qual s'establiran els criteris i objectius d'urbanisme sostenible que han d'assolir les ciutats europees per reduir el seu impacte en l'ambient. Altres criteris que s'hi inclouran són la millora de la seva resiliència, la prevenció de l'amenaça del pic de petroli i el foment i adaptació de les ciutats per a un canvi de model energètic basat en les energies renovables, dissenyant ciutats compactes, humanes i intel·ligents, amb més qualitat de vida, adequant-se també a la biocapacitat del territori on s'ubiquen.
3. Per tal de millorar la salut de la població urbana i la seva seguretat, es promouran plans específics de ciutat per a la lluita contra la contaminació (química i acústica), amb mesures com ara l'ampliació de zones de vianants com per exemple les polítiques públiques referencials de les superilles de Barcelona (*resignificació* de carrers i preferència invertida de vianants, segurs i flanquejats per vegetació arbòria), i zones verdes (parcs, jardins i cinturons verds), la limitació de velocitat dels vehicles a 30 km/h excepte en determinades àrees (model "Ciutats 30"), i la limitació estricta dels nivells de soroll en general però especialment en zones residencials i de descans.
4. Desenvolupar polítiques integrals (ambientals, urbanístiques, econòmiques i socials) per tal que les ciutats siguin més policèntriques, on els seus veïns i veïnes, d'una banda, puguin satisfer les seves necessitats bàsiques a 15 minuts a peu o en bicicleta (viure, treballar en condicions dignes, abastir-se, cuidar-se, educar-se i descansar), i de l'altra, reforcin el vincle amb el seu barri, el sentiment de pertinença i, per extensió, les relacions comunitàries.
5. Creiem necessària una directiva que obligui la legislació urbanística a exigir a totes les localitats de més de 50.000 habitants i a les empreses i institucions amb més de 100 empleats la redacció de plans de desplaçament i mobilitat que incloguin rutes, accés, transport alternatiu (bicicleta, transport públic), i formació en mobilitat sostenible. Els plans d'ordenació del territori han d'obligar a l'adequació de les infraestructures per a la bicicleta (i quan fos imprescindible la construcció d'infraestructures noves), fomentant la participació ciutadana en la redacció d'aquests plans.

2.10 Aigua

Afrontar el futur en matèria d'aigües a Europa i al nostre país suposa assumir de manera decidida l'actual context de canvi climàtic. En els propers anys, els cabals fluvials es veuran reduïts de mitjana entre un 20 i un 40%, alhora que l'augment dels cicles de sequera i els riscos d'inundació seran cada vegada més accentuats. Els ecosistemes aquàtics han de ser considerats com a patrimonis de la biosfera, sota domini públic. D'ells depèn la vida al planeta i molt particularment la vida humana i la cohesió social. Per això han de ser gestionats des de la lògica de l'interès general, tant de les generacions actuals com futures, garantint-ne la sostenibilitat.

Tal com exigeix la Directiva Marc d'Aigües (DMA), defensem una gestió ecosistèmica integrada i sostenible de rius, llacs, aiguamolls i aqüífers a nivell de conca, alhora que assumim promoure de manera efectiva l'objectiu central de l'esmentada directiva que és recuperar el bon estat ecològic de les masses d'aigua, inclosos deltes, estuaris i ecosistemes costaners. En aquesta línia és cada vegada més important no només assegurar cabals ecològics als rius i règims sostenibles d'extracció en els aqüífers, sinó una adequada gestió dels fluxos sòlids (sediments), que avui rebleixen els embassaments, de manera que arribin fins a les plataformes costaneres i puguin complir les seves funcions en la sostenibilitat de deltes (en progressiva subsidència-enfonsament i salinització) i platges. La Directiva Marc de l'Aigua i la seva adequada transposició als Estats membres constitueix la base jurídica essencial per desenvolupar una política europea d'aigües en la perspectiva de canvi climàtic, i el nostre compromís serà defensar-ne el manteniment davant dels que pretenen relaxar-ne l'aplicació.

Sota aquesta perspectiva, recuperar els principis d'unitat de conca i de solidaritat i equilibri territorial resulta imprescindible. Cap conca es pot considerar excedentària i, per tant, és inviable basar el futur de regions vulnerables en aportacions procedents d'altres fonts. No obstant això, sí que s'obre el repte a tot Europa de la posada en valor i de la regulació adequada de cabals suplementaris que procedeixin de la dessalació o la reutilització d'aigües regenerades. La revisió dels estàndards que s'estipulen en la legislació pel tractament d'aigües residuals (P9_TA(2024)0222 Urban wastewater treatment), requerirà de tractaments més intensius que permetin obtenir aigua regenerada de qualitat i disminuïeixin l'abocament de contaminants als medis receptors (EU Zero Pollution Plan). En aquest context, la gestió integrada de les aigües residuals (educant la ciutadania i establint mètodes per evitar/reduir l'abocament en el punt d'origen (habitatges i indústries) conjuntament amb sistemes de sanejament eficients) és el model que cal impulsar en l'àmbit europeu on els sistemes de sanejament descentralitzats i ecològics in situ de baix consum energètic són la solució per reduir la contaminació ambiental de l'aigua i pel sanejament en zones rurals i pobles petits.

El 80% de l'ús de l'aigua a les regions mediterrànies es destina a l'agricultura i a la ramaderia i el canvi climàtic agreuja els problemes de rendibilitat i viabilitat de moltes explotacions agràries i ramaderes. En aquest context, les polítiques de l'aigua i la seva interrelació amb l'agricultura tindran una gran transcendència per al futur de l'entramat socioeconòmic en el medi rural.

D'altra banda una adequada i ferma aplicació de la Directiva d'Inundacions és essencial per mitigar els riscos i els danys provocats per unes inundacions que seran cada vegada més intenses i freqüents a causa del canvi climàtic.

La política d'aigua que defensem ha de fer front de manera contundent als processos de privatització en tots els vessants. L'aigua és un bé comú indispensable per a la vida. La seva mercantilització no només posa en risc la gestió pública de l'aigua en relació amb l'agricultura sinó que atempta directament contra el subministrament urbà, posant en risc el dret humà a l'aigua.

Els principis que volem garantir per a la política d'aigües a la Unió Europea són:

- L'aigua ha de ser gestionada com un bé comú i no com una mercaderia. Els rius, aqüífers i zones humides són patrimoni de la biosfera sota domini públic, gestionats des dels principis de sostenibilitat i d'interès públic superior.
- La planificació i gestió hidrològica s'han de fer en base als principis de sostenibilitat i amb l'objectiu de recuperar i conservar el bon estat de rius, zones humides i aqüífers, i reduir els riscos d'esdeveniments extrems, com sequeres i inundacions.
- La integralitat del cicle de l'aigua i el principi d'unitat de conca són essencials al desenvolupament de polítiques d'aigua d'àmbit europeu.
- En el context de canvi climàtic és essencial promoure estratègies d'adaptació a aquest fenomen, en matèria de planificació i gestió d'aigües, així com a la resta de polítiques sectorials com l'agrària, la turística o l'energètica basades en el principi de precaució, fet que implica contemplar la metodologia del cas més desfavorable per tal d'assegurar estratègies prudentes.

Per a l'acció al proper Parlament Europeu, proposem:

1. Garantir el compliment del dret humà a l'aigua i al sanejament de conformitat amb els instruments jurídics internacionals ratificats per Espanya i per la Unió Europea. Això implica la revisió de la Directiva Bolkestein relativa als serveis en el mercat intern, presentada per la Comissió Europea el febrer de 2004, aprovada finalment el novembre de 2006, i en vigor des del 28 de desembre de 2009 (Directiva 123/2006/CE).

2. Defensar davant les institucions comunitàries la Directiva Marc d'Aigües (DMA) i vetllar pel seu adequat seguiment i aplicació, a més d'enfortir-la amb altres instruments jurídics complementaris. Amb l'objectiu de recuperar el bon estat ecològic de les masses d'aigua, que respecti els règims de cabals ecològics que permetin garantir el bon estat de rius i aiguamolls davant del canvi climàtic i de gestionar a nivell de conca dels fluxos sòlids i sediments dels quals depèn la sostenibilitat de deltes, platges i ecosistemes litorals.
3. Defensar una planificació hidrològica basada en estratègies d'estalvi i eficiència en l'ús, la gestió de la demanda, i la recuperació de costos en coherència amb la Directiva Marc d'Aigües. Això suposa més control sobre els plans hidrològics de conca en primer lloc i, en segon, sobre les infraestructures i plans de modernització del regadiu que es planifiquen des dels Estats i que es financen, en bona part, amb Fons Estructurals Europeus. En el mateix sentit, s'impulsarà una revisió i auditoria de les grans infraestructures que han generat durant anys una forta alarma social, el disseny de les quals escapa a aquests principis.
4. Aplicar de manera rigorosa i completa la Directiva de Gestió del Risc d'Inundacions per tal de reduir els riscos i danys a persones i a béns. Danys que s'estan incrementant a tot Europa i que seguiran augmentant a causa del canvi climàtic.
5. Defensarem la necessitat de continuar donant suport a l'esforç de cofinançament en el seguiment a les recomanacions del CEDEX en matèria de sanejament per a petits nuclis rurals en territoris amb població dispersa, amb càrrec als Fons Estructurals i Fons de Cohesió de la UE, que prioritzi els tractaments d'aigües residuals basats en la natura.
6. Desenvolupament del Conveni d'Aarhus (Dinamarca) que va entrar en vigor el 30 d'octubre de 2001 sobre l'accés a la informació, la participació de ciutadania i les organitzacions socials i d'usuaris en la presa de decisions i l'accés a la justícia en temes ambientals i que té especial importància en matèria de política d'aigües.

2.11 Biodiversitat

Estem perdent la biodiversitat i la natura més ràpidament que mai i, a Europa, els nostres ecosistemes estan en mal estat. Els científics creuen que estem vivint la sisena extinció massiva i la primera des que els humans van ocupar la Terra. Depenem de la natura: el planeta pot sobreviure a l'extinció massiva, però nosaltres no. Hem d'abordar les dues crisis del clima i la biodiversitat de manera conjunta: no podem salvar el clima sense recuperar la natura, i no podem restaurar la natura sense limitar l'escalfament global. En una Unió Europea on el 81% dels hàbitats es troben en mal estat i més de 1.500 espècies estan amenaçades d'extinció amb l'activitat humana entre els principals motors, ha arribat el temps d'actuar decididament.

Per sort, com vam veure durant la pandèmia i els confinaments, la natura té una capacitat increïble per recuperar-se. Les pràctiques per protegir i restaurar la natura són ben conegudes. Per això hem de fomentar pràctiques respectuoses amb la natura en l'agricultura, la silvicultura i la pesca i protegir determinades parts del territori perquè la natura es recuperi. La biodiversitat i els ecosistemes saludables són crucials per a la producció d'aliments i la nutrició, la protecció de desastres naturals i l'accés a l'aigua potable. Mantenir els ecosistemes és clau per reduir els riscos de desastres naturals.

La Unió Europea ha de liderar a nivell mundial la lluita contra la pèrdua de biodiversitat i dels serveis ecosistèmics associats dels quals depèn la nostra societat, causada per la degradació contínua dels ecosistemes. En l'àmbit europeu, s'haurà de revisar l'Estratègia de Biodiversitat, reforçant les mesures que cal prendre per assolir de forma efectiva els objectius de frenar el procés d'extinció d'espècies i serveis ecosistèmics. Cal fomentar la recuperació neta de biodiversitat endèmica i, per tant, la restauració dels ecosistemes, de manera compatible amb una activitat humana respectuosa i sostenible.

El maig de 2020, la Comissió Europea va adoptar dues estratègies sobre agricultura (Estratègia Farm to Fork) i sobre biodiversitat, que estableixen la visió per transformar l'agricultura i la silvicultura europees, i el pla a llarg termini per protegir la natura i revertir la degradació d'ecosistemes, amb objectius per al 2030. Però es requereixen accions molt més valentes i ambicioses si volem assolir els nostres objectius. Des d'aleshores, la Comissió Europea ha publicat una sèrie de propostes legislatives que encara s'estan negociant a nivell europeu i molt atacades pels conservadors i l'extrema dreta.

Però, lamentablement, al Parlament Europeu, ens estem enfrontant a atacs sense precedents contra la restauració de la natura. El Partit Popular Europeu té una "llista negra" per tombar normes claus en quant a recuperació de la biodiversitat, que inclouen la llei de restauració de la

natura, el reglament sobre pesticides, la directiva sobre qualitat de l'aire i la directiva sobre reducció d'emissions industrials. Els grups de l'extrema dreta (ECR i ID) donen suport a aquests atacs i malauradament una part dels liberals també va en aquest camí, fet que genera que les majories siguin molt fines al Parlament Europeu.

En aquest context, proposem:

1. Dotar l'Estratègia de Biodiversitat de pressupost suficient per poder identificar aquelles activitats humanes, projectes o pertorbacions que estiguin perjudicant les espècies i els ecosistemes d'Europa. Un cop identificats, es desenvoluparan Plans de Correcció i Compensació específics a escala europea per eliminar l'impacte negatiu de l'activitat, que hauran de considerar aspectes i propostes tècniques de tot tipus per a la consecució de l'objectiu de conservació i recuperació de les espècies i ecosistemes, i que incloguin mesures de caràcter jurídic o legislatiu. La Comissió Europea calcula que es necessitaran 48.000 milions d'euros anuals entre el 2021 i el 2030 per implementar l'Estratègia de biodiversitat de la UE.
  2. Ampliar la superfície de les zones protegides de la UE, les zones amortidores ("buffer") que les envolten i els passadissos naturals, fins al 30% en terres i mars.
  3. Promoure, a tota la Unió Europea i no solament als espais de la Xarxa Natura 2000, la planificació, redacció, aprovació i execució de Plans de Restauració d'Ecosistemes i Plans de Recuperació d'Espècies Amenacades, per tal de recuperar la biodiversitat en perill i els serveis ecosistèmics degradats o destruïts, de forma coherent a tot l'espai europeu. El mecanisme de finançament, a càrrec del pressupost comunitari, ha de superar en concepte, amplitud, abast i quantia als programes LIFE, proporcionant la continuïtat i estabilitat que es necessiti fins a aconseguir eficaçment l'objectiu.
  4. Mesures d'emergència per protegir els boscos de la UE i fomentar la silvicultura propera a la natura (que concilli la protecció de la natura amb l'ús comercial dels recursos forestals). Avui, els nostres boscos absorbeixen un 15% menys de diòxid de carboni que fa 20 anys. El mal estat dels nostres boscos es deu a moltes pressions, inclosa la contaminació de l'agricultura industrial i també el transport i els impactes del canvi climàtic. Però els motius principals en són la recollida excessiva de fusta i la mala gestió forestal, per la qual cosa demanem la prohibició de la tala a ras.
  5. Acabar amb el finançament d'activitats nocives amb el medi ambient o amb la biodiversitat: la Unió Europea es va comprometre a destinar el 7,5% del Marc Financer Plurianual 2021-2027 a objectius de biodiversitat a partir del 2024 i el 10% el 2026 i el 2027. Però totes les
- partides pressupostàries de la UE haurien de complir el principi de ser respectuoses amb la biodiversitat abans de ser aprovades.
  6. Gestionar de manera eficaç les àrees protegides de manera que garanteixin la seva conservació. Impulsar la implantació de les mesures previstes en el Reglament UE sobre "Restauració de la naturalesa" que extengui de forma efectiva les zones protegides i subjectes a actuacions de restauració i recuperació del medi natural a, com a mínim, el 30 % del territori europeu o més en casos com Catalunya que ja té aquest nivell de protecció declarada, però on encara falten recursos per la gestió i mesures reguladores d'usos.
  7. Incentivar el desenvolupament d'estudis científics sobre el possible efecte del canvi global sobre els ecosistemes europeus i, particularment, sobre els espais de la Xarxa Natura 2000. Per a les àrees en què es prevegi un important impacte negatiu, treballarem en el disseny i execució de plans especials d'adaptació que mirin de contrarestar-ne els efectes.
  8. Investigar i combatre possibles vulneracions de zones protegides del territori per Xarxa Natura 2000. En particular, caldrà una mirada atenta a l'impacte de projectes extractius i de plantes de tractament de purins. En paral·lel, caldrà racionalitzar la cabana porcina per tal d'evitar la contaminació d'aqüífers i l'afectació de la biodiversitat del territori. Evitar la contaminació d'aqüífers i excés de consum d'aigua que asseca aigües freàtiques i alguns corrents d'aigua, i que afecta greument la biodiversitat del territori.
  9. Exigir la revisió en profunditat, el grau d'aplicació i la qualitat de la transposició, de totes les directives ambientals als diferents estats de la Unió Europea i, especialment, de les Directives d'Aus, Hàbitats i Avaluació d'Impacte Ambiental. Es promouran mesures per reforçar la vigilància del compliment i bona transposició de les directives ambientals, així com per agilitzar i endurir el mecanisme sancionador en cas d'incompliment de la normativa.
  10. Revisar les lleis de protecció de la natura per reforçar la seva aplicació, introduir sancions més elevades i impulsar els procediments d'infracció oportuns per als Estats membres que no els respectin. Revisar la directiva de responsabilitat ambiental per augmentar-ne les sancions.
  11. Donar suport als estats membres en un enfocament territorial de la planificació física que preservi la natura i la biodiversitat.
  12. Per protegir la integritat dels ecosistemes europeus, de les espècies endèmiques europees, així com també de les espècies i hàbitats de més enllà de les fronteres

de la Unió Europea, promoure la prohibició als Estats membres de la importació de tota mena d'espècies exòtiques. En aquest sentit, es reforçaran les mesures per acabar amb el tràfic il·legal d'espècies amenaçades i/o dels seus productes derivats. A més, en el cas de recursos naturals com la fusta, s'intensificaran els controls per assegurar que la seva producció i comercialització es realitza seguint criteris estrictes de gestió sostenible.

13. Reduir un 50% l'ús dels pesticides pel 2030 i aprovar una nova Directiva de Pesticides, que els grups conservadors van rebutjar el 2023. Exigir que la Comissió Europea vinculi totes les futures subvencions de la PAC a les tècniques agrícoles compatibles amb les abelles i altres insectes pol·linitzadors. La forma més eficaç de garantir la biodiversitat, el medi ambient, la sobirania alimentària i la supervivència dels pol·linitzadors d'Europa i garantir un aliment sa és prioritzar els règims agraris ecològics en la futura PAC i avançar cap a una *política alimentària comuna*.
14. Aturar la desforestació i la degradació dels boscos i permetre que tornin a produir proporcionaria almenys el 30%, a escala global, de totes les mesures de mitigació necessàries per limitar l'escalfament global a 1,5°C. Segons els seus propis càlculs, la Unió Europea és el major importador per càpita de productes agrícoles per alimentar la nostra producció d'animals o per als biocombustibles. La UE ja ha regulat la fusta il·legal, la pesca il·legal i els minerals de conflictes, però encara no hi ha legislació per regular les conseqüències negatives massives del clima sobre les importacions agrícoles.
15. Normes d'ús del sòl que protegeixin la biodiversitat i la natura tant en la Política Agrícola Comuna com en els fons de cohesió, que incloguin almenys el 50% dels fons per a la transformació agroecològica de les pràctiques agrícoles i una condicionalitat més estricta i millorada per a tots els agricultors que reben fons.
16. Fixar un objectiu de reducció vinculant del 50% per a l'ús de pesticides el 2050.
17. Requerir una auditoria (Due diligence) prèvia obligatòria del sector de la producció de fusta per garantir-ne la sostenibilitat.
18. Certificació obligatòria en el sector dels biocombustibles.

2.12 Aire. Contaminació i gestió de residus. Plàstics i tòxics.

Recentment s'ha aprovat la Directiva de Qualitat de l'Aire que fixa límits més estrictes per les substàncies i partícules més contaminants, que redueix 2,5 vegades els límits que estaven fixats pel 2030 i pretén fixar l'objectiu de "zero pollution" pel 2050. Tot i això, no assumeix plenament els límits fixats per l'OMS.

La Unió Europea ha de liderar a nivell mundial una transformació de tot el sector productiu per dirigir-lo cap a la sostenibilitat, en la qual es minimitzi la producció de residus i agents contaminants i es tanquin els cicles de vida de tot tipus de materials a través de la reutilització i del reciclatge massius. Per això, es promouran directives per afavorir aquesta transició en tots els àmbits. Caldrà estudiar i planificar l'ús, la possible reutilització i la via de reciclatge de qualsevol tipus de material o producte químic. A més tot el sector productiu ha d'avaluar i planificar de nou la seva activitat per reduir al màxim el consum d'energia, d'aigua i de materials. Cal situar l'atenció i la responsabilitat especialment en els productors, no només en els usuaris.

Volem que la UE lluiti per una economia circular no tòxica de residus zero, on els residus i la contaminació quedin fora del disseny, ja que els productes, especialment els materials plàstics, romanen en la biosfera durant molt de temps i els sistemes naturals poden regenerar-se.

És important abordar aquest assumpte a nivell de la UE perquè els productes que es converteixen en residus es venen i eliminen dins el mercat únic de la UE i perquè la contaminació no coneix fronteres. El Parlament Europeu, juntament amb els governs dels Estats membres de la UE, ha estat l'encarregat de definir els principis, els objectius i les mesures per a la gestió de residus a la Unió Europea des dels anys 70, a través de directrius i normatives.

La contaminació del plàstic està perjudicant el planeta, esquitxant rius, afectant mars i la vida silvestre i alliberant productes químics tòxics cap al medi ambient. Necessitem un canvi urgent en la forma en què consumim plàstics a tot Europa i al món. El plàstic prové dels combustibles fòssils, de manera que reduir-ne el consum és essencial per reduir l'ús de recursos fòssils i lluitar contra el canvi climàtic.

Alguns dels àmbits específics per a l'acció i regulació al Parlament Europeu són: les bosses de plàstic, els plàstics d'un sol ús, l'obsolescència programada de molts productes o la prohibició de substàncies tòxiques presents als plàstics. Alhora, les institucions europees, a través de la redirecció dels seus pressupostos i inversions, té capacitat d'incidència en el finançament de la recerca en eficiència dels recursos i en la direcció dels Fons de Cohesió i les Inversions.

No volem prohibir tots els plàstics però volem reduir-ne dràsticament l'ús de tots els que són inútils, en particular els plàstics d'un sol ús i els envasos innecessaris, i limitar l'ús del plàstic per només quan sigui necessari. També volem assegurar-nos que les alternatives existents es puguin generalitzar.

De cara a la propera legislatura europea, proposem:

1. Desplegar amb la màxima ambició la Directiva de Qualitat de l'Aire i avançar en la Revisió futura dels estàndards de qualitat de l'aire per tal que compleixin les directrius de l'OMS i tancar les llacunes de la Directiva NEC (sostres d'emissions nacionals).
2. Protegir la salut i la seguretat de la població europea. Prendrem mesures per reforçar la vigilància i el seguiment del compliment, per part dels Estats membres, de les actuals i futures directives sobre la gestió de residus i contaminació, per tal d'enfortir-ne i agilitzar-ne també els mecanismes sancionadors. Impulsarem, des del Parlament Europeu, mesures més decidides per reduir la contaminació de l'aire, com ara sostres d'emissió atmosfèrica ambiciosos i vinculants.
3. Donar suport financer a les autoritats locals per desenvolupar i implementar plans de mobilitat urbana sostenible (SUMPS).
4. Desincentivar, amb importants multes, els Estats que no impulsin la indústria del reciclatge, que mantinguin abocadors il·legals o que siguin negligents davant d'abocaments, accidentals o intencionats, d'agents contaminants. S'imposaran també restriccions al comerç internacional de productes que generin un alt percentatge de residus no biodegradables, difícils de reciclar i perillosos, així com la venda de residus a tercers països que no acreditin disposar dels mitjans per a la seva correcta gestió i reciclatge.
5. Promoure el desenvolupament de tota una autèntica indústria del reciclatge a la Unió Europea, creant una xarxa tecnològica de recollida, recuperació, emmagatzematge, separació, depuració, processat i *refabricació* de materials (en particular els compostos), per tal d'eliminar en la major quantitat tècnicament possible la generació de residus i de contaminació i de minimitzar l'extracció de matèries primeres de la natura.
6. Prendre mesures per fomentar la investigació (R+D+I) en processos de biodegradació, neutralització i noves tècniques o vies de reciclatge en general, que facilitin la reutilització de residus, productes de rebuig i compostos contaminants, així com per afavorir el desenvolupament de nous materials biodegradables i/o fàcilment reciclables.
7. Que l'estratègia de la UE per als plàstics pivoti sobre dos elements. En primer lloc, cal assegurar una ràpida transposició i complir amb la recent aprovada limitació i prohibició a escala europea de determinats productes de plàstic d'un sol ús (bosses, estris de menjar d'usar i llençar). En segon lloc, cal la introducció d'un impost sobre plàstics no reciclables, productes de plàstic d'un sol ús i sobre els combustibles fòssils que s'utilitzen com a matèria primera.
8. Abordar el problema dels residus sòlids urbans que obturen els sistemes de canalització d'aigües residuals. Normativament, avançar en la regulació de la degradabilitat en la fabricació dels materials obturants com les tovallolletes humides. En paral·lel, cal promoure que els fons europeus per a infraestructures, des d'una perspectiva ambiental, puguin incloure les adaptacions al respecte de col·lectors i sobreexidors. Dimensions complementàries per tal que la ciutadania visibilitzi el problema.
9. Defensar la reducció dels residus procedents d'envasos i embalatges, la reutilització per sobre del reciclatge quan sigui possible i la substitució de materials difícilment reciclables com el poliestirè, els plàstics combinats o altres compostos mixtos i perillosos, per productes alternatius biodegradables i innocus.
10. Establir, a tota la UE, un calendari de terminis ambicions per a la implantació del Sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn d'envasos (model SDDR). Per tal d'accelerar-ne el procés, caldrà establir incentius estatals i regionals per als territoris que aconseguixin percentatges de reciclatge de residus superiors al 60% en els pròxims anys mitjançant la consolidació de sistemes de recollida separada de diferents tipus de residus, per exemple: orgànics, vidre, envasos, tèxtils, cartró/paper, olis, electrodomèstics i escombraries electròniques. Es promourà especialment el compostatge com a mètode de gestió dels residus orgànics.
11. Defensar l'eliminació progressiva de la incineració com a procediment de gestió de residus, que s'hauria de substituir per altres procediments menys perjudicials per a la salut humana i el medi ambient. Es promourà la paralització dels projectes actuals i de noves autoritzacions de funcionament de plantes incineradores i de co-incineració en forns de ciment a tota la Unió Europea.
12. Que la UE adopti objectius vinculants d'eficiència en recursos basats en la reducció de l'ús de recursos en un 30% abans del 2030, en comparació amb 2014. La UE hauria de produir-se plenament de manera sostenible abans del 2050.

13. La integració del consum de recursos en la comptabilitat econòmica, en les avaluacions d'impacte de les polítiques i en les polítiques macroeconòmiques com el Semestre Europeu, tal com ja ho va demanar el Parlament els anys 2012 i 2015. Tot i que reciclaríem tots els residus, per la majoria dels materials, encara es necessitaria un subministrament constant de materials verges per satisfer els nostres nivells de consum. L'economia circular per si sola pot millorar la disponibilitat de materials però no pot proporcionar-ne un subministrament infinit i creixent. Volem que la política econòmica mesuri i redueixi el consum de recursos en termes de terra, aigua, carboni i materials per donar a les generacions més joves l'oportunitat de viure dins dels límits del planeta.
14. Que la Comissió proposi una legislació addicional, més enllà dels esforços voluntaris i els objectius de rebuig, que amplii la vida dels productes, lluiti contra l'obsolescència planificada i ens desvii de la societat de desgast, com ara: estàndards de disseny ecològic, major durabilitat, reutilització, la fabricació de productes reparables, i l'augment de les garanties i dels períodes de càrrega de prova dels productes.
15. Que la UE impulsi de manera proactiva els estàndards d'eficiència dels recursos i *l'enfocament del més avançat, o Top Runner Approach*, en els estàndards d'ecodisseny de la UE (i també en les cooperacions internacionals com el programa Energy Star) per donar suport al desenvolupament de productes i equips tecnològics més eficients.
16. Que la Comissió garanteixi l'aplicació adequada de les disposicions de la legislació sobre productes químics de la UE per substituir eficaçment substàncies de gran preocupació, millorar el reciclatge i fomentar el desenvolupament de cicles materials no tòxics.
17. Que la Comissió desenvolupi una estratègia (llargament postposada) per un mediambient sense tòxics (*Non-toxic Environment Strategy*), tal com exigeix el setè Programa d'Acció Mediambiental, que inclogui les mesures legislatives i el suport pressupostari per implementar les seves accions.
18. Més finançament de la UE, en particular del fons de cohesió, que s'orienti a les comunitats, en lloc de només a les grans infraestructures. Fins ara, aquests fons s'han utilitzat per perpetuar l'economia lineal mitjançant el finançament majoritari d'abocadors i incineradores. A més de promoure la infraestructura adequada, els fons de la UE s'han d'utilitzar per establir iniciatives de menor envergadura, sovint dirigides per ciutadans o organitzacions socials o iniciatives de PIME, com ara xarxes de reparació i iniciatives de reducció de residus, que ressaltin els múltiples beneficis que aporten a les comunitats.

2.13 Benestar animal

Els animals tenen dret a viure sense abusos, motiu pel qual exigim la prohibició, entre d'altres, de l'explotació de la pell i el transport no veterinari d'animals vius a llargues distàncies. Els animals en granges han de tenir garantit el dret al comportament natural. Cada any es maten 9.000 milions d'animals de granja per al consum humà a la UE, i molts animals passen la totalitat o part de la seva vida en sistemes de gàbies intensives, sense la possibilitat de moure's i de practicar un comportament adequat a l'espècie. La transició cap a sistemes amb estàndards més alts de benestar animal, com ara l'agricultura extensiva basada en pastures, i la prohibició de pràctiques cruels com les mutilacions, són passos essencials per a un sistema alimentari més humà.

En aquest sentit:

1. Impulsarem la prohibició d'importar a la Unió Europea tot tipus d'animals capturats en llibertat, encara que es tracti d'espècies no amenaçades. Es promourà l'adopció de mesures també per incrementar la formació i els mitjans dels cossos policials dels Estats membres per combatre els delictes contra el tràfic il·legal d'espècies, al qual es donarà rang de prioritari. Impulsarem la revisió d'acords internacionals per tal d'augmentar-ne el control i la vigilància. Reforçarem les normatives europees i la seva aplicació perquè hi hagi el màxim control en el comerç amb espècies d'animals, com a pas previ a la prohibició i per frenar el comerç il·legal.
2. Defensarem l'obligatorietat de microxips per tots els animals domèstics dins la Unió Europea, així com l'establiment d'un sistema de llicències i homologacions per a les empreses de cria i transport d'animals, amb l'objectiu d'assegurar el benestar animal i la seva traçabilitat. Impulsarem mesures i un marc legislatiu europeu en la tinença i la convivència responsables. Avançarem en mesures i controls que garanteixin el benestar animal, en les condicions de cria, transport, traçabilitat, xipatge i llicències.

3. Es treballarà també des de la UE per eliminar el caràcter d'excepcionalitat per raó de cultura o tradició com a eximent del compliment de la normativa sobre benestar animal i contra la crueltat en tots els casos, de manera que el toro de lídia sigui considerat com un animal més, i que la tauromàquia, com altres costums tradicionals que suposin tortura animal, no puguin ser considerats espectacles. Cal recordar que el Parlament Europeu va eliminar de la PAC les ajudes destinades a la cria de toros per a la tauromàquia. De la mateixa manera, exigirem que els animals en espectacles circenses estiguin subjectes a la normativa sobre benestar animal, per eliminar de forma progressiva la seva presència en aquests espectacles a tots els Estats membres.
4. Impulsarem davant del Parlament Europeu l'ampliació de la Directiva 1999/22/CE sobre parcs zoològics per incorporar-hi criteris de benestar animal, així com mesures per reforçar la vigilància dels centres actuals amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa. Impulsarem mesures per a la transformació dels zoològics i l'eliminació del seu actual caràcter comercial i de vella concepció, per incorporar-hi la visió de l'educació ambiental, la protecció de la biodiversitat i la recuperació d'espècies. Revisarem els convenis internacionals per garantir el benestar animal, aturar la destrucció de la naturalesa amb l'objectiu de revertir la corba de pèrdua de biodiversitat.
5. Promourem l'elaboració d'un conjunt de mesures per a la reducció racional de l'experimentació amb finalitats científiques amb animals, com l'adopció d'una estratègia per al desenvolupament i validació científica d'aquells mètodes d'assaig que puguin realitzar-se sense animals.
6. Es pressionarà, des de l'Eurocambra, perquè la Unió Europea exerceixi una influència positiva per posar fi a la caça de balenes, tant a través dels Estats membres que pertanyen a la Comissió Balenera Internacional (CBI), com de la pressió que la diplomàcia europea pugui exercir sobre altres països. Exigirem a la CBI efectivitat i transparència. Prioritzarem la protecció de mars i oceans amb criteris de sostenibilitat i responsabilitat sobre el creixement de les activitats que s'hi realitzen, i augmentarem les zones marines protegides. Impulsarem un acord internacional vinculant que prohibeixi els abocaments de plàstic.

3. Una Europa social que protegeix les persones

3.1 Seguretat econòmica i benestar. Una Europa que protegeix les persones i garanteix les cures i els serveis públics

L'horitzó d'una Europa més igualitària, amb millors condicions de vida, on tothom tingui dret a la cura i que garanteixi el benestar de la ciutadania sembla que s'allunyi després de cada crisi. No feia molt que havíem sortit de la crisi del 2008, quan la pandèmia de la COVID-19 i els efectes socials i econòmics han tornat a agreujar les condicions de vida de les persones més vulnerables i s'ha ampliat la desigualtat. Malgrat que la resposta a la crisi post pandèmica ha estat diferent de les polítiques d'austeritat, i ha facilitat la recuperació dels índex d'ocupació i de la inversió pública, no hi ha hagut un efecte redistributiu que compensés la pèrdua de poder adquisitiu i la dificultat d'accés a béns essencials com l'alimentació, l'habitatge o els subministraments.

Lluny d'aprendre de les lliçons de la pandèmia, on calia intervenció de l'administració i cooperació, sembla que una vegada superada ha guanyat pes un concepte de llibertat on prima l'individualisme i l'objectiu de perpetuar els privilegis dels més afavorits i un estil de vida incompatible amb els reptes socials i mediambientals. La llibertat en una Europa social no s'entén sense la garantia d'unes condicions de vida dignes per a tothom i una distribució de la riquesa justa. A la llibertat per a tothom no es pot arribar sense preservar la voluntat popular com a eina per assolir l'equitat.

La UE no ha sigut capaç de fer avanços significatius per incrementar el nostre estat de benestar i reduir la pobresa, la desigualtat i l'exclusió al nostre país. Els costos socials i econòmics de la COVID19 i de la crisi inflacionària conseqüència de la guerra a Ucraïna han impactat principalment la població més pobre i les classes més populars.

La riquesa, en termes de PIB, generada per l'economia del conjunt de la UE va ser de gairebé 35.210 euros per persona el 2023, fent de la regió una de les més riques del món. Malgrat aquesta riquesa, gairebé un de cada quatre habitants de la UE (un 21,6% el 2022) corre risc de pobresa o d'exclusió social.

L'increment de la pobresa i de les desigualtats demostren la injustícia de les polítiques que s'apliquen, però hi ha un altre camí que situa els drets socials i les persones al centre de les polítiques, que lluita contra les desigualtats i que promou la solidaritat entre la ciutadania: una UE que utilitza la seva riquesa econòmica per promoure el benestar.

Durant molt de temps els drets laborals i els drets socials en general s'han considerat principalment des de la perspectiva de la millora del mercat únic i subordinats als problemes econòmics. Cal revertir-ho i situar els drets socials i laborals al centre de les polítiques europees com una eina per reduir la pobresa i millorar la qualitat de vida, no simplement per garantir que es disposa de mà d'obra qualificada arreu de la Unió.

L'accés a l'habitatge ha esdevingut una de les màximes prioritats per a la ciutadania, especialment per als veïns i veïnes de les zones urbanes. Però en els darrers anys el mercat ha trobat vies per especular i convertir en un bé de luxe la possibilitat d'accedir a una llar per a moltes persones. L'objectiu de que l'habitatge sigui un dret social i no un bé de consum és una de les prioritats de futur de la Unió Europea.

Fem una crida per una "Europa social": hem de blindar uns estàndards mínims legislatius en matèria de drets socials, tant a nivell de la UE com dels Estats membres, un fonament jurídic sòlid per garantir que els drets socials no puguin estar subordinats a consideracions econòmiques o fiscals a curt termini.

Només en aquest marc es pot assegurar a la ciutadania que, tant en èpoques econòmiques bones com en de difícils, els drets socials centrals estiguin protegits i els governs estiguin obligats a adoptar totes les mesures possibles per millorar els seus ingressos i les seves condicions de vida i que la reducció de les despeses no sigui excusa per retallar el finançament de serveis essencials.

Per preservar la cohesió social, la solidaritat i l'esperit de cooperació entre els pobles d'Europa, és vital prendre passos racionals i radicals per canviar el curs. En definitiva ens cal que el pilar social de la UE esdevingui un nou i ambiciós Contracte Social Europeu i que sigui vinculant a nivell legislatiu i no una simple declaració d'intencions. Els drets socials no poden deixar-se al voluntarisme dels Estats. No és possible assegurar els pilars i la suficiència de l'estat del benestar sense una perspectiva supranacional, especialment en fiscalitat.

3.1.1 Transformar el “pilar europeu dels drets socials” en legislació vinculant i compromisos d’inversió

El pilar europeu dels drets socials és un conjunt de 20 principis molt generals no vinculants, amb l’objectiu de complementar les polítiques econòmiques. Pot actuar, però, com a palanca de drets socials si el dotem de contingut i es fa servir per promoure les polítiques socials i la convergència social a escala Europea, que harmonitzi a l’alça les polítiques socials dels Estats membres. Per aconseguir-ho, i davant el risc real de reducció del pressupost destinat a aquest pilar degut a les noves prioritats definides pel futur d’Europa, cal incrementar-ne la dotació pressupostària.

El pilar social ha d’esdevenir una salvaguarda independent dels drets socials, amb compromisos específics, pressupost i estàndard mínims sobre elements clau de la política social i laboral. Els mecanismes de protecció social a nivell de la UE són essencials per garantir que la Unió Econòmica i Monetària sigui coherent amb una veritable Unió Social.

Volem un marc jurídic vinculant que garanteixi tots els drets socials establerts a la Carta dels Drets Fonamentals, per això suggerim les següents propostes:

1. Directiva de Drets Socials que inclogui tots els drets consagrats a la Carta de Drets Fonamentals, que promogui l’harmonització, l’aturada de les polítiques d’austeritat i l’acord de no aprovar cap més legislació amb conseqüències sobre la pobresa, l’exclusió i les desigualtats.
2. Impulsar una directiva per garantir la desmercantilització i qualitat dels serveis essencials d’atenció a les persones que faciliti noves eines per desplegar serveis fora dels criteris de competitivitat del mercat.
3. Convertir el “Social Scoreboard” (el quadre d’indicadors socials) en element de referència per a l’orientació de les polítiques macroeconòmiques i dels criteris de condicionalitat político-econòmica cap als Estats, que l’incorpori legalment al procés del semestre europeu.
4. Un Pla d’Inversió en Drets Socials acompanyat d’una reforma fiscal alternativa, més justa i redistributiva, amb el compromís de fixar un sòl mínim d’inversió social.
5. Presentació anual per part de la Comissió d’un informe d’acompliment i d’impacte social que inclogui indicadors vinculats amb objectius en el marc de la governança econòmica de l’Eurozona com els ingressos disponibles per a les llars, la pobresa o l’atur juvenil.

6. Reconèixer el paper dels municipis com a actors imprescindibles i interlocutors clau per articular el pilar social europeu, incloure’ls en la governança i seguiment i permetre que puguin rebre finançament directe de la UE.

7. Mantenir el FSE com a fons propi i no difuminar-lo, sinó fondre’l amb el conjunt de fons europeus.

3.1.2 Reduir les desigualtats i assolir unes condicions de vida dignes per a tothom

La vida digna té com a mínims irrenunciables uns ingressos bàsics per a tothom, el dret social a un habitatge, l’accés a l’energia i a l’aigua a preus assequibles i a l’alimentació saludable.

Un sistema de renda garantida adequada a tota la UE en l’horitzó de la Renda Bàsica Universal

Un dels principis del pilar europeu dels drets socials que cal desenvolupar amb més urgència és el número 14 sobre ingressos mínims, que necessita urgentment un mateix marc jurídic per tota la UE.

Els règims d’ingressos mínims són mesures de suport d’últim recurs dissenyades específicament per assegurar uns nivells de vida dignes per a les persones i les famílies que no tenen altres mitjans de suport econòmic. Els règims d’ingressos mínims no només ajuden els més vulnerables, sinó que també estableixen l’economia i la societat.

Cal garantir una xarxa de seguretat a tots els Estats membres per a tothom i totes les etapes de la vida. Ha de ser adequat per assegurar una vida digna i donar suport a la participació de la societat. Hauria d’ajudar la gent no només a sobreviure sinó a prosperar.

En un primer moment cal una harmonització de les polítiques de garantia de rendes a la UE i que es prenguin mesures legislatives a nivell de la UE per garantir que tots els Estats membres actualitzin els seus règims d’ingressos mínims per sobre de la taxa de pobresa.

També cal estudiar la mutualització de la despesa entre tots els Estats membres per garantir el desplegament equitatiu de les polítiques de garantia d’ingressos acompanyada d’un increment significatiu dels recursos compromesos.

Per reduir desigualtats és imprescindible acabar amb el fenomen dels treballadors pobres, i avançar cap a una harmonització dels salaris mínims en el marc de la UE, que redueixi la polarització creixent entre les rendes més altes i les del treball, especialment en el sector serveis i cura de les persones.

Per tot això proposem:

1. Elaborar una Directiva que estableixi un sistema de garantia d'ingressos equivalent al 60% de l'ingrés mitjà a cada Estat membre per garantir un mínim vital per a la vida digna dirigida a persones sense ingressos estables que estiguin en situació de risc de pobresa o exclusió social.
2. Promoure una renda garantida europea amb l'horitzó del 60% de la renda mitja del conjunt europeu.
3. Treballar per a que les rendes garantides estatals i europees siguin incondicionals i eliminin obstacles en el seu accés i tramitació administrativa.
4. Llençar una línia del Fons Social Europeu que permeti el finançament dels pressupostos nacionals destinats a les polítiques de garantia d'ingressos.
5. Que es permeti que els Fons Estructurals europeus puguin cobrir el finançament de les rendes garantides impulsades per ajuntaments i comunitats autònomes.
6. Que la Comissió Europea iniciï l'estudi de l'agenda necessària per impulsar una Renda Bàsica Universal Europea.
7. Avançar en una regulació laboral europea que inclogui la promoció d'un salari mínim europeu.

Dret a l'habitatge i contra l'exclusió residencial

Com a expressió extrema del creixement de les desigualtats i l'epèculació amb bens essencials, les ciutats de la UE s'enfronten a un increment del nombre de persones sense accés a una llar en condicions dignes, a uns preus que fan impossibles els projectes de vida i amb un creixement de les situacions de persones sense sostre, sense llar i en situacions extremes d'exclusió residencial.

Hi ha un consens de que les polítiques de creació d'habitatge públic han de ser centrals i prioritàries. Aquestes polítiques són, ara també, una de les principals polítiques socials.

Les administracions competents, especialment les locals, han augmentat en molts casos les partides pressupostàries destinades a l'allotjament d'emergència. Aquest allotjament d'emergència ja no és només una necessitat pels casos més extrems, és vital per amples capes de la població que es veuen expulsades de la seva llar.

Per altra part les polítiques d'habitatge són també essencials dins de les polítiques de cicles de vida. L'accés a l'habitatge és també el factor clau en els processos d'emancipació dels joves, de creació de famílies o del manteniment del benestar de la gent gran.

En el cas del sensellarisme cal desenvolupar polítiques públiques preventives que redueixin el risc de que les persones es quedin sense habitatge, proveeixin serveis d'allotjament i suport social als que ja han perdut l'habitatge, i proporcionin un habitatge estable a les persones sense llar per evitar les recaigudes.

L'abordatge del sensellarisme només és possible si deixa de tractar-se com un problema local que es pot solucionar des dels serveis socials locals proporcionant allotjament d'emergència. És necessari abordar-lo des de la cooperació de tots els nivells de l'Administració.

La UE hauria de facilitar el marc perquè les estratègies nacionals de lluita contra l'exclusió residencial amb la mobilització de fons per a l'abordatge de les situacions més greus prioritzin la prevenció i l'estabilització residencial enfront altres dispositius precaris i estigmatitzadors.

Per a això proposem:

1. La creació d'una estratègia europea contra l'exclusió residencial que pugui fer front a les tendències excloents promogudes pel mercat i promovent la creació d'habitatge social.
2. Millorar la prevenció estructural i avançar en mecanismes de garantia de rendes i d'accés a l'habitatge.
3. La redacció d'un "pla europeu de prevenció del sensellarisme" que desplaci la problemàtica de les agendes locals i impulsi la coordinació interadministrativa.
4. Establir mesures que evitin que les persones en processos de desinstitucionalització (altes hospitalàries, sortides de presó, sortides del sistema de protecció a la infància, etc.) esdevinguin persones sense llar.
5. Crear programes de detecció de riscos de sensellarisme i d'intervenció primerenca en els serveis socials.
6. Estandarditzar els indicadors de recollida de dades per la monitorització de l'exclusió residencial en totes les seves formes d'expressió, i generar sistemes per l'anàlisi de les dades, comparables, per un correcte seguiment de l'evolució del sensellarisme.
7. Abordar comunitàriament les polítiques i recomanacions per reduir de manera significativa el nombre de desnonaments.
8. Proveir de solucions residencials estables que evitin les recaigudes les persones que han experimentat situacions de sense sostre.
9. Proveir les persones que pateixen exclusió residencial i necessiten acompanyament social, de solucions residencials a partir del model "housing led" (provisió

d'habitatge, en alguna de les múltiples formes d'habitatge social), a partir del model d'acompanyament social "housing first".

Garantir el dret a l'energia a Europa i a l'accés a subministres per combatre la pobresa energètica.

Segons diferents estimacions, fins a 160 milions de persones pateixen pobresa energètica a Europa. Aquestes persones – generalment en habitatges mal aïllats- es troben davant del dilema de o bé mantenir l'habitatge a temperatura adequada o bé pagar la resta de factures.

Els més afectats són els països d'Europa central i oriental (especialment Bulgària, Romania, Polònia, Eslovàquia, Hongria i els països bàltics), a més dels països del sud d'Europa (Grècia, Malta, Xipre, Portugal, i, en menor mesura, Espanya i Itàlia).

D'altra banda, es calcula que 2 milions de persones a Europa pateixen pobresa energètica relacionada amb l'aigua. Cal que es garanteixi l'accés a l'aigua potable i el sanejament a tota la població independentment de la seva situació econòmica.

Per fer-hi front proposem:

1. Regular l'aigua i l'energia com a drets bàsics, combatre l'especulació i canviar el sistema marginalista que regula la majoria dels mercats. L'experiència del topall de preus implementat a Espanya és exemple de que cal reformar la legislació de competència actual per garantir el subministrament i lluitar contra l'especulació dels oligopolis energètics.
2. Fomentar una estratègia multinivell que permeti adequar els marcs legals i institucionals perquè hi hagi un marc europeu que faciliti la participació ciutadana en el camp de l'energia (end to end process) i la gestió de l'aigua a nivell europeu.
3. Definir un criteri coherent de mesura de la pobresa energètica a nivell europeu. Els Estats membres han de definir la pobresa energètica a nivell nacional i els que tenen una participació significativa han de proposar objectius i mesures de reducció dins dels seus plans anuals en virtut del Reglament de govern.
4. Incloure dins dels principis rectors de la política energètica comunitària que l'energia domèstica deixi de ser un bé de mercat i pugui esdevenir un bé comú i públic en els diferents trams (és a dir, la gestió de la infraestructura de generació/captació, transport, distribució i comercialització).
5. Centrar els fons de la UE per a la renovació d'edificis públics en habitatge social per assolir l'objectiu de lluita contra la pobresa de la UE i contribuir a l'eficiència energètica i l'objectiu renovable de la UE 2030.

6. Establir, de forma coordinada a nivell europeu, descomptes aplicats automàticament a les factures energètiques (en particular, electricitat i gas) de les llars vulnerables amb les següents característiques:

- els descomptes seran progressius en funció de la renda de la llar vulnerable;
- seran suficients per garantir que tota la ciutadania europea pugui accedir a un consum mínim vital; seran finançats per totes les empreses energètiques que operen a la Unió Europea, proporcionalment al seu volum de facturació, com a models de tarifes elèctriques que permetin preus més justos i promoguin un ús eficient de l'energia.

7. Introduir canvis legislatius que permetin incorporar l'exigència d'un permís exprés de les administracions públiques abans que s'executi un tall de subministrament energètic a llars que puguin ser susceptibles d'estar en condicions de vulnerabilitat.

8. Una moratòria de desconnexió europea per a clients vulnerables que pateixen pobresa energètica i que es posin en pràctica a tot Europa per assegurar-se que cap llar està privada d'instal·lacions de calefacció o refrigeració essencials. De la mateixa manera que necessitem aturar l'eliminació gradual dels preus regulats en el sector energètic per a les llars domèstiques i donar suport a les tarifes socials per als clients vulnerables.

Garantir el dret a l'alimentació

La crisi econòmica recurrent en la que viu Europa posa en relleu la fragilitat del nostre model social en un aspecte que pensàvem haver deixat enrere. L'existència de pobresa alimentària i una malnutrició molt estesa, els seus efectes greus sobre la salut, la contradicció ètica que suposa el menjar perdut, la destrucció de la producció alimentària local, i l'impacte del sistema alimentari sobre el canvi climàtic són aspectes que cal pensar holísticament.

L'any 2022 un 8,3% de la població Europea no va poder consumir proteïnes d'animals almenys una vegada cada dos dies. Gairebé una cinquena part (19,7%) dels europeus en risc de pobresa no es va poder permetre un menjar adequat l'any passat, més de dos punts percentuals més que el 2021.

En aquest context la Unió Europea té com a únic compromís el Programa BÀSIC (FSE+). Aquest programa preveu la substitució del sistema de subministrament d'aliments i productes d'higiene per un sistema de provisió de targetes de compra o vals bescanviables que permetin a les famílies beneficiàries adquirir aliments frescos i productes que considerin més necessaris en la seva situació particular.

El problema del Programa Bàsic és la seva insuficiència de recursos en contraposició a les necessitats creixents i el manteniment d'unes regles burocràtiques i condicionals que no tenen molt a veure amb l'esperit de la reforma.

Proposem:

1. Un nou reglament comunitari que reorienti la política alimentària de la Unió Europea sobre la base del desenvolupament del dret humà a l'alimentació a partir del contingut de l'OG N°12 de l'ONU i les Directrius Voluntàries de la FAO per a l'aplicació per part dels Estats del dret a l'alimentació adequada acceptades per la UE l'any 2004.
2. Actualitzar el Reglament relatiu al Programa Bàsic (FSE+) per augmentar els seus fons i eliminar la condicionalitat en l'ús dels mecanismes de transferència d'ingressos previstos a les famílies.

3.1.3 Garantir els Drets dels infants i la seva protecció

Es considera que més d'un de cada quatre infants a la Unió Europea està en risc de pobresa i exclusió social. En aquest escenari actual de més infants en situació de pobresa i de pobresa severa cal més i millor inversió pública per prioritzar l'equitat i la lluita contra la pobresa infantil en les polítiques públiques. La pobresa i exclusió que afecta els infants és més inacceptable que cap altra i s'hauria d'inscriure en propostes globals d'atenció a la infància i a les seves famílies. Per això continuarem lluitant per mantenir veritables oportunitats socials, educatives i de lleure per garantir la infància dels nens i nenes. La pandèmia va demostrar que alguns col·lectius com la infància, els joves o les persones grans no són una prioritat política. En el cas de la infància i l'adolescència les estratègies estan plenes de bones intencions i sembla haver-hi acords polítics amplis però els compromisos, finalment, són febles o no es concreten.

Hi ha diversos factors de risc principals per la pobresa infantil:

- ser fill o filla de mare o pare solter;
- i/o de progenitors que no guanyen un salari adequat (treballadors i treballadores pobres);
- i/o estan fora de llocs de treball (atur o inactivitat);
- i/o en famílies nombroses i/o amb un origen migrant o ètnic.

Tot i que les famílies són les primeres responsables de proporcionar les condicions de vida per al desenvolupament dels seus fills i filles, els governs tenen l'obligació de

garantir-los el suport, especialment, en alimentació, roba i habitatge.

Invertir en infància és la clau del futur d'Europa. Tanmateix, les mesures d'austeritat van impactar desfavorablement en les polítiques d'infància i la Garantia Infantil Europea i les polítiques vers la infància s'han demostrat molt insuficients. El Pilar Social Europeu i les polítiques socials es concreten en plans nacionals 'voluntaristes', els compromisos dels quals tampoc es revisen amb rigorositat. La política ha d'estar centrada en garantir la seguretat d'accés als recursos dels nens i nenes i el seu accés als serveis essencials i que tingui també en compte el seu context i diversitat. Reclamem, doncs, desenvolupar estratègies basades en tres pilars: garantir que les famílies amb infants tinguin ingressos i una ocupació digna; que rebin els suports adequats per sostenir uns estàndards de vida mínims, i facilitar la seva participació en activitats i la presa de decisions que els afecten. Tot això mentre es valora la seva diversitat i s'introdueix la perspectiva de gènere en tot el procés.

Per això:

1. Promourem una estratègia europea de lluita contra la pobresa infantil i de garantia infantil per establir una protecció europea de mínims. Aquesta estratègia promourà una aliança per combatre la pobresa infantil que destinarà un mínim del 2% del PIB de cada estat membre a polítiques de suport a la infància i a la família (beques menjador, serveis d'acollida, material escolar, transport, activitats extraescolars, educació de 0 a 3 anys, lleure educatiu i familiar, etc.). També inclourà el disseny i la implantació d'una transferència familiar directa i universal, com a eina per fer possible la paternitat i la maternitat lliurement desitjada (prestació econòmica del 20% de l'IRS (Indicador de Renda de Suficiència), per a totes les famílies amb fills i filles de 0 a 16 anys. Depenent de la conjuntura econòmica, el programa s'iniciarà progressivament, començant per les famílies amb les rendes més baixes amb l'objectiu de fer-ho sostenible. Una Europa social ha d'establir també suports específics i transferències als governs de proximitat i a les entitats socials per desplegar una estratègia de garantia infantil i de lluita contra la pobresa realment efectiva i empoderadora.

3.1.4 Impulsar un pacte per les cures

Alguns dels grans canvis socials i demogràfics de les darreres dècades han situat les cures com a puntal de les polítiques de benestar i feministes. Les noves necessitats de cures impliquen un repte que considerem que s'ha d'afrontar amb més Europa social, a partir de l'enfortiment dels serveis públics, la desprivatització i prioritització de la col·laboració amb el Tercer Sector Social i l'economia social i solidària.

Les polítiques de cures han de concentrar els esforços en les persones més vulnerables, com aquelles d'edat molt avançada, en situacions de dependència o que viuen processos d'exclusió social o d'aïllament. La feminització de l'envelliment i les trajectòries més precàries de les dones han de ser també un eix central d'acció. És imprescindible reconèixer i democratitzar la provisió de les cures on les desigualtats són encara immenses i les transformacions socials i familiars obliguen a plantejar noves respostes.

Per tot això proposem:

1. Respostes davant el problema de l'habitatge i la "crisi de les cures": les persones, si ho desitgen, han de poder romandre a la seva llar amb el màxim d'autonomia, en bones condicions d'habitabilitat i amb els suports professionals i tècnics necessaris per a la cura o bé gaudir d'habitatges alternatius assistits. Per això, també cal reforçar les polítiques de corresponsabilitat i suports a les famílies, dignificant les condicions laborals del sector de les cures i aportant els suports necessaris per a la cura de familiars dependents.
2. Promoure investigació sobre l'impacte del canvi demogràfic i els sistemes de cures i de salut al conjunt de la UE per avançar en una estratègia compartida davant la cronicitat, les demències i la necessitat de promoure investigació per abordar les noves necessitats amb l'envelliment de la població i l'augment de les situacions de dependència.
3. Polítiques de reconeixement i en contra de l'estigmatització: s'han de reforçar molt més els programes contra la discriminació per raó d'edat o de dependència, posant èmfasi en detectar i actuar davant els maltractaments i abusos a les persones grans o dependents.
4. La creació d'un estatut europeu del treball de cures, com a marc general que doti de cobertura de drets els sectors de persones treballadores de les cures atenent les seves especificitats.
5. Impulsar un pla europeu de treball públic relacionat amb les cures.
6. Derogar la Directiva Bolkestein en aquells aspectes necessaris per tal de poder desmercantilitzar el sector de les cures amb l'objectiu que el sector pugui quedar també sota la cobertura estatal i del sector comunitari.

3.1.5 Vida Independent: Iguatats d'oportunitats i no discriminació

En paral·lel a l'enfortiment de tot el pilar social europeu cal donar passes importants per garantir els drets dels col·lectius més discriminats com les persones amb diversitat funcional i alhora adoptar nous models d'atenció que

potenciïn la vida independent i afavoreixin polítiques d'autonomia personal.

1. Elaborar un pla d'accessibilitat universal i dissenyat per a tothom, que prioritzi l'urbanisme, el transport, la cultura i l'accessibilitat a les comunicacions.
2. Oferir un marc de qualitat europeu per garantir els serveis d'atenció a la dependència i el dret a rebre l'assistència personal necessària per viure en comunitat, independentment del tipus de diversitat funcional.
3. Avançar cap a la desinstitucionalització de les persones amb diversitat funcional; crear alternatives basades en la vida comunitària.
4. Sol·licitar una avaluació específica de l'impacte en els i les joves amb discapacitats de l'estratègia europea per persones amb discapacitats.

3.1.6 Defensar i enfortir el tercer sector i la societat civil

Cal avançar cap a un nou model de gestió dels serveis públics d'atenció a les persones centrat en la lògica social i les necessitats de la població, al marge dels mercats i en el qual la reducció del preu no sigui l'element fonamental per la prestació.

1. Reformar la Directiva de Contractació Pública de manera que les administracions públiques prioritzin la contractació en l'àmbit d'atenció a les persones contractistes del tercer sector sense afany de lucre, es garanteixi la seva funció social i es prioritzi la qualitat i continuïtat per damunt del criteri de preu més baix.
2. Aprofitar el teixit social dels estats membres i sumar esforços amb les administracions públiques i la societat civil organitzada per l'atenció a les persones en col·laboració públic-comunitària com a reforç de la cohesió social.
3. Establir estàndards per a la millora de la qualitat del servei que incloguin amb molta claredat les condicions de treball en què s'han de prestar i, entre elles, el nombre mínim d'hores de prestació dels serveis, la titulació acadèmica exigida a les persones que els hagin de prestar, així com l'experiència professional adequada.
4. Regular legalment i de forma transversal, com a conseqüència de les obligacions i finalitats que estableixen les directives europees, les clàusules socials, laborals, mediambientals i d'innovació per tal que passin de tenir la consideració de bones pràctiques i esdevinguin obligacions legals essencials dels concerts socials i de la gestió delegada.

3.2 Persones grans

El procés d'envelliment de la societat encara està vist, desgraciadament, com un problema, com un perillós tsunami demogràfic que ens amenaça, “les conseqüències del qual s’han d’evitar o limitar”, com es deia textualment en el *Llibre verd sobre l’envelliment* fet per Comissió Europea (gener de 2021).

Un perill basat en la falsa idea de que no hi haurà suficient força laboral per procurar els béns i serveis necessaris al conjunt de la societat. Una visió que sols té sentit des de la perspectiva de continuar en una economia insostenible que mantingui l’objectiu d’un creixement econòmic il·limitat i basat en l’expansió contínua del consum. A més, aquesta fal·làcia tampoc té en consideració els grans augments de productivitat que s’han produït i que continuaran desenvolupant-se exponencialment en el futur (intel·ligència artificial...).

En una economia sostenible, el problema no serà la manca de capacitat productiva deguda a l’envelliment de la societat, sinó la manera en com es distribuirà equitativament uns llocs de treball escassos – i la renda obtinguda – entre les diferents generacions. Un repartiment que haurà de passar forçosament per la disminució general de les hores de treball setmanal i per la reducció dels horaris de les persones a mesura que es vagin acostant a l’edat de jubilació.

L’envelliment, doncs, no serà un perill demogràfic sinó que esdevindrà un problema de repartiment, que s’haurà de solucionar políticament per evitar tenir una societat dual en la que convisqui gent privilegiada amb un lloc de treball amb alts nivells d’atur.

Si deixem de banda, doncs, la fal·làcia d’una catàstrofe social deguda a l’envelliment, podrem veure clarament que la longevitat és un èxit aconseguit per la societat, que alhora se’n beneficia, ja que hi ha persones grans que continuen actives laboralment i d’altres que fan activitats no remunerades, com les de cures, voluntariat, participació..., i que encara se’n podria beneficiar més perquè les persones grans tenen un capital intel·lectual, econòmic i social sovint desaprofitat.

En aquest context, seguint les línies marcades pel Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE) aprovat el juliol de 2023 sobre l’Estratègia europea per a les persones grans i el manifest “L’Europa que volem és per a totes les edats” de l’AGE Platform Europa d’octubre de 2023, fem les següents propostes generals:

1. Que es restableixi l’intergrup per treballar els temes relacionats amb les persones grans que no va ser aprovat la passada legislatura, quan es va eliminar l’Intergrup d’Envelliment actiu, solidaritat intergeneracional i polítiques de família.
2. Que es consolidi la igualtat de totes les persones, sense importar-ne l’edat, com a principi fonamental que ha d’incloure’s a totes les polítiques de la UE, sota la coordinació de la Direcció General de Justícia i Consumidors, que n’és la responsable.
3. Que davant l’absència d’una política integral que tingui en compte les conseqüències de l’envelliment de la població, la Unió Europea es doti en la legislatura vinent d’una estratègia per a les persones grans que suposi un canvi de paradigma, fent visibles les persones grans i abandonant la visió assistencialista per centrar-se en els seus drets i en l’empoderament, tot desterrant les visions edatistes.
4. La creació d’una Agència europea per a les persones grans, l’envelliment i el repte demogràfic que doni suport als estats membres i fomenti l’intercanvi de bones pràctiques, de capacitació tècnica i d’accions concretes en els àmbits d’acció de l’estratègia.

Amb l’edat augmenten els problemes de salut, però durant el llarg període de la vellesa la major part de les persones no són dependents i sols una minoria acabarà sent-ho durant un temps limitat de la seva vida. Malgrat això, sovint es confon el concepte de persones grans amb persones vulnerables i dependents, perquè se’ls associa falsament amb un conjunt d’estereotips negatius que són l’origen de l’edatisme.

Per aquest motiu, a part de les necessàries mesures assistencials per a quan són necessàries, en els plans d’envelliment s’ha de canviar la perspectiva incloent un important gruix de propostes que garanteixin el benestar de tota la gent gran, a partir del respecte dels seus drets i del seu empoderament, davant de les discriminacions que pateix el col·lectiu.

Com a part de l’Estratègia per a les persones grans, la UE donarà suport als Estats membres, que desenvoluparan els seus propis plans nacionals d’envelliment. Cada Estat proposarà mesures concretes i es valorarà amb indicadors específics la seva eficàcia per a l’obtenció dels objectius de l’estratègia.

Mesures assistencials per a les persones grans que les necessitin:

1. Atès que les persones grans són un col·lectiu heterogeni, cal garantir el seu dret universal a escollir, en cada moment de la seva vida i en funció de la seva situació personal, el lloc i la forma de viure per tenir el màxim benestar possible.
2. Promoure, quan sigui possible, mitjançant un servei d'atenció domiciliària la prevalença en la llar i posar a la disposició de les persones que ho desitgin places residencials amb un model d'atenció centrat en les persones en unitats de convivència, amb dret a la intimitat.
3. Donar suport a les persones grans que ho necessitin per millorar la seva qualitat de vida amb teleassistència, servei d'àpats a domicili, menjadors socials, centres de dia, transport adaptat...
4. Determinar amb rapidesa el nivell de dependència per dotar a les persones que ho necessitin els drets i serveis que atorga aquest reconeixement, sense traves per motius econòmics.
5. Donar accés als serveis i programes sanitaris públics d'atenció primària i especialitzada sense discriminació per motius d'edat.
6. Assignar les prestacions econòmiques suficients que garanteixin una vida digna.
7. Mesures per al respecte dels drets i l'empoderament de les persones grans.
8. Visibilitzar la discriminació de les persones grans per raons d'edat (edatisme), que està normalitzada a la societat.
9. Combatre totes les discriminacions que afecten les persones grans. Les de gènere i edat, que són les més freqüents segons l'informe de l'Eurobaròmetre sobre discriminacions a la UE de 2019, i les degudes a la religió o les conviccions, discapacitat, orientació sexual, migració, formar part d'una minoria ètnica..., i fer una especial atenció a les persones que pateixen dues o més discriminacions, com el cas de les dones grans que han de suportar el masclisme i l'edatisme.
10. Promoure una imatge positiva de l'edat.

11. Lluitar contra la bretxa digital a partir de la millora de les infraestructures i l'ajut a la formació per a l'alfabetització digital, tot mantenint l'accessibilitat presencial als serveis essencials.
12. Reduir la bretxa de gènere en les pensions.
13. Promoure accions de sensibilització i lluita contra la violència i el maltractament cap a les persones grans, en especial contra les dones.
14. Combatre la solitud no desitjada mitjançant contactes interpersonals basats en teixir relacions dins la comunitat.
15. Potenciar la participació activa a la societat, als òrgans de participació de serveis o entitats que els siguin propers, l'aprenentatge durant tota la vida i l'envelliment saludable.
16. Millorar l'accessibilitat als programes Erasmus+ per a les persones grans, oferint oportunitats d'aprenentatge i mobilitat. Mesura que, a més, facilitaria les relacions intergeneracionals.
17. Potenciar la solidaritat intergeneracional. Combatre els plantejaments que confronten condicions econòmiques de joves i persones grans.
18. Fomentar el coneixement i la solidaritat entre generacions a partir del treball i la participació conjunta en activitats socials, polítiques, d'oci... que permetin aprendre dels joves i transmetre'ls coneixement i experiència.
19. Mesures per a la promoció del voluntariat en els seus diferents tipus: ambiental, comunitari, cultural, social i internacional.
20. Facilitar les transicions entre les diferents etapes de la vida i poder exercir el dret a un final de vida digna.
21. Enfortir les estratègies per al reforçament de drets i l'empoderament de la gent gran a totes les esferes de govern: és imprescindible la proximitat per fomentar l'acció comunitària, l'atenció centrada en la persona, l'amigabilitat dels entorns o la participació activa. Proponem, especialment, reforçar el rol dels municipis en aquest àmbit.

3.3 Educació

La realitat política, econòmica i social actual de la UE exigeix que l'educació ocupi un paper central del futur immediat de l'espai europeu.

En termes econòmics, les crisis encadenades són un fet i probablement preconitzen un futur proper de major inestabilitat. En aquest context, l'educació ha de preparar-se per afrontar dos grans reptes que contenen els efectes negatius de les recessions: reforçar els més preparats i protegir les persones més vulnerables. El suport de la qualitat i el talent ha de ser compatible amb oferir més i millors oportunitats a aquelles persones que ho puguin necessitar.

Una Europa culta i lliure requereix sistemes educatius de qualitat. El capital cultural serà la clau determinant dels nivells d'equitat de les societats europees del present segle. Una qualitat que passa necessàriament per la millora de la inversió, de la formació del professorat, de l'autonomia dels centres educatius i d'una avaluació al servei d'aquesta millora.

1. Impuls d'una directiva europea per al finançament i l'harmonització de la inversió educativa dels Estats membres, amb l'horitzó d'inversió del 6% del PIB per Estat.
2. Impuls de l'educació 0-3 anys, que ara no és un dret efectiu ni ha de ser un luxe. Promoure'n una directiva al respecte.
3. Reconeixement recíproc dels diplomes educatius. Seguim demanant a la Comissió que iniciï un nou procés per preparar políticament i tècnicament el terreny per a una proposta de la Comissió sobre el reconeixement mutu dels títols i diplomes en l'educació superior i el nivell escolar per facilitar la validació transfronterera de certificats de formació i aprenentatge permanent.
4. Disseny i implementació d'un pla europeu per a l'educació dels menors pertanyents a famílies immigrades i refugiades, amb especial èmfasi en les zones de crisi humanitària i/o econòmica.
5. Promoció d'un programa europeu de foment de la ciutadania europea i vinculat als valors de l'europeisme en els sistemes educatius de la UE.
6. Transformació d'EURYDICE en una agència europea per a l'avaluació qualitativa dels sistemes educatius europeus.
7. Obertura, en el marc de l'Institut Europeu per la Igualtat de Gènere, d'un departament dedicat a l'Observatori de la Igualtat de Gènere i els drets LGTBI+ en l'educació.
8. Coordinació amb Eurocities i CEMR d'una estratègia europea per a l'enfortiment de la municipalització de l'educació, la descentralització educativa i l'autonomia dels centres educatius.

3.4 Política d'habitatge europea

L'accés a un habitatge assequible i digne no és cap luxe sinó un dret que els poders públics han de garantir. L'habitatge és un dels determinants socials clau de la salut i les dificultats d'accés formen part d'un cicle viciós que augmenta el risc de pobresa i exclusió social.

L'habitatge suposa la despesa més gran a la que han de fer front les famílies europees: els preus, tant de lloguer com de compra, han crescut de forma molt més ràpida que els ingressos. A part, existeix un parc públic de lloguer totalment insuficient i desigual entre els Estats membres, amb països amb parcs d'habitatge públic del 30%, com Països Baixos, 24% Àustria, 20% Dinamarca, 19% Suècia o 17% França i per contra, Espanya amb un parc que no arriba al 2%. La mitjana dins els països de la UE és del 9%.

Si ens centrem només en el grup de ciutadans que tenen una renda disponible un 60% inferior a la mitjana nacional, és a dir, en risc de pobresa, el pes de la despesa en habitatge arriba fins al 38%, i si posem el focus als llogaters, una quarta part gasten més del 40% dels seus ingressos.

Al mateix temps, les pujades del tipus d'interès del Banc Central Europeu han suposat un increment molt important de les hipoteques amb nivells com els del 2008. Això ha suposat no només un encariment de les hipoteques variables, sinó també una restricció del crèdit per l'accés a l'habitatge i encariment també de les hipoteques fixes. La hipoteca mitja ha pujat uns 300€ al mes respecte al que es pagava el 2021.

Per tant, l'habitatge social ha de ser una prioritat de la UE i s'ha de prioritzar el seu creixement als països que tenen els parcs públics més petits fins, com a mínim, arribar a la mitjana de la UE. Necessitem urgentment un marc europeu per a habitatges socials i per impulsar mesures de garantia del dret a l'habitatge que coordini les polítiques nacionals de forma més eficient. Les polítiques d'habitatge han de fomentar també la convivència i la cohesió social des del respecte i la integració de la diversitat, per tal de contrarestar les normes estatals que aporten avantatges indeguts a la creació d'empreses o que faciliten la segregació de les persones més desfavorides en determinades zones.

Proporcionar un habitatge social i/o assequible permet que les autoritats públiques tornin a respondre a les deficiències del mercat, satisfacin una necessitat social urgent i assegurin els drets fonamentals. També és una inversió social estratègica, ja que proporciona llocs de treball locals, redueix l'endeutament de les famílies, lluita contra el canvi climàtic i la pobresa energètica, i alleuja els problemes de salut i les ineficiències socials que provoca el mercat privat.

Aquest marc també ha de protegir les persones llogateres dels abusos per part de les propietàries, proporcionant guies que estableixin uns estàndards mínims. A més, cal incorporar-hi un programa important orientat a fer més ecològicament sostenible l'habitatge. Un nou model d'habitatge basat en la construcció i el manteniment amb baixos recursos energètics proporciona no només l'accessibilitat i l'acció climàtica, sinó també nous llocs de treball. Aquest marc també ha de tenir present la democratització dels processos d'assignació dels fons públics (procés, ubicació, contractació, destinataris...).

La definició d'un marc jurídic i d'inversió europeu d'habitatge també ha de contemplar la prohibició dels desnonaments sense alternativa habitacional i reconèixer la dació en pagament. Cal que fomenti la regulació dels lloguers i orienti el preu de l'habitatge cap a la no superació del 30% de la renda de les llars, que impulsi els Estats a destinar un mínim d'un 1,5% del PIB europeu a polítiques públiques d'habitatge i que estableixi mecanismes d'equilibri territorial per a aquells Estats i regions amb menor percentatge d'habitatges assequibles.

A més d'una directiva comunitària, ens cal una xarxa de ciutats per compartir bones pràctiques i parlar amb una veu unida en defensa del dret a l'habitatge a nivell europeu i global.

Per tot això proposem:

1. Impulsar una directiva comunitària sobre el dret a l'habitatge, reconeguda per la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la UE el 2014, com a servei d'interès general, plantejant obligacions de servei públic mínimes que s'haurien de desenvolupar d'acord amb el principi de subsidiarietat. Aquestes mesures hauran d'abordar qüestions relatives a:
  - La cohesió urbana, territorial i social a través de mesures de lluita contra l'especulació i la gentrificació com són el control de lloguer de preus, la prohibició de compres especulatives, mesures de “inclusionary zoning” o mixtura social.
  - El reconeixement de la funció social de l'habitatge, a través de la imposició d'obligacions a actors privats que garanteixin la provisió d'habitatge d'acord amb l'interès general, consistents en mesures dirigides a la mobilització d'habitatge buit, obligacions de manteniment i rehabilitació, l'establiment de percentatges obligatoris d'unitats destinades a habitatge assequible per sota del preu de mercat en les promocions immobiliàries privades i la regulació dels augments dels preus del lloguer d'habitatge privat.

2. Establir una PLATAFORMA UE de suport financer a les actuacions nacionals, regionals i locals per combatre l'exclusió residencial, que porti a la pràctica els compromisos assolits a la "Declaració de Liege" dels i les Ministres d'Habitatge de la Unió Europea pel dret a l'habitatge, digne, assequible i sostenible a tots els països de la UE.
3. Acabar amb els desnonaments de famílies vulnerables i obligar a les administracions al real·lotjament a un habitatge digne, mentre no s'aturi aquesta xacra social, tal i com ha manifestat en reiterades resolucions el Tribunal d'Estrasburg que es basa en el dret internacional en matèria de drets humans.
4. La protecció de consumidors a partir d'establir figures similars a les ja existents en l'àmbit energètic a través de la categoria de "consumidors vulnerables" per als diferents règims de tinença de l'habitatge. Igualment, s'adoptaran mesures per garantir la no discriminació en l'accés i gaudi del dret a l'habitatge.
5. El desenvolupament sostenible urbà, a través de la incorporació de criteris sobre impacte social de les polítiques d'habitatge, especialment les de caràcter urbanístic, inclòs l'enfocament de gènere.
6. La promoció de règims d'habitatge basats en fórmules col·lectives de tinença, com el *co-housing* i *community land trust*, que planteja alternatives d'accés a l'habitatge que detreuen lògiques i interessos especulatius.
7. L'adopció d'una "estratègia europea sobre habitatge" que, de manera transversal, abordi les diferents mesures que des de l'àmbit comunitari s'han d'adoptar per garantir el dret a l'habitatge amb el compromís pressupostari de destinar com a mínim l'1,5% del PIB (tant a nivell de les polítiques de la UE com dels Estats membres) i que permeti abordar urgentment els reptes de l'envelliment poblacional i l'accés dels joves a l'habitatge.
8. Creació d'un impost d'abast europeu contra l'especulació immobiliària que vagi destinat a l'ampliació dels parcs públics de lloguer social i assequible.
9. Desenvolupament de les regulacions sobre preus als països on no existeixen i millores en aquells que ja tenen regulacions en funcionament, per aconseguir baixar els preus i fer-los estables en el temps, mentre paral·lelament s'augmenta de forma decidida el parc de lloguer social.
10. L'impuls de mesures per habilitar els municipis i Estats a establir limitacions i un major control dels habitatges de les plataformes de lloguer de curta durada i turístics, especialment a les zones de major saturació.
11. El desenvolupament de vies per fomentar més inversions europees en la construcció d'habitatge públic, compra per tanteig i retracte, rehabilitació energètica i d'accessibilitat, mentre es mantenen els fons Next Generation, els crèdits del Banc Europeu d'Inversions i les inversions del Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa.
12. Impulsar un programa europeu destinat al millorament de barris vulnerables amb l'objectiu de retallar les creixents desigualtats socials i adequar-los als nous paradigmes ambientals i energètics.
13. L'impuls d'un marc fiscal comú que redueixi sensiblement els beneficis impositius dels Real Estate Investment Trusts (equivalents a les SOCIMI de la legislació espanyola), que impulsi rebaixes impositives que facilitin l'habitatge social de lloguer i permetin i recomanin als Estats membres eliminar o reduir l'IVA i altres impostos indirectes als projectes de construcció i rehabilitació d'habitatge social.
14. La desaparició de les SOCIMIS com a vehicles per a la inversió immobiliària.
15. L'eliminació dels Golden Visa o qualsevol altre mecanisme que faciliti els tràmits de residència vinculat a la inversió immobiliària.
16. Promoure i reforçar les xarxes d'intercanvi de bones pràctiques realitzades a nivell local, regional i Estatal per facilitar l'accés a l'habitatge de lloguer i de propietat.

3.5 Salut i sanitat públiques

Els determinants socials i ambientals de la salut, així com els seus determinants comercials, econòmics i polítics, tenen un alt impacte en la salut, de manera que s'han de tenir en compte en els dissenys de les polítiques i estratègies en aquest camp. El principi de coherència entre totes les polítiques de tots els àmbits de la UE ha de presidir l'aplicació del paradigma de "salut en totes les polítiques".

A més a més, la irrupció de la COVID, també va fer molt palès que avancem cap a una globalització dels problemes de salut, ja sigui per causes infeccioses (pandèmies), per les degudes a la crisi ecològica i l'emergència climàtica, o per les causes directes o derivades dels conflictes bèl·lics. La salut a escala global implica respectar els límits dels sistemes naturals del planeta, per mitjà de l'anàlisi dels reptes que afronta, per exemple a través de la reformulació dels sistemes alimentaris, la transició energètica o la reorganització de les ciutats perquè siguin espais més saludables i generadors de benestar físic i emocional. Aquesta realitat ens obliga a posar atenció en aquests temes i altres mesures per aturar el canvi climàtic, però també en impulsar mesures pal·liatives per reduir els seus efectes en la salut, com poden ser les onades de calor, la falta d'aigua o les possibles crisis alimentàries.

Sabem també que la salut no es reparteix equitativament entre els grups de persones que determinen els diferents eixos de desigualtat social: classe social, gènere, edat, estatus migratori, origen, que posen en evidència l'existència de desigualtats, inacceptables i injustes, en salut i en els seus determinants. Les diferències en esperança de vida o en la salut autopercebuda entre nivells socioeconòmics i països i regions resulten dramàtiques. Aquesta circumstància fa més necessària que mai una mirada d'equitat en salut que, a més a més, no pot perdre de vista que Europa envellaix i que aquesta realitat suposa un repte destacable en l'àmbit de la salut.

L'informe *Health at a Glance: Europe del 2018* ja assenyala que 84 milions de persones a tota la Unió Europea patien algun tipus de problema de salut mental. L'arribada de la pandèmia per la COVID-19, va incrementar l'aparició d'aquest tipus de problemes relacionats amb el benestar emocional, especialment en la població més jove. Cal donar més impuls a la iniciativa sobre salut mental presentada per la Comissió el juny del 2023, basada en tres principis: la prevenció adequada i eficaç, l'accés a una assistència sanitària i un tractament d'alta qualitat i assequible i la reinserció en la societat després de la recuperació.

Ens trobem també davant d'un avenç tecnològic exponencial i global que té uns efectes directes en la salut. Aquesta nova realitat global, amb la IA com a bandera, ja comporta un risc per la salut com els atacs amb drons, el joc virtual, l'ús de pantalles entre menors o la violència sexual a través de les xarxes, i cal seguir regulant-la per mantenir-los controlats. En el futur és previsible que amb noves i millors eines l'impacte sobre la salut pugui ser molt més important.

Tot i que els sistemes sanitaris són actualment una competència bàsicament estatal, la UE n'ha de promoure una harmonització a l'alça amb cobertures, prestacions i universalització. La UE ha d'impulsar els Estats membres a aconseguir una cobertura sanitària universal, reduir les desigualtats en salut i garantir l'accés als medicaments. Volem més èmfasi en la prevenció de problemes de salut física i mental, no només en el seu tractament.

Alhora ha de ser més ambiciosa en totes les competències que té en salut pública, tant en promoció com en prevenció, com en protecció (alimentària i contaminació de l'aire, l'aigua i el medi especialment), així com en totes les tasques de vigilància i recomanació de polítiques.

Per assolir aquests objectius, proposem:

1. Defensar la salut pública i de qualitat. Les recomanacions als Estats en el marc de la governança econòmica no poden promoure retallades en el sector públic ni la promoció del sector privat, ja que la gestió pública és la que ha demostrat donar una millor resposta davant de les crisis importants, com va ser la de la COVID-19.
2. Reemprendre els informes periòdics d'equitat i desigualtats en salut i fer que els projectes relacionats amb la promoció, prevenció i protecció de la salut impulsats per la Comissió assumeixin l'objectiu de l'equitat en salut. Al mateix temps cal promoure l'equitat en l'assistència sanitària (accessibilitat, cobertura, qualitat, etc.).
3. Fer preceptiva i obligatòria la valoració de l'impacte en salut (Health Impact Assessment) en els grans projectes estratègics de la UE.
4. Basar l'estratègia de Salut post-2020 de la Comissió Europea en el paradigma dels determinants socials de la salut i el treball intersectorial amb tots els departaments de la Comissió per garantir "salut en totes les polítiques".
5. Impulsar una estratègia europea per a la vacunació universal de la infància. Aquesta partirà de les recomanacions adoptades pel Consell el desembre de 2018 i la *Joint Action* de la Comissió Europea per tal d'incrementar les taxes de cobertura vacunal, superar els escepticismes i enfortir la coordinació entre calendaris vacunals i sistemes vacunals dels estats membres.

6. Impulsar una directiva-marc per a l'harmonització de les cobertures sanitàries, la universalització dels sistemes sanitaris estatals i la facilitació de la sanitat transfronterera. Aquesta directiva-marc europea cal que garanteixi el dret a la protecció de la salut en el vessant assistencial a través de la xarxa pública, que reguli, controli, limiti i impedeixi, si escau, la utilització de la salut humana com una mercaderia subjecta a les lleis del mercat i de la competència vigents. Fomentarem que la Comissió Europea i els governs garanteixin el caràcter públic de la titularitat i del finançament dels respectius sistemes públics de sanitat i salut. L'accés al sistema i a les prestacions serà universal i en condicions que garanteixin plenament l'equitat ciutadana per a tota persona resident en el respectiu país.
7. Promocionar sistemes de salut centrats en l'Atenció Primària de Salut i la Salut Pública.
8. Establir unes ràtios europees entre professional i usuari per les principals professions sanitàries, per tal de garantir una correcta qualitat assistencial, seguretat de les i els professionals i del pacients.
9. Impulsar un *Human Talent European Deal*: planificació europea de necessitats de professionals i harmonització de les condicions salarials i laborals per evitar la fuga de professionals.
10. Impulsar les estructures de Gestió de Crisis de Salut Globals d'Europa, per tal de combatre la globalització dels problemes de salut, ja sigui per causes infeccioses, ecològiques o climàtiques. Reforçar els sistemes d'alerta i protecció de la salut existents (per exemple: pandèmies i alimentació) i incorporar un sistema d'alerta de contaminació ambiental, així com emprendre polítiques valentes en l'etiquetatge dels aliments més perjudicials per la salut, o augment dels impostos del tabac, begudes ensucrades, alcohol, etc
11. Impulsar la investigació i les mesures de millora sobre els problemes de salut que afecten amb més freqüència el benestar de la gent gran. Impulsar mesures encaminades a garantir els drets de les persones grans als serveis preventius i assistencials des dels Serveis de Salut Assistencials i també els de Salut Pública, per tal de fer front a l'inevitable augment de la morbiditat que suposa l'envelliment generalitzat de la població europea, especialment entre les dones, ja que tenen una major esperança de vida: patologies cròniques, dependència i solitud, entre d'altres.
12. Impulsar un observatori sobre Tecnologia i Impacte en la Salut i afavorir la investigació i expansió d'aquelles eines tecnològiques i els seus usos, que puguin suposar una millora en la salut i benestar de la població general o de determinats col·lectius. De tota manera cal tenir en compte la bretxa digital que es pot produir en les eines tecnològiques, ja que la població de classe menys afavorida de països d'origen diferent hi sol tenir menys accés.
13. Impulsar un nou abordatge de les polítiques de drogues al Parlament Europeu que es basi en l'evidència, sense prejudicis, i que incorpori la regulació i aprofiti el canvi de paradigma que va emergint des de molts llocs i àmbits del món. Un nou enfocament que des de les institucions europees hauria d'impulsar-se i coordinar-se amb les Nacions Unides i les seves agències.
14. Impulsar del debat a escala europea pel dret a la mort digna.
15. Impulsar les mesures que garanteixin una sexualitat lliure i saludable, una educació sexual rigorosa que incorpori totes les dimensions de la sexualitat, i l'obtenció i disposició de mètodes anticonceptius i de protecció segurs de forma accessible i assequible. S'ha de garantir a tots els països una assistència i serveis sexuals i reproductius gratuïts i accessibles, de bona qualitat i segurs per a tothom.
16. Reclamar a la Comissió que inclogui la promoció de la salut i els drets sexuals i reproductius en la pròxima estratègia de salut pública.
17. Abordar tots els factors que puguin afectar la salut mental de les persones, en especial cal donar força i suport a la integració de la salut mental en totes les polítiques, impulsar la salut mental d'infants i joves, i abordar els riscos psicosocials en el treball. Garantir el suport als Estats membres per dur a terme estratègies nacionals de salut mental, en especial als que es troben amb estàndards de partida més baixos i millorar l'avaluació de resultats de les seves estratègies d'aplicació.
18. Promoure mesures per impulsar regulacions als Estats membres d'espais sense fums i realitzar campanyes per conscienciar sobre els riscos per la salut del tabaquisme.
19. Promoure un nou model d'R+D sanitària i de desenvolupament de medicaments i productes i tecnologies sanitàries que posi l'interès general al centre, basat en:
  - Una R+D biomèdica orientada a les necessitats en salut de la població que asseguri que els productes obtinguts de la inversió pública siguin accessibles, assequibles i estiguin disponibles.

- La R+D no només ha d'incloure temes biomèdics, sinó que ha de tenir en compte els determinants socials de la salut, la salut planetària, el canvi climàtic i la salut pública.
  - Un sistema d'R+D just i sostenible que explori models de ciència oberta, impulsi premis i fons de recerca que estimulin la innovació de manera que s'eviti el problema dels monopolis i els alts preus de les tecnologies sanitàries però que també atengui una gestió del coneixement biomèdic responsable.
  - Estimular una competència saludable i incentivar les innovacions reals per crear un sistema sostenible per als governs i els pacients. Una competició justa entre les empreses que permeti equilibrar els interessos privats i l'interès públic, i que sancioni les males pràctiques.
  - Impulsar alts estàndards d'evidència científica per a l'autorització i comercialització de nous medicaments que assegurin qualitat, transparència i seguretat als pacients, evitar l'exportació d'estàndards de drets de propietat intel·lectual injustos i aplicar polítiques en l'àmbit del comerç que donin suport a la salut global.
  - Impulsar polítiques de fixació de preu transparents que permetin conèixer els costos reals i les inversions públiques en innovació.
- 20.** Assegurar un finançament suficient per a la recerca, abordatge i tractament del Covid persistent (Long Covid).
- 21.** Activar tots els mecanismes, recursos i agències institucionals per a la preparació de cara a futures pandèmies i emergències sanitàries.

3.6 Usos del temps

La Unió Europea ha de reconèixer i salvaguardar el dret al temps de tots els seus ciutadans i ciutadanes. Aquest és un requisit previ per al desenvolupament de futures polítiques de temps centrades en el benestar, que reconeguin que el temps no és un recurs il·limitat i que la seva distribució i accessibilitat no són iguals. Per tal de promoure el benestar general i fer front als reptes de la pobresa de temps i la desigualtat, la UE ha d'adoptar un enfocament holístic de la conciliació que consideri no només la feina, sinó també les corresponsabilitats de la cura, el descans i l'oci en formular estratègies socials, laborals i de salut.

La Unió Europea ha de donar prioritat a la promoció d'acords de temps de treball flexible, que han de garantir la millora dels drets dels treballadors i les treballadores equilibrant les seves necessitats amb les necessitats de la producció. També cal promoure activament la flexibilitat en les modalitats de treball, amb especial atenció a la facilitació del teletreball, amb la garantia de que aquestes opcions no redunden en un empitjorament de les condicions laborals.

Per a un ús del temps que promogui el benestar social, la UE també ha de protegir i defensar el dret a la desconnexió de tots els treballadors i la reducció de la jornada laboral, garantir la disponibilitat de serveis de cures assequibles i d'alta qualitat a tota la UE, promoure un repartiment més equitatiu de les responsabilitats de cura, reconèixer i valorar el treball comunitari i la participació democràtica, així com promoure millors pràctiques de salut, en particular respecte el son i la salut mental.

A més, les polítiques de temps poden ser una mesura per a la sostenibilitat com ho demostra, per exemple, el fet que els municipis que donen prioritat a la proximitat són avui un pilar clau per lluitar contra la contaminació, però també per fomentar la cohesió social i la qualitat de vida.

La UE ha de desenvolupar indicadors per controlar l'ús del temps, la desigualtat en el temps i la pobresa de temps, i també per controlar les dades i l'impacte de la seva acció en aquest àmbit.

Per tot això, proposem:

1. L'aprovació pel Parlament Europeu d'una resolució d'iniciativa pròpia sobre el dret al temps.
2. La creació de l'Intergrup del Parlament Europeu sobre polítiques de temps per posar fi a la pobresa temporal i garantir el dret al temps.
3. L'organització d'actes periòdics d'alt nivell de les parts interessades sobre les polítiques de temps, amb el suport del Comitè de les Regions.

- 4.** L'aplicació d'un projecte pilot a escala de la UE sobre la reducció del temps de treball dins el marc d'una Directiva sobre la jornada laboral.
- 5.** La creació d'un grup de treball transversal dirigit per la Direcció General de Treball, Assumptes Socials i Inclusió per la integració de les polítiques de temps.
- 6.** La incorporació d'una visió holística de l'equilibri entre la feina, la cura, el descans i la recreació en totes les estratègies.
- 7.** La recopilació de més dades sobre l'ús del temps i la integració de l'ús del temps com a component clau de les enquestes socials de la UE.
- 8.** La inclusió de l'ús del temps, les polítiques de temps, les desigualtats horàries i el dret al temps a Horizon Europe.
- 9.** La creació d'un panell ciutadà sobre l'ús del temps i el dret al temps per part de la Comissió Europea.
- 10.** La posada en marxa immediata d'un projecte pilot per donar suport al desenvolupament de bancs de temps per part de la UE.
- 11.** El llançament d'una campanya integral de conscienciació pública sobre l'ús del temps i el dret al temps.
- 12.** La promoció i implementació d'horaris més racionals a tots els nivells de les institucions.

4. Una Europa democràtica que defensa els drets i llibertats de la ciutadania

“La Unió es fonamenta en els valors de respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, estat de dret i respecte dels drets humans, inclosos els drets de les persones pertanyents a minories. Aquests valors són comuns als Estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes”. En el mateix Art.1 del Tractat de Lisboa es proclama la relació indissoluble entre el projecte europeu i la salvaguarda dels drets i les llibertats de la ciutadania de la Unió.

No obstant això, el camí per dotar les institucions europees de les eines per fer efectius aquests valors ha estat i és encara llarg i requereix molt de treball. Un primer pas va ser realitzat amb l'aprovació de la Carta dels Drets Fonamentals (DDFF) de la UE, aprovada a Niça l'any 2000, en la qual, per primera vegada, s'establia un catàleg complet dels drets de la ciutadania europea basat en els principis de dignitat, llibertat, igualtat, solidaritat, ciutadania i justícia. Pensada com document integrat en la Constitució Europea, amb el fracàs d'aquesta última, no va ser fins el 2009, amb el tractat de Lisboa que es va convertir en obligatòria i aplicable a les institucions europees, encara que manté limitacions importants pel que fa a la seva aplicació als Estats membres a causa del principi de subsidiarietat. En aquest sentit, i malgrat que des de 2010 cada any la Comissió Europea publica un informe anual que controla el progrés de l'aplicació de la Carta, encara queda molt recorregut perquè pugui ser efectiva a tots els territoris de la Unió i, especialment, en totes les seves previsions.

D'altra banda i malgrat que el mateix Tractat de Lisboa preveu mecanismes de sanció per als països que vulnerin els tractats (i per tant, també el que estableix la Carta), s'han pogut comprovar totes les dificultats i les prudències a l'hora d'aplicar-los. Això és especialment preocupant en un moment en què es multipliquen les majories polítiques reaccionàries, xenòfobes, sexistes i contràries als drets dels treballadors en diferents països de la Unió. En aquest context, el marc de seguretat jurídica i drets ofert pel marc europeu hauria de poder ser efectiu com a instrument per garantir la protecció del conjunt de la ciutadania que resideix als territoris de la Unió, independentment de la majoria política que governi en l'estat en què es trobi.

Davant de l'aparició d'una pulsio autoritària i dels intents de retallar arreu llibertats i drets civils i polítics, la Unió Europea ha de ser concebuda com a màxim garant, capdavanter i bandera dels drets i llibertats fonamentals.

La Unió que volem és aquella capaç de construir un espai comú de pau, model de respecte dels drets humans i que prioritzi les preocupacions de la seva ciutadania i el bé comú de totes i tots. Una Unió que aprofundeixi la democràcia i el seu funcionament en un sentit federal. La raó de ser d'aquest projecte col·lectiu europeu és, en essència, la protecció i garantia dels drets de tot ésser humà. Tot això passa no només per avançar en el blindatge d'aquests drets sinó per apostar per una Europa diferent, inclusiva, feminista i plural, el pilar de la qual sigui imperativament la defensa dels nostres drets i llibertats, que construeix la resta de l'ordenament, polítiques i institucions al voltant d'aquesta premissa. El primer vincle amb la UE ha de ser la defensa i la protecció dels drets i llibertats fonamentals, és a dir, que aquests siguin el fonament del concepte de ciutadania europea.

En aquest sentit cal donar suport a la societat civil en la defensa i l'aprofundiment de la democràcia, l'estat de dret i els drets humans. Europa també necessita augmentar la seva capacitat per defensar-se de les interferències externes, com ara els dels intents d'influir en les eleccions, la propagació de la desinformació i l'odi. Tanmateix, aquestes mesures no han de portar a debilitar altres drets. La democràcia només pot funcionar quan es protegeix la llibertat d'expressió i els mitjans de comunicació independents.

4.1 Reforcem i garantim l'Europa dels drets i les llibertats

4.1.1 Drets fonamentals

Totes les persones gaudeixen com a mínim dels drets reconeguts en la Declaració Universal de Drets Humans i altres instruments europeus i internacionals de protecció dels mateixos ratificats pels respectius estats membres, en particular:

- en els pactes internacionals de drets civils i polítics i de drets econòmics, socials i culturals,
- en el Conveni Europeu de Drets Humans de 1950 (que s'integra en el sistema de protecció de drets humans de la Unió Europea),
- a la Carta de Drets Fonamentals de la Unió i a la Carta Social Europea.

La democràcia plena, entesa no només com a concessió formal dels drets fonamentals sinó com la garantia material del seu exercici. El dret a la protesta, l'accés universal, lliure i gratuït de la ciutadania als tribunals i la protecció de la llibertat d'expressió són consubstancials a la democràcia.

Per això proposem:

1. Exigir una estratègia-marc de la UE en protecció de drets humans dins de la UE amb un pla d'acció ambicions que garanteixi que la UE pugui intervenir davant de violacions de drets humans i llibertats per part dels Estats membres.
2. Prevenir la violació de drets humans. La Comissió Europea ha d'utilitzar els mecanismes existents per interposar-se en casos de violació de drets fonamentals, com ara els informes o els requisits per frenar un procediment per possibles incoherències amb el marc fonamental de la UE. La Comissió també ha d'actuar obrint processos d'infracció davant casos clars de violacions de drets humans.
3. Garantir jurídicament l'accés de la ciutadania i les organitzacions quan correspongui als tribunals de justícia europeus (sigui TJUE o TEDH) per a la protecció dels drets fonamentals. Tant quan s'hagin esgotat les instàncies estatals com quan la suposada vulneració hagi estat per part de les institucions de la UE.
4. Que la UE ha d'accelerar la seva adhesió a la Convenció Europea de Drets Humans (CEDH) i assegurar l'adhesió efectiva dels Estats membres.

5. L'abast de la Carta dels Drets Fonamentals s'ha d'ampliar per aplicar directament a tots els àmbits i als Estats membres i la seva capacitat per defensar eficaçment els ciutadans individuals. Volem tenir el dret a l'avortament introduït a la Carta dels Drets Fonamentals.
6. Garantir la igualtat de gènere i actualitzar-la per dotar-la de perspectiva interseccional a través de les estructures i pressupostos necessaris per impulsar les mesures pertinents a aquest efecte, així com la seva monitorització.
7. La creació d'un alt comissionat per als drets fonamentals amb una doble funció: harmonitzar la protecció dels drets fonamental en tots els Estats membres i supervisar-ne la garantia i ampliació, i sancioni els Estats que els vulnerin.
8. L'elaboració d'una directiva-marc de drets processals i penals que sintetitzi i ordeni la normativa existent i estableixi l'accés gratuït a la justícia i uns mínims de drets equivalents a tots els estats membres.
9. Donar suport al programa *Citizens, Equality, Rights and Values*. Aquest programa proporciona suport financer durant l'actual període pressupostari (2021-2027) a projectes de base que promoguin valors i drets fonamentals, tal com es defineixen a l'article 2 del Tractat de la UE i demanem la seva continuïtat per al proper període.
10. Impulsar una transposició diligent de la directiva relativa a la protecció dels denunciants. Especialment pel que fa a la promoció d'un estatut de l'informant per protegir a totes aquelles persones que realitzen activitats laborals o assimilades com a accionistes, voluntaris, sol·licitants d'ocupació, etc., i notifiquin infraccions de la legislació de la UE en les següents matèries: contractació pública, serveis financers, blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, seguretat dels productes, seguretat en el transport, protecció del medi ambient, seguretat nuclear, seguretat dels aliments i els pinsos, salut i benestar dels animals, salut pública, protecció dels consumidors, privacitat, protecció de dades i seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació. També s'aplicarà a les infraccions de les normes de competència de la UE, les vulneracions i l'abús de les normes relatives a l'impost sobre societats i el dany als interessos financers de la UE.
11. Exigir l'aplicació i el compliment dels principis relatius a la investigació i documentació de la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants, tal com estableix la Convenció de l'ONU contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants.

12. Que s'escolti l'Agència de Drets Fonamentals (FRA) no només pel Parlament, sinó també per la Comissió i el Consell. Particularment, un informe sobre repressió policial, tortura i llibertat de manifestació ha de servir per controlar els abusos de molts Estats.
13. Desenvolupar la Directiva sobre normes mínimes de les condicions de privació de llibertat i condicions, inclòs el codi d'ètica del Consell d'Europa, segons demana la resolució del PE (2011/2897 RSP).
14. Demanar una recomanació de la Comissió que promogui els comitès d'ètica de les diferents policies dels Estats membres, tal com estableix el codi europeu d'ètica de la policia del Consell d'Europa.

4.1.2 Drets de ciutadania europea

La ciutadania europea implica, entre d'altres:

- el dret a circular i a residir lliurement en el territori dels estats membres, el dret de vot i de ser candidat a les eleccions al Parlament Europeu i a les eleccions municipals de l'Estat membre en què resideixen en les mateixes condicions que els nacionals d'aquest estat,
- el dret a la protecció diplomàtica en el territori d'un tercer país (estat no comunitari) per les autoritats diplomàtiques o consulars d'un altre Estat membre, si el seu país no hi té representació diplomàtica, en la mateixa mesura que es preveu per als nacionals d'aquest Estat membre,
- el dret de petició al Parlament Europeu i el dret d'aplicar-se a l'autoritat en casos d'administració deficient en les activitats de les institucions o organismes de la UE,
- el dret d'escriure a qualsevol institució o òrgan de la UE en una de les llengües dels Estats membres i rebre una resposta en la mateixa llengua,
- el dret d'accés als documents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió, subjecte a determinades condicions.

Pretenem assegurar la garantia d'aquests drets i ampliar-los, per això proposem definir-los i blindar-los com a drets de ciutadania europea:

1. Tota la ciutadania de la UE ha de gaudir del mateix dret de vot a les eleccions nacionals, regionals i europees com a ciutadans d'aquest Estat membre, ja que tots els ciutadans de la UE gaudeixen del dret a treballar o estudiar en un altre Estat membre.

2. Reforçar el rol i la veu del Parlament Europeu. El Parlament Europeu ha advocat per la incorporació dels drets fonamentals i humans al dret primari i ha demanat que la ciutadania de la UE tingui dret a presentar un procediment davant del Tribunal de Justícia d'Europa quan aquests drets siguin violats per institucions de la UE o d'un Estat membre.
3. La UE ha de tenir el poder de definir les condicions marc per a la ciutadania de la UE. Hauria d'establir les condicions per convertir-se en ciutadà europeu (com els mínims de residència) i hauria d'intervenir en els casos en que els Estats membres atorguin drets de ciutadania basats en criteris inadequats (com ara el "visat d'or").
4. A mitjà termini, la pròpia UE concedirà la ciutadania europea i ja no serà una derivada de la nacionalitat nacional. L'anomenada "ciutadania de la UE" es pot concedir a qualsevol persona que resideixi en el territori de la UE, independentment de la seva nacionalitat. Es concedirà als ciutadans europeus els mateixos drets i deures que un ciutadà nacional al seu país de residència.

4.1.3 Garantir els drets, les llibertats i el respecte al pluralisme i a l'estat de dret a tots els Estats membres

Els drets i valors fonamentals de la Unió corren el risc de deixar de ser assumits en alguns països membres, on el desenvolupament de tendències autoritàries amenaça els drets dels ciutadans i l'estat de dret. Aquests són els valors fonamentals sobre els quals es basa la Unió, de manera que la UE ha de ser protectora dels drets dels ciutadans quan estan atacats a nivell nacional. En els darrers temps observem amb preocupació els atacs sense precedents a la democràcia, al pluralisme, i a l'estat de dret a Hongria i Polònia. Veiem senyals inquietants a Romania pel que fa a la corrupció, i observem passivitat vers la seguretat de periodistes a països com Eslovàquia i Malta.

La necessitat d'unanimitat al Consell per fer efectives les mesures preventives, els requeriments i les sancions (inclosa la suspensió dels drets de vot del país en qüestió) derivades de l'Article 7 (que té per objecte garantir que tots els països de la UE respectin els valors comuns de la UE contemplats en l'article 2, inclòs l'estat de dret) fa gairebé impossible que aquestes s'arribin a aprovar i implementar.

Dins i fora de les institucions cal confrontar l'augment dels moviments polítics i socials autoritaris i neofeixistes que emergeixen a Europa. Caldrà promoure àmplies aliances a escala europea per combatre el feixisme i el racisme i per denunciar públicament tots els discursos polítics d'odi xenòfobs, racistes i feixistes.

Pensem que les institucions europees han de tenir més capacitat i força per fer que els Estats membres siguin respectuosos amb els principis bàsics de la democràcia i el pluralisme. En aquest sentit, cal consolidar i reforçar els següents aspectes:

1. Que el Parlament Europeu segueixi sent garant davant d'aquestes vulneracions i activar l'article 7 del tractat de Lisboa per la violació dels drets fonamentals quan sigui necessari, tal com s'ha fet recentment amb Hongria.
2. Que es promogui un Sistema de monitoratge (sigui a mode d'observatori o consell independent) del compliment de l'estat de dret i el "rule of law" que pugui emetre informes anuals país a país.
3. Que s'impulsi la institucionalització d'una "Comissió de Copenhagen" que podria efectuar les seves pròpies investigacions i imposar un primer rang de sancions, així com referir les vulneracions a la ECJ (Tribunal de Justícia Europeu). Les decisions del ECJ i les corresponents sancions determinades per la Comissió haurien de ser validades per majories qualificades al Consell i al Parlament.
4. Que s'estableixi en paral·lel un mecanisme de majories molt reforçades però sense conflictes d'interès al Consell Europeu per dictaminar les conclusions d'un procediment activat de l'article 7. La unanimitat de la resta d'Estats membres fa inviable, com a conseqüència de les proteccions creuades, l'activació de sancions i mecanismes de correcció en un país afectat. En aquest sentit, pensem i defensarem que la unanimitat requerida en el procés de decisió hauria de ser dels països sense interessos creuats amb l'afectat, de manera que se n'haurien d'excloure aquells Estats que participen amb l'afectat en alguna aliança formal o informal intra-UE, com per exemple el grup de Visegrad.
5. Que s'escolti l'Agència de Drets Fonamentals (FRA) no només pel Parlament, sinó per la Comissió i el Consell. Demanem més poder a la FRA per recopilar dades i analitzar-les en relació a la violació de drets per part dels Estats membres.
6. Que s'apliquin mecanismes de seguiment dels valors de la Unió i condicionalitat dels fons. Quan el Parlament Europeu, la Comissió o un terç dels Estats membres considerin que un Estat membre incompleix els valors fonamentals de la UE, la Comissió hauria de tenir dret a controlar estrictament l'ús dels diners de la UE en aquest país, per garantir que la despesa de la UE compleix plenament amb la seva pròpia legislació. Proposem que, en aquest cas, el principi de gestió compartida de fons es pugui suspendre temporalment i que la Comissió Europea gestioni directament els fons de la UE, en estreta col·laboració amb les autoritats

regionals i locals. Això ajudaria a evitar que els governs trenquin amb els valors fonamentals de la UE i que al mateix temps permeti a la Unió garantir una vida de dignitat per a tot el seu territori. La suspensió d'aquests fons de la UE en un Estat membre que infringeixi de manera sistemàtica i persistent els valors fonamentals comunitaris només hauria de passar com a últim recurs i d'acord amb l'article 7 del Tractat.

4.1.4 Protecció contra totes les discriminacions i lluita contra el discurs de l'odi

Observem un auge de la discriminació de persones per la seva ètnia, religió o per diversitat funcional en diversos països de la Unió Europea en els darrers anys malgrat que la Carta dels Drets Fonamentals de la UE la prohibeix. Presenciem un augment d'atacs contra albergs per a persones refugiades i un increment de la islamofòbia i l'antisemitisme. A més, segueix la discriminació social i econòmica de minories ètniques com el poble gitano. L'extrema dreta en alguns països ha adoptat un replegament tradicionalista i intenta revertir tots els progressos en igualtat de la lluita feminista. Tots aquests tipus de discriminació no només passen a nivell de la societat, sinó que també l'observem per part d'alguns governs.

Ens comprometem a treballar en el sentit de:

1. Desbloquejar i reactivar la directiva contra la discriminació. L'any 2008, la Comissió va proposar una Directiva horitzontal de tractament igualitari per fer front a les múltiples discriminacions (orientada a la no discriminació basada en la religió o la creença, la discapacitat, l'edat o l'orientació sexual), la qual va ser aprovada pel Parlament el 2009. Tanmateix, està bloquejada al Consell (és a dir, als Estats membres) des d'aleshores tot i formar part de les prioritats de la Comissió en l'actual legislatura. La proposta s'ha de fer operativa, ja que acaba amb un buit en el marc jurídic de la UE contra la discriminació i amplia les mesures contra la discriminació per diversos motius més enllà de l'ocupació, per tal de proporcionar una protecció completa.
2. Ampliar les directives contra tot tipus de discriminacions i vincular-les a la Directiva anterior. Promoure noves normatives contra el racisme i la discriminació de persones migrades no ciutadanes de la UE per combatre el racisme social i econòmic i garantir la igualtat de tracte i d'oportunitats. Aquestes han d'incloure sancions a tota acció o expressió xenòfoba, especialment aquelles que es promouen des dels mitjans de comunicació i des d'institucions o per part de càrrecs públics i electes, que discriminin per raó d'origen, nacionalitat, opcions filosòfiques o religioses.
3. Demanar que la Unió Europea sigui garant de la diversitat cultural i lluiti contra la marginalització de minories i poblacions vulnerables.

4. Vigilar específicament la no-discriminació del poble gitano en tots els Estats membres.
5. Reclamar el reforçament i agilització dels procediments “Notice-and-take-down” referits a la difamació i la incitació a l’odi a través de les xarxes socials.
6. Impulsar les mesures necessàries amb caràcter integral per a l’erradicació del discurs i els delictes d’odi misògins, antigitanos, antisemites, islamofòbics, xenofòbics, afrofòbics, LGTBIfòbics, en totes les seves formes d’expressió i en totes les esferes, des d’una perspectiva interseccional.
7. Impulsar l’establiment de procediments d’infracció contra els que infringeixin, no traslladin o no apliquin el marc polític i legislatiu europeu relacionat amb la igualtat de tracte.
8. Promoure la creació d’unitats de lluita contra els delictes d’odi en els cossos de policia i que es vetlli perquè el seu personal no participi en cap forma d’acte racista, xenòfob o discriminatori, que s’investiguin aquests actes quan es cometin i que els responsables siguin portats davant la justícia. Promoure l’erradicació del “Racial profiling”. Impulsar formació en matèria de delictes d’odi a la CEPOL (escola europea de policia), així com la recerca en aquesta matèria. Impuls de la coordinació de les fiscalies que persegueixen els delictes d’odi.
9. Instar els Estats membres a respectar les disposicions de la Decisió Marc del Consell relatives a la lluita contra determinades formes i manifestacions del racisme i la xenofòbia mitjançant el dret penal. Així, s’hauran de comprometre a lluitar contra les organitzacions que propaguin discursos d’odi i violència en espais públics i online, i a prohibir efectivament els grups neofeixistes i neonazis i qualsevol altra fundació o associació que exalti i glorifiqui el nazisme i el feixisme.
10. Instar la Comissió Europea a que presenti una estratègia europea contra el feixisme, per tal que els Estats membres coordinin les seves polítiques d’acció contra el feixisme amb rendició de comptes dels respectius països al Parlament Europeu.
11. Garantir que la Unió Europea utilitzi l’article 83 del TFEU per fer extensiva la protecció de les víctimes de qualsevol discriminació, de crims que incitin a la violència i l’odi, o que fomentin l’autoritarisme i el totalitarisme, tal com reconeix l’article 21 de la Carta de Drets Fonamentals.
12. Comprometre’ns a l’aïllament institucional de tots els partits d’extrema dreta, xenòfobs i feixistes. Demanarem excloure’ls en l’acord institucional de repartiment de responsabilitats institucionals dins del Parlament

Europeu. Promourem la fiscalització i vigilància i limitarem el finançament d’aquests partits europeus per acabar amb qualsevol desviament de fons cap a partits de l’extrema dreta amb la prohibició de finançament públic a entitats i fundacions que no condemnin els totalitarismes com el franquisme o altres dictadures o que incitin a l’odi i la discriminació por motius de gènere, origen o creences.

4.1.5 Memòria històrica i democràtica

Després de la Segona Guerra Mundial, la Unió Europea va ser creada amb l’objectiu de constituir un espai de pau, drets, llibertat i democràcia després de dues grans guerres en terres europees. És important preservar la memòria històrica, democràtica i antifeixista per assegurar que mai més torni a passar. La democràcia i les llibertats no es poden donar per garantides i, per això, cal preservar i difondre la memòria democràtica, per evitar el fantasma de l’autoritarisme i la guerra i, alhora, honorar a tots els defensors de les llibertats i la democràcia. Volem assegurar el deure de la Memòria de les institucions i el dret a la memòria i al coneixement de la ciutadania.

És en aquest sentit que proposem:

1. La creació d’una política europea de memòria històrica i democràtica que acabi amb les polítiques d’oblit en els Estats membres i pugui impulsar una visió complementària de les aproximacions nacionals.
2. La col·laboració de les institucions europees en l’elaboració de programes en l’àmbit de l’educació en la qual totes les alumnes i tots els alumnes de les escoles dels Estats europeus puguin conèixer les causes i conseqüències del feixisme i dels moviments autoritaris.
3. Mantenir les commemoracions existents i impulsar els homenatges a les víctimes, als lluitadors antifeixistes i als defensors de les llibertats i la democràcia.
4. Impulsar les mesures necessàries per a la creació de diferents comissions de la veritat i de la reconciliació a escala de la Unió per reconèixer la persecució històrica i repudi sistemàtic de la població romaní, jueva, afro i migrant a més de documentar aquesta situació en un llibre blanc oficial.
5. Una revisió de la Casa de la Història Europea (el Museu d’Història de la Unió Europea a Brussel·les, que forma part de la institució del Parlament Europeu), per garantir sigui una expressió museística més acurada, seguint criteris acadèmics i no de la majoria política actual de la cambra i que sigui respectuosa amb la història de la lluita antifeixista a Europa.

4.1.6 Laïcitat

La laïcitat ha de ser un criteri rector de l'acció política de la UE. Cal, doncs, avançar especialment en alguns Estats membres en la promoció de la igualtat jurídica de les diferents confessions i separació de totes les confessions religioses de les estructures estatals i supraestatals, que inclogui el finançament i l'educació. Així mateix, caldrà, tant a nivell estatal com europeu, l'aprovació de mesures legislatives conduents a assegurar la laïcitat i la veritable separació entre l'església i l'Estat.

Cal l'impuls d'una UE laica com a mecanisme necessari per garantir la llibertat religiosa i de consciència de tota la ciutadania. Separació entre religió i Estat i, per tant, en una perspectiva europea on es considerin nul·les totes les clàusules dels acords estatals amb la Santa Seu o normatives internes que reconeixin el matrimoni religiós, la intervenció de les entitats religioses en l'educació formal, els dies festius religiosos, etc. Eliminar les facilitats fiscals que no rebin totes les religions en condicions iguals.

Ens comprometem en aquest sentit a:

1. Promoure una carta europea de la laïcitat que complementi la Carta de Drets Fonamentals de la UE i que estableixi les condicions jurídiques, polítiques i socials adients per al desenvolupament ple de la llibertat de consciència, com a base més sòlida del conjunt dels drets humans.
2. Impulsar que adoptin aquesta carta europea de la laïcitat els diferents organismes internacionals.
3. Vetllar des del Parlament Europeu per la dignitat de tota la ciutadania, l'exercici del dret de llibertat de consciència en l'àmbit privat individual i per la utilització respectuosa de l'espai públic per a les diferents manifestacions col·lectives.
4. Impulsar recomanacions parlamentàries per preservar el dret dels menors a no ser adoctrinats als centres de formació públics o subvencionats pels Estats. Els sistemes educatius han de ser laics i les assignatures de religió i els continguts confessionals no han de formar part del currículum escolar.
5. Impulsar programes formatius basats en els valors del respecte, la pluralitat, la tolerància activa i en una ètica civil que exclogui la submissió d'uns individus a uns altres.
6. Evitar totes les ingerències de la Santa Seu en els assumptes interns de la Unió Europea.
7. Harmonitzar el tractament fiscal totes les institucions destinades al culte a la UE, eliminant les exempcions de taxes en els diferents països.

8. Impulsar recomanacions parlamentàries per tal que els diferents Estats deixin de subvencionar escoles religioses, així com perquè eliminin les celebracions litúrgiques en actes oficials, la presència de símbols religiosos i l'assistència a actes confessionals dels representants públics en l'exercici de les seves funcions.

4.1.7 Drets i protecció dels consumidors

La "protecció del consumidor" ha de posar èmfasi en la protecció dels interessos públics i s'ha de centrar no només en els interessos econòmics dels consumidors i les empreses sinó també en els aspectes socials, ambientals i de govern dels productes.

La qualitat del producte, no només el preu o l'elecció, és essencial. També per qüestions d'interès públic, sobretot pel que fa al model de producció sostenible. Creiem que l'elecció informada del consumidor requereix informació clara, completa i precisa sobre el producte: des de quant temps durarà, fins als drets del consumidor i obligacions d'impacte social i mediambiental. Volem assegurar que les normes destinades a protegir els consumidors siguin degudament aplicades pels òrgans nacionals i comunitàris i que els individus i els grups que estiguin danyats d'alguna manera per béns o serveis puguin accedir fàcilment als tribunals per a la seva reparació.

Proposem prioritzar:

1. Combatre l'obsolescència programada. Demanem a la Comissió Europea que desenvolupi amb la màxima agilitat tots els compromisos de la proposta per fomentar la durada de la vida dels productes i lluitar contra l'obsolescència planificada (Right to repair) i que el Consell ho assumeixi sense dilucions. El pla ha de mantenir mesures legals i vinculants, i també no legislatives sobre el disseny del producte, la reparabilitat, la informació del consumidor sobre la vida útil del producte, la disponibilitat d'actualitzacions de programari i la prohibició de l'obsolescència planificada.
2. Exigir un compliment més ferm de la legislació i una millor vigilància de les conformitats del producte. Una reforma del sistema de seguretat del producte i del sistema de vigilància del mercat de la UE que ha estat bloquejada durant anys pels estats membres al Consell de la UE. Demanem normes més fortes per garantir que tots els productes comercialitzats siguin segurs i compleixin amb tota la legislació de la UE. El principi de precaució ha d'estar al centre de tota la legislació comunitària sobre els productes i ha de ser aplicat per les autoritats i organismes de control. La certificació i la prova dels productes han de ser realitzats per organismes independents i les autoritats de vigilància del mercat han de disposar de tots els recursos necessaris per complir les seves tasques.

3. Que la UE proporcioni a les agències de supervisió europees més capacitació per protegir els ciutadans de les pràctiques de depredació en productes financers minoristes. La protecció dels inversors minoristes europeus enfront de la venda de productes financers massa cars o inadequats encara requereix grans esforços de la UE i dels Estats membres.
4. Garantir informació adequada sobre els productes alimentaris, específicament informant sobre el país d'origen de qualsevol de la carn processada de producte derivat.
5. Promoure l'acció col·lectiva en cas de frau o enganys massius com l'estafa del conegut com a *Dieseldgate* de Volkswagen o les filtracions massives de dades de Facebook. Els casos no poden ser tractats com a una vulneració individual dels drets de les persones consumidores que hagin adquirit aquells productes sinó com un atac als drets col·lectius ja que tenen un impacte laboral, ambiental i de seguretat en el conjunt de la societat.
6. Permetre que els diferents actors de la societat civil puguin emprendre accions col·lectives de rescabament/compensació, particularment per qüestions de privacitat i dades, o de frau econòmic a un col·lectiu de persones o a la societat en el seu conjunt, amb especial atenció a il·lícits financers i ambientals.

4.1.8 Seguretat

La seguretat és un concepte ampli que cal protegir integralment en totes les vessants de la vida: seguretat econòmica, seguretat en el benestar, seguretat de tenir un entorn i medi ambient saludable, seguretat alimentària, seguretat en els drets i llibertats, seguretat en el futur i, també, seguretat personal física i de protecció enfront del crim. Entenem, doncs, la seguretat humana de forma multidimensional i interdependent, en la qual les persones esdevenen el centre de preocupació de totes les polítiques públiques i, així, es pot fer front als problemes d'inseguretat tant de caràcter global i transfronterer com els interns, de caràcter econòmic o mediambiental. Cal sempre atendre els determinants i les causes ambientals, socials, econòmiques i polítiques per assegurar la seguretat humana, és a dir, totes les seguretats.

En el sentit de seguretat personal i en el que està vinculat a les polítiques dels àmbits de justícia i interior, cal assenyalar que la lluita contra el terrorisme i la seguretat ocupen un lloc destacat en la llista de preocupacions compartides pels ciutadans europeus. Aquesta és una dada que trobem permanentment a les enquestes de l'Eurobaròmetre.

Creiem que la persecució efectiva dels grans delictes transnacionals (financers, de crim organitzat i mafiós, i de

terrorisme) requereix de millor i major cooperació judicial, policial i d'intel·ligència. Falta, de fet, un marc europeu sòlid per a la seguretat interna. La visió nacional estreta impedeix que les autoritats nacionals encarregades de fer complir la llei treballin de manera efectiva a la UE. El concepte obsolet de "seguretat nacional" ha de donar pas a un concepte de seguretat interna europea en què els Estats membres comparteixin de manera oportuna i eficient els recursos vers els riscos crucials de seguretat amb ple respecte dels drets fonamentals.

Especialment per als crims financers i les organitzacions mafioses cal "intel·ligència econòmica" que permeti seguir amb efectivitat i traçar els fluxos de recursos. De moment, la decisió d'establir un Ministeri Públic Europeu (EPPO) el 2017 va subratllar la intenció d'ampliar els poders d'investigació a nivell europeu per combatre el frau transnacional, especialment quan es relaciona amb els fons de la UE.

Advoquem doncs per una cultura estratègica comuna, que inclogui una caracterització legal compartida. La millora de les interaccions transfrontereres entre els organismes encarregats de fer complir la llei i un paper més important per a la UE també implica que s'ha de dur a terme una supervisió parlamentària significativa a nivell de la UE i dels Estats membres.

En aquest sentit, volem reforçar les agències de cooperació de la UE, inclosa Europol, sempre que estiguin sota supervisió adequada i control parlamentari. Per sobre de tot, volem reforçar els equips conjunts d'investigació que són molt eficients per fomentar la cooperació transfronterera i volem una oficina d'investigació europea que sorgiria de l'extensió de l'Oficina del Fiscal Europeu (EPPO).

Ara és el moment de polítiques més integrals i efectives, especialment per abordar el repte del terrorisme transnacional i internacional, tant el d'arrel gihadista-takfirista com el generat per l'extrema dreta. Els crims d'odi i el terrorisme d'extrema dreta està assolint nivells que requereixen l'acció coordinada de totes les institucions europees i nacionals. El fals discurs que les accions terroristes d'extrema dreta són obra de llops solitaris no permet abordar-ho integralment. V

olem combatre el terrorisme però no a costa dels nostres drets. La seguretat i la llibertat no poden ser contraposades. Afirmem que la seguretat està al servei de la llibertat i que els drets humans i les llibertats són valors fonamentals.

La reacció immediata a un atac terrorista és la por, el desassossec i el desig de venjança. D'aquí l'abundància de lleis especials i excepcionals per establir vigilància massiva i poders més intrusius de la policia sense els controls i salvaguardes adequats. No obstant això, hi ha una manca evident d'una avaluació d'aquestes polítiques i d'una visió

i polítiques a llarg termini en aquesta àrea. Una resposta policial és realment necessària però això és només una peça del trencaclosques.

La lluita contra el terrorisme requereix polítiques econòmiques, educatives i socials a llarg termini i no només accions policials i repressives. Cal recordar que els atacs més recents a Europa van ser perpetrats per joves europeus que no estaven integrats socialment ni econòmicament.

Necessitem més cooperació en el terreny entre els actors diversos i els professionals policials, judicials i d'intel·ligència. Advoquem per una "vigilància dirigida" que pressuposa partir de serioses raons per sospitar i vigilar i millorar les capacitats humanes per tractar, analitzar i reaccionar davant la intel·ligència reunida. Encara s'ha de millorar i afinar l'intercanvi d'informació derivat del Sistema d'Informació de Schengen (SIS).

Creiem també que cal una millor anàlisi i investigació sobre les connexions entre activitats terroristes i les criminals que els proporcionen els mitjans financers (narcotràfic, robatoris, etc.) i els seus reclutes i reclutadors, així com les xarxes de proveïdors d'armes. En aquest sentit, les estratègies han de desenvolupar-se amb el compromís local, amb l'objectiu de millorar la resiliència social i la cohesió de la comunitat. Així mateix, les presons han de reformar els criminals i terroristes, no entrenar-los. La dotació de personal en quantitat i qualitat és una prioritat, i suggerim una contribució de la UE per millorar la capacitat del personal en qüestions relacionades amb l'extremisme violent i les possibles amenaces terroristes.

Des del nivell nacional fins al nivell de la UE, calen mesures per millorar la qualitat humana de les agències judicials i policials i les presons, més intel·ligència sobre el terreny, l'increment de la cooperació entre els Estats membres, l'abordatge més eficient dels vincles entre el crim i el terrorisme, controls d'armes i explosius més estrictes, millor control dels fluxos financers il·lícits i l'establiment d'una oficina europea d'investigació.

Amb l'objectiu de millorar la cooperació i garantir la seguretat i les llibertats en el marc europeu, proposem:

1. Reforçar les agències de cooperació de la UE, inclosa Europol, sempre que estiguin sota la supervisió adequada i el control parlamentari. Aquests organismes i institucions han de dotar-se de les capacitats i recursos per fer efectiva la seva tasca. De forma gradual s'ha de passar d'una lògica de cooperació interestatal a una lògica de seguretat comuna europea compartida.
2. Exigir cooperació policial i judicial en matèria penal, en la lluita contra el frau i la corrupció, d'acord amb els capítols 4 i 5 del TFUE, i més implicació d'Eurojust i Europol en aquestes matèries. Cal augmentar la col·laboració de les autoritats estatals amb el fiscal europeu

responsable de coordinar les investigacions i reprimir els delictes contra els interessos financers de la Unió.

3. Promoure l'intercanvi obligatori d'informació, especialment pel que fa al terrorisme, i un sistema d'alerta primerenca. Volem aprofundir i estendre la cooperació necessària entre els serveis dels Estats membres cap a un intercanvi d'informació obligatori per a qualsevol informació rellevant obtinguda en el curs d'investigacions criminals o procediments penals relacionats amb delictes terroristes (revisió de la Decisió 2005/671/JAI del Consell relativa a l'intercanvi d'informació i la cooperació sobre delictes de terrorisme). Donem suport a la interoperabilitat sempre que faciliti l'accés a les bases de dades. No obstant això, ens oposem a la interconnexió de les bases de dades de milions de persones no sospitoses, i en el seu lloc demanem que es posi fi a la retenció general de dades.
4. Establir un pla integral i multinivell d'abordatge dels fenòmens de la violència extremista i del terrorisme. Promoure la necessària cooperació entre serveis policials i d'intel·ligència en l'àmbit europeu i internacional no ha d'anar en detriment d'abordar alguns dels seus determinants, aquí i arreu: l'exclusió, les desigualtats, la difusió de la cultura de l'odi, la intolerància, els integrismes religiosos i les seves fonts de finançament.
5. Avaluar l'efectivitat de totes les mesures de seguretat introduïdes i promoure una avaluació prospectiva ("assessment") d'aquelles mesures que es proposen relatives a la seguretat. Cal poder conèixer l'efectivitat de totes aquelles mesures, especialment les llançades excepcionalment, per revisar si són necessàries i efectives i, en cas que no, poder canviar-les per aquelles on l'evidència suggereixi efectivitat, sempre que siguin respectuoses amb els drets fonamentals. En aquest sentit proposem, entre d'altres, avaluar críticament i suspendre la legislació referida al sistema europeu de recollida i retenció de dades de passatgers d'aviació (PNR), ja que considerem que interfereix amb drets individuals en tractar-se d'un sistema no focalitzat i que, alhora, gasta recursos que serien molt més efectius en altres camps de la intel·ligència.
6. Impulsar una oficina europea d'investigació. Mentre que l'amenaça terrorista és evidentment transnacional, la jurisdicció segueix sent essencialment nacional i les agències europees ofereixen bàsicament suport i coordinació a nivell de la UE. Privar les xarxes terroristes dels seus recursos financers és un element crucial per prevenir-ne els actes i desmantellar-les. Proposem, doncs, millorar les facultats d'investigació que té l'EPPO i ampliar la seva competència per abastar les missions de lluita contra el terrorisme. Amb el temps, es podria convertir en una oficina d'investigació europea en tota regla capaç d'iniciar i realitzar investigacions a escala europea.

7. Mobilitat i intercanvis per a policies i agents de l'ordre públic. Ampliar la resposta a la delinqüència transnacional també significa esforçar-se per aconseguir una cultura europea comuna d'aplicació de la llei i una comprensió compartida de la seguretat interna a nivell europeu. Proposem establir un programa especial per als oficials de policia en el terreny, per participar en equips conjunts d'investigació (JIT) en altres estats membres de la UE com a mínim un cop al llarg de la seva educació i capacitació. Els JIT es coordinen a través d'Europol i Eurojust i lluiten contra activitats delictives transfrontereres i fenòmens delictius similars a tot Europa.
8. Traçar els diners i "intel·ligència econòmica". Tallar les fonts d'ingressos estrangeres per a la delinqüència transnacional i especialment per als gihadistes és vital i, per tant, la UE hauria de prendre el control del finançament ocult d'individus, fundacions, estats i altres xarxes no estatals. A més d'una implementació ràpida i completa de la directiva contra el rentat de diners en tots els Estats membres, demanem una certificació i penalització de la traçabilitat per ajudar a fer complir l'embargament sobre el comerç amb les xarxes gihadistes. Sol·licitem més mitjans per a les Unitats d'Intel·ligència Financera (UIF) nacionals i per al desenvolupament de la xarxa informal fins al moment de UIF nacionals en la UIF europea. També volem un sistema de monitorització més proper i millorat per garantir que totes les associacions religioses i culturals ofereixin total transparència sobre els fons que reben de fora de la UE.
9. Un control d'armes més estricte. Volem que les regles del mercat intern per a l'adquisició i l'ús d'armes de foc, explosius i productes químics utilitzats en la seva composició siguin més estrictes.
10. Una conferència europea per resoldre la qüestió dels gihadistes i combatents que tornen als seus països europeus d'origen o intenten entrar-hi. Això és una amenaça a la seguretat rellevant i que no entén de fronteres interiors en el marc de la UE, de manera que hauria d'abordar-se mancomunadament en el conjunt de la UE quins són els criteris compatibles amb el dret per fer front a aquest repte. Hi ha d'haver una europeïtzació de les bones pràctiques i estàndards comuns. Recomanem que els Estats membres intercanviïn la informació precisa a través d'Europol i en coordinin els seguiments.
11. Impulsar un Sistema Europeu de monitoratge i vigilància penitenciària que garanteixi la reinserció i el respecte dels drets humans.
12. El seguiment, vigilància i persecució dels discursos d'odi que són generadors i legitimadors de la violència d'extrema dreta.

4.2 Ampliació interna i reforma de la governança

En relació amb la governança de les institucions europees dos reptes s'entrecreuen:

- la reforma de les normes de funcionament en un sentit d'aprofundiment democràtic i avenç en el funcionament federal on els processos decisionals siguin més eficients, i més legitimats democràticament
- i l'ampliació a nous Estats membres, fruit de les aspiracions legítimes dels països que volen incorporar-se a la UE i de les consideracions geopolítiques. Entenem que el funcionament democràtic intern s'ha d'adaptar prèviament per fer-lo operatiu a una realitat amb més membres i no postposar aquests canvis per després de l'ampliació ja que els problemes d'operativitat augmentarien. Així, proposem:

1. Obrir immediatament el procés de reforma interna de la governança, tant dels aspectes que no requereixen canvi dels tractats com dels que sí. En aquest sentit prioritzarem: la substitució de la necessitat d'unanimitat en les polítiques fiscals i d'assumptes exteriors pel funcionament de majories qualificades (QMV), una major capacitació del Parlament Europeu, una ampliació del pressupost europeu que minimitzi els conflictes redistributius, i l'aprofundiment competencial en fiscalitat, salut i polítiques socials.
2. Des de la predisposició a la incorporació de tots els països candidats i vetllar per l'assegurament individual de cada Estat membre de tots els requeriments (Criteris de Copenhagen). Cal assegurar processos graduals i realistes amb una revisió exhaustiva dels progressos intermedis. Ser especialment vigilants en els aspectes de qualitat democràtica, estat de dret i respecte a les llibertats i pluralisme, de tots els països candidats.

4.2.1 Defensar la presa de decisions democràtica davant els interessos corporatius

Per tal de garantir la democràcia en el procés de presa de decisions i protegir-lo de l'excessiva influència dels interessos corporatius, proposem:

1. Per a cada qüestió que es decideixi a les institucions de la UE, els responsables de la presa de decisions haurien d'oposar-se al lobby de les grans empreses i defensar els ciutadans i l'interès públic, per garantir una forta protecció social i mediambiental.
2. Mesures de tallafocs, dissenyades a partir de les regles de l'ONU, per als grups de pressió del tabac, per protegir la presa de decisions a nivell nacional dels

Estats membres i de la UE contra la influència perjudicial del lobby de les indústries de combustibles fòssils i tòxics, així com contra la interferència política dels gegants de la Big Tech (especialment les GAFAM, Google, Apple, Facebook, Amazon i Microsoft) que tenen un model de negoci irresponsable i un ampli historial de lobbying enganyós.

3. Acabar amb l'accés privilegiat a la presa de decisions de la UE en tots els sectors: calen regles sòlides per a tots els comissaris i el personal de la Comissió per evitar el domini dels interessos corporatius tant en la composició dels grups assessors com en les reunions amb lobbies.
4. Contaminadors fora, gent a l'interior: paral·lelament a restringir l'accés i la influència dels grans interessos contaminants, els responsables de la presa de decisions haurien d'impulsar noves formes de participació ciutadana que ampliessin els mitjans per rebre aportacions de la ciutadania, especialment mitjançant el foment de la participació dels grups actualment infrarepresentats i directament afectats. La democratització de la presa de decisions és necessària a tots els nivells: local, nacional i europeu.
5. Un registre de transparència de lobbies legalment vinculant i amb recursos suficients. La UE necessita la capacitat d'investigar i sancionar adequadament el seu incompliment i una aplicació rigorosa i a favor de la transparència de la llei de llibertat d'informació de la UE, inclosa l'obertura del treball del Consell i dels seus grups de treball. A la llum del Qatargate i d'altres escàndols, fa temps que s'ha de fer una revelació completa de totes les formes de lobby a la UE per part de règims repressius o no democràtics.
6. Ampliar el nombre de funcionaris de la Comissió obligats a divulgar de manera proactiva les reunions amb els grups de pressió. En comptes de que ho facin només els 300 funcionaris principals, cal que tots els funcionaris de la Comissió sotmesos a pressió estiguin coberts per aquestes obligacions de transparència.
7. Establir un període de reflexió significatiu per als eurodiputats i eurodiputades almenys de dos anys abans de passar a llocs de treball vinculats als lobbies. Cal també establir una forta divulgació financera dels ingressos secundaris dels eurodiputats i eurodiputades i límits estrictes a les segones feines per als eurodiputats, que inclogui la prohibició de tots els segons llocs de treball per a empreses i grups que fan pressió als membres del Parlament Europeu.
8. Prendre una posició clara contra l'empenta de la desregulació neoliberal que inclogui l'eliminació del Comitè d'Escrutini Regulator i altres obstacles al progrés en la protecció social i ambiental.

4.3 Euromunicipalisme

Si Europa és una unió de països que han sabut fer de la combinació entre descentralització i cohesió un projecte polític, les regions, les províncies, les comarques, les ciutats i, sobretot, els municipis i els petits municipis han de tenir un paper clau i primordial en aquest projecte. Són l'element vertebrador sobre el qual cal sostenir la Unió Europea.

La integració no ha arribat capil·larment als nostres pobles i s'ha quedat burocratitzada a les grans urbs. Europa és molt més que el que se'n coneix. És hora d'apropar a la ciutadania el projecte europeu.

Volem aconseguir que els nostres pobles i mancomunitats vegin, per fi, Europa com una oportunitat. Les persones al centre de les polítiques. Els ajuntaments al centre de les decisions.

El municipalisme és el nivell públic més proper a la ciutadania i el responsable de l'adopció de polítiques que afecten directament el nostre dia a dia, però en canvi no decideix. Més del 80% de la legislació espanyola ve determinada per les decisions adoptades a Europa en matèries tan quotidianes com la forma en què es recullen els residus. Per això el municipalisme ha de formar part de les decisions europees i integrar-se a les institucions europees, xarxes, comitès i comissions per influir en la resolució de les polítiques.

Defensem l'articulació de sobirania entre diferents nivells de govern, per construir des de baix xarxes de sobirania a nivell global.

En altres paraules, defensem una Europa de col·laboració solidària entre iguals on es reforci el paper dels municipis i de les regions, a la vegada que s'articulen mecanismes efectius i democràtics de govern a escala europea. Per aconseguir-ho, cal que els municipis, pobles i la ciutadania organitzada treballin a nivell global per construir alternatives des de baix.

Per això, és essencial que les prioritats del municipalisme es facin escoltar. El municipalisme ha de ser protagonista. Exigirem més i millors mecanismes de representació dels pobles, ciutats i regions en els processos de presa de decisions europeus.

En aquest sentit, com a força municipalista, reivindicuem la política feta des de la proximitat, la democràcia local és la més propera als veïns i veïnes. Vetllarem en tot moment per l'autonomia local, exigirem el compliment de la Carta Europea d'Autonomia Local per part de tots els Estats membres, i s'estudiarà que el seu articulat sigui una obligació de transposició i no només una adhesió declarativa.

Proposem:

1. Reforçar i participar en les xarxes municipals d'abast europeu i global, com per exemple Eurocities, la CEMR, Council of European Municipalities and Regions (Consell de Municipis i Regions Europeus CEMR) la ICLEI – Local Governments for Sustainability, Governos Locals per la Sostenibilitat (i la United Cities and Local Governments, Ciutats i Governos Locals Units CGLU), així com els espais de coordinació d'àrees metropolitanes i regions, en especial les xarxes que tenen estructures democràtiques, per poder treballar en xarxa i tenir més força per influir en les polítiques globals que afecten la qualitat de vida dels nostres veïns i veïnes.
2. Facilitar que la veu dels barris i municipis també s'escolti directament a Europa a través del Consell de Municipis i Regions d'Europa i d'altres institucions i vetllar pel compliment de la Carta Europea d'Autonomia Local.
3. Promoure un pla de rescat europeu de barris vulnerables. Un pla que tingui present també una mirada per àrees metropolitanes i que doni suport als projectes de renovació urbana plantejats des de la mirada d'equitat.
4. Impulsar una revisió de la Directiva Bolkestein de la Unió Europea, que planteja limitar la capacitat dels ajuntaments per a garantir una contractació pública que afavoreix als proveïdors i proveïdores de proximitat.
5. Fomentar la capacitat d'iniciativa als poders locals, en especial a les agrupacions supramunicipals en associació amb altres organitzacions de base territorial i social (com ONGs, sindicats, organitzacions patronals, associacions de caire econòmic) per promoure experiències de cooperació interregional, per tal que es permeti acostar les polítiques de desenvolupament regional i de cooperació als diversos contextos socioeconòmics.
6. Promoure una veu municipalista i associativa a Europa, sota un òrgan transversal i plural, que sigui un punt de trobada de totes les sensibilitats que representa el municipalisme, amb la missió de defensar l'autonomia local. Cal refundar el municipalisme de base associativa en un ens unitari de nova planta que expressi la pluralitat i la diversitat dels pobles i ciutats del nostre país i alhora sigui inclusiu i integrador de totes les sensibilitats dels governs locals.
7. Participar en les organitzacions municipalistes i en les organitzacions similars d'abast europeu.
8. Garantir que els processos de remunicipalització dels serveis públics i de subministraments no siguin un obstacle per part de les institucions europees des de les institucions.

4.3.1 Les àrees metropolitanes europees i les regions

Les àrees metropolitanes són aquells espais que, per densitat humana, econòmica, i de coneixement, esdevenen motor i vector de les principals transformacions i canvis productius, culturals i socials. El fenomen d'agregació i atracció que generen les grans ciutats arreu d'Europa requereix un abordatge singular.

Són realitats que adopten una nova centralitat i que requeriran de mecanismes per al diàleg entre elles, com a àrees metropolitanes, com amb el conjunt de les institucions europees.

Sabem també que les regions tradicionalment han participat en el diàleg europeu a través del Comitè de les regions però que aquest és un espai deliberatiu sense gaire capacitat d'incidència.

Les euroregions han de poder articular-se internament també en base a la intermodalitat dels transports.

1. Apostarem per l'Europa de les Regions, de les Ciutats i dels Ciutadans/es.
2. Potenciarem la participació i implicació de Catalunya en el Comitè Europeu de les Regions, en l'Assemblea de Regions d'Europa i en la Conferència de Presidents de Parlaments de Regions.
3. Defensarem una nova configuració del Comitè de les Regions. Que les regions es puguin expressar i intervenir de forma diferenciada i amb veu pròpia en els poders locals d'Europa, d'una part, i les regions autònomes amb poders legislatius, per tal de vetllar i influir en la legislació comunitària, i per garantir la transparència en la utilització dels fons comunitaris. Això seria perfectament possible, sense modificar els tractats, amb una configuració de caràcter "bicameral" del Comitè de les Regions.
4. Reforçarem els espais de coordinació d'àrees metropolitanes i regions, i fomentarem les aliances entre àrees metropolitanes, regions amb àrees metropolitanes, i regions sense àrees metropolitanes.
5. Facilitarem que les metròpolis puguin treballar en xarxa i dur la seva veu a les institucions europees.
6. Fomentarem i ampliarem la cooperació transregional i transnacional, que enforteixi els vincles econòmics i socials entre les regions dels diferents Estats membres i especialment entre les regions transfrontereres. Cal que siguin les mateixes regions les que puguin decidir cooperar amb altres regions en funció no només de variables geogràfiques sinó especialment per raó de les estructures socials i econòmiques similars o complementàries.
7. Ens oposarem a la condicionalitat en les línies dels fons de cohesió al Programa de suport a les reformes estructurals.

4.4 Una proposta europea per normalitzar el fenomen de la migració i el refugi.

L'Europa antirracista i protectora dels drets humans

La migració és un fenomen natural i s'ha de gestionar com a tal. Limitar-se a tractar d'aturar-la mitjançant la construcció de murs i tanques a les fronteres o mitjançant l'adopció de polítiques restrictives de migració, no només no permet reduir-la o aturar-la, sinó que contribueix a augmentar la mortalitat d'aquells que fugen de guerres, desigualtats globals o de desastres climàtics.

Malauradament, els governs de la UE responen amb una política comuna restrictiva i insolidària que es plasma en el pacte europeu sobre migració i asil (PEMA), aprovat l'Abril del 2024 que reforça el poder de l'agència de control de fronteres FRONTEX.

El pacte respon clarament al creixent discurs racista i criminalitzador de la migració a la UE marcat pels missatges xenòfobs, islamofòbics i racistes de la dreta i l'extrema dreta. En parlar de migració sovint s'utilitzen termes amb connotacions negatives, com ara "càrrega", "crisi", "risc" o "gran allau" i sovint es relaciona amb el terrorisme i altres delictes. Tot i que les persones migrants no tenen res a veure amb les mesures d'austeritat social i econòmica que es prenen a Europa, sovint se'ls utilitza com a boc expiatori per a les seves conseqüències.

El pacte dona doncs un marc d'execució de mesures restrictives que representa un clar retrocés en termes d'asil i de drets fonamentals de les persones que justament va impulsar anys enrere la pròpia Europa amb la Declaració Universal dels Drets Humans i la Convenció de Ginebra!

Un pacte qualificat del "Pacte de la Vergonya" per les aliances de moviments socials mobilitzats arreu d'Europa i d'altres parts del món, que institucionalitza pràctiques denunciades per les Nacions Unides i pel Consell d'Europa, i que considera les exigències d'Hongria, Polònia i Itàlia, davant d'una proposta més, tot i que no prou, progressista de països com Alemanya o Espanya. Un pacte que criminalitza la migració, reforça la oposició entre "nosaltres" i "ells" i construeix una Europa fortalesa que acaba amb la vida de milers de persones cada any.

En paral·lel, la UE signa pactes i envia milions d'euros a països tercers com, entre d'altres, Turquia, el Marroc, Tunísia o Mauritània (on manquen sistemes garantistes i que no entren en el concepte de port segur segons les Nacions Unides) perquè exerceixin com a guardians externs de les fronteres europees, alhora que engreixen el seu poder de coerció cap a Europa.

En el cas de Líbia o Tunísia, aquest acord també està alimentant abusos de drets humans. Tot i que les persones migrants i refugiades a Líbia són freqüentment torturades, violades, víctimes de batudes i detingudes sota condicions horribles, la UE demana als guardes de la costa líbia que els interceptin i els retornin, amb casos d'abandonament de milers de persones enmig del desert. Les polítiques sistemàtiques de detenció de les persones immigrants sense visat són també una forma de criminalització on sovint es cometen greus delictes que atempten contra la seva dignitat humana.

Els costos associats a intentar mantenir les persones migrants fora de les fronteres europees és extremadament alt des d'un punt de vista financer, però també pateix la seva imatge internacional d'espai de democràcia. Mentre es continuen violant els drets humans de les persones migrants a les fronteres de la UE i als països veïns, els costos humans continuen augmentant.

Aquest pacte, àmpliament criticat per les organitzacions de defensa dels drets humans, debilita considerablement l'Europa dels drets humans, que finança la repressió i monetitza la solidaritat, ja que els països poden pagar per no acollir. Es demostra que la veritable crisi que enfronta Europa no és la de l'arribada de migrants sinó la falta de voluntat política per fer front a la situació de manera empàtica i solidària. Migrar és un dret universal i demanar refugi un dret fonamental, però la UE fa front a una crisi de racisme i intolerància que les institucions europees estimulen.

Més enllà del respecte dels drets humans, aquest pacte ignora la necessitat que té la Unió Europea d'acollir treballadors que ajudin a mantenir un sistema social i econòmic que és inviable desde un punt de vista demogràfic. En efecte, diferents estudis demogràfics d'institucions internacionals com les Nacions Unides o el Centre pel Desenvolupament Global confirmen que la Unió Europea necessitarà, d'aquí al 2050, 60 milions de persones immigrades per poder sobreviure i mantenir l'equilibri demogràfic actual i poder mantenir l'estat de benestar que caracteritza la Unió Europea.

A Catalunya en Comú estem EN CONTRA d'aquest pacte europeu que vulnera els drets humans, externalitza la gestió de les seves fronteres a països de dubtosa reputació i criminalitza la migració. Demanem la seva derogació.

Des del Parlament Europeu, Catalunya en comú seguirà denunciant l'actual pacte de migracions i asil (PEMA), i treballarà per aconseguir les aliances necessàries que permetin una derogació immediata d'aquest Pacte i proposarà una política de migració basada en els drets humans i la solidaritat, així com una gestió i regulació mancomunada del fenomen, per assegurar a les persones demandants d'asil i refugi l'alt nivell de protecció internacional responsable.

L'opció realista és oferir solucions per gestionar bé el fenomen inevitable de la migració i reconèixer que la migració en si és part natural de l'existència humana. No és un delicta, no és un problema quan està ben administrat i, al contrari, té el potencial de portar molts avantatges a les nostres societats.

Treballarem doncs per una política d'immigració racional, pragmàtica, amb valors, estratègica i coherent entre els Estats que respecti els drets humans i que aprofiti l'oportunitat que suposa la migració per promoure una migració justa i regulada. Les polítiques actuals de la UE han de ser reformades per garantir que la migració es pugui gestionar correctament, i que respecti plenament els drets fonamentals, tant el dret d'asil i l'accés segur i regular a la Unió Europea com a través de les vies de migració adequades i segures per les persones migrants i les seves famílies.

4.4.1 Una UE amb polítiques de migració regular que veu en la migració una oportunitat per tothom

Cal una política estratègica i de llarg termini en una Europa que envelleix. La UE ha de posar fi de manera immediata a l'enfocament racista i securitista de la immigració que entén aquesta com una càrrega econòmica insuportable i una amenaça a la seva identitat cultural. Al contrari, cal promoure una política pragmàtica que entengui la migració com una oportunitat de futur per la UE tal com constaten els informes acadèmics.

La UE necessita les persones migrants, ja que per poder seguir mantenint el sistema actual d'estat del benestar, es calcula que es necessitaran 60 milions de persones migrants en els propers anys. Fomentar la migració regular amb vies segures i legals que permetin la migració de persones (però també poder retornar) és la única manera de salvar una Europa envellida.

Cal doncs un canvi radical d'enfocament en les polítiques migratòries. Reconèixer públicament la necessitat que té la UE de les aportacions que les persones migrants fan a la seva economia, tant per cobrir la necessitat de contractació laboral pel creixement econòmic, com per a garantir les prestacions i jubilacions actuals i futures.

1. Demanem la regulació i l'ampliació de les opcions de migrar legalment per establir canals legals i segurs per a la migració i que les persones migrants treballadores i estudiants arribin a la Unió Europea de forma segura i legal. Volem, en definitiva, que s'entengui bé que les migracions i les persones migrants formen part del futur d'Europa i que aporten una riquesa cultural i econòmica que Europa necessita per seguir existint. Cal posar les polítiques al servei d'aquestes idees.
2. Presentarem la proposta d'un codi de migració, que ofereixi oportunitats de visat per reunir les famílies i treballar en diferents àmbits de competències. Aquest codi també ha de permetre que les persones migrants que ja són a la UE canviïn el seu estat amb més facilitat, per exemple, d'estudiant a treballador. Això incentivarà als immigrants a arribar a la Unió Europea en ple respecte de les condicions de la visa i evitarien l'explotació, el tràfic sexual, els abusos i els viatges perillousos.
3. Aquest codi proposarà també pautes per proporcionar millors oportunitats a les persones nouvingudes, per reconèixer les habilitats apreses al país d'origen i per proporcionar formació lingüística per la seva ràpida integració en el mercat laboral.
4. Demanem la creació d'una agència especialitzada de la UE que informi de les necessitats reals d'arribada de noves persones migrants per a cobrir les necessitats anuals de demanda de treballadors/es que cada país membre té. Aquest informe s'ha de traduir de manera directa en la concessió de visats de la UE per a cada país que es puguin gestionar a través de qualsevol de les ambaixades i consolats dels països de la UE. D'aquesta manera, es podran crear unes vies legals i segures que siguin una alternativa real als perillousos viatges actuals i al tràfic il·legal de persones.
5. Reclamarem normes europees més flexibles per a la reunificació familiar. El respecte a la vida familiar és un dret humà garantit per l'article 8 del Conveni Europeu dels Drets Humans i la Carta de drets fonamentals de la UE. Sense la reunificació familiar, les persones refugiades i migrades sovint tenen poques possibilitats d'establir noves vides, fins i tot temporalment. La reunificació familiar també és un aspecte clau de la integració de les persones migrants en les societats d'acollida i en la protecció de refugiats i la gestió de la migració. Per tant, lluitarem contra la tendència d'adoptar normes restrictives sobre les condicions de reunificació familiar als Estats membres com l'edat mínima, la residència prèvia, les condicions d'allotjament, els requisits d'ingressos i les mesures d'integració.
6. Exigirem més suport i fons europeus de les agències de la UE DEVCO i AMIF destinats a les autoritats local i regionals.

7. Les autoritats locals i regionals realitzen una gran part del treball en el terreny. Són i han de ser uns actors rellevants en la gestió dels fluxos migratoris i necessiten tenir accés als recursos adequats per promoure la integració i garantir una recepció adequada i digna. És imprescindible implicar el municipalisme i les ciutats en l'acollida de les persones migrants i refugiades com a entitats legítimes de representació ciutadana.
8. Exigirem els més alts estàndards de respecte, protecció i garantia dels drets humans en la vigilància de les fronteres, tant de les autoritats estatals com europees. Promourem mecanismes que en facilitin la fiscalització.

4.4.2 Una UE que lluita contra les causes de migració forçada

Creiem fonamental que el principi de coherència entre totes les polítiques de la UE ha de partir del principi de reconèixer la responsabilitat de la UE en l'actual situació de poli-crisi (econòmica, ecològica, social) aguda que pateixen tots els països del sud global.

1. Exigirem unes polítiques comercials i d'inversió coherents que no segueixin impulsant més persones a abandonar el seu país d'origen. La UE n'és responsable pel seu passat colonial, el deute heretat i la seva posició dominant actual d'explotació i control dels recursos. Revertir aquestes polítiques i regir-se per principis de respecte i igualtat en les relacions comercials és garantia per a no afavorir contextos que forcin les persones a migrar.
2. Continuarem demanant que es deixin d'exportar armes de la UE que alimenten les guerres en regions en crisi. En aquest mateix àmbit, demanem posar fi a la permissivitat amb que empreses multinacionals o directament tercers països, especialment en l'àmbit de la mineria, intervenen i financien exèrcits i guerrilles per a desestabilitzar governs que posin traves a les seves activitats. Aquestes empreses o governs han de ser denunciats i portats davant la justícia internacional. La UE ha d'assolir aquesta missió reparadora.
3. Reclamarem un augment en l'ajuda humanitària per als països més afectats pels moviments de refugiats perquè pugin acollir-los en bones condicions i, per tant, permetre que els migrants i refugiats romanguin a les seves regions d'origen. Reclamarem que la UE deixi de condicionar els fons de cooperació al desenvolupament a la cooperació de tercers països en matèria de prevenció de la migració irregular, els controls fronterers i acords de readmissió de migrants, com es fa amb Etiòpia, Txad o Nigèria. La cooperació pel desenvolupament té l'objectiu de lluitar contra la pobresa, no el de lluitar contra la migració. Aquests fons no poden ser utilitzats, com és el cas, en la protecció

externa de les fronteres de la UE. La UE ha de donar suport a l'agricultura agroecològica als països en desenvolupament, ja que aquestes pràctiques solen ser més productives i resistents al canvi climàtic i la UE ha de liderar les accions per lluitar contra el canvi climàtic.

4. Exigirem que l'acció exterior de la UE deixi de donar suport als règims amb un registre de greus abusos dels drets humans, diferenciant sempre entre la denúncia i boicot als seus governants i el manteniment de la cooperació quan aquesta afecti directament el benestar i prosperitat de la població general. Cal que es denunciïn clarament aquests abusos, independentment de la cooperació en qüestions de migració.
5. Demanem que el canvi climàtic es vegi com un tema clau en el debat sobre la migració. És hora que la Comissió Europea vegi la lluita contra el canvi climàtic com un tema primordial amb conseqüències multidimensionals, entre les quals s'inclouen les migracions climàtiques.
6. Reconeixem la responsabilitat de les praxis econòmiques del "primer món" en l'escalfament global i demanem que els migrants que per aquestes raons es veuen forçats a deixar els seus llocs d'origen i es dirigeixen a la UE siguin considerats "Refugiats Climàtics".

4.4.3 Una UE dels drets humans

La càrrega racista que considera Europa "el jardí envoltat de selva" ha conduït a que la UE, lluny de complir el seu deure de respecte cap als DH, estigui donant passes enrere per a desmuntar les polítiques de solidaritat i cooperació entre països, com les de reassentaments o les de salvament marítim.

Especialment aquest enfocament securitari s'ha traduït en dos blocs de polítiques. En primer lloc en el reforçament de les polítiques actuals de control de fronteres que desenvolupa i implementa des del 2019 l'agència FRONTEX basades en el desenvolupament de noves tecnologies i serveis de control policial a les fronteres, el patrullatge marí, el reforçament de les tanques, en definitiva tot allò que calgui per a la construcció del que s'anomena *l'Europa Fortalesa*, és a dir, un sistema de mesures que blindin l'accés a la UE.

En segon lloc, la UE ha instaurat polítiques "d'externalització de fronteres", és a dir, de convenis amb tercers països que, a canvi de diners o de condicionar ajudes al desenvolupament i pels mètodes que siguin, encara que no respectin els DH i impedeixin la sortida de migrants cap a la UE. Aquests convenis s'han anat incrementant i són actualment la principal opció política.

1. Volem una UE en la qual les persones puguin moure's sense control de fronteres internes i frenar la tendència de fer un Schengen a la carta segons els interessos dels Estats membres. Exigirem que les diverses policies estatals aturin el control de passaports als trens o autovies internacionals amb l'únic objectiu de perseguir immigrants. S'han d'establir mecanismes perquè l'espai Schengen es preservi i no es recorri al tancament de fronteres internes de la UE per part d'Estats individuals des de premisses avantatgistes o insolidàries. Els controls fronterers han d'assegurar que les persones necessitades puguin registrar efectivament una reclamació d'asil, inclòs l'accés als procediments d'asil, d'acord amb l'estat de dret.
2. Seguirem denunciant qualsevol forma d'acord que pretengui l'externalització de les fronteres europees amb països com el Marroc, Líbia o d'altres de l'Àfrica, que passi la responsabilitat de la gestió dels migrants a aquest tercers països. Amb l'excusa de lluitar contra les màfies, aquests acords pretenen impedir que els migrants arribin a les fronteres de la UE o a les oficines per demanar asil. Cal revisar els acords amb països de trànsit per garantir la protecció adequada dels drets humans i els compromisos internacionals de la UE i promoure un abordatge compartit europeu de la gestió de les fronteres exteriors. Posar fi a l'externalització de responsabilitats en el control de l'anomenada "frontera externa" de la Unió Europea. Els acords amb països tercers haurien d'estar exempts de condicionalitats migratòries.
3. Cal desvincular l'AOD de qualsevol objectiu de condicionalitat migratòria. La UE i els Estats membres han d'informar sobre l'aplicació dels acords formals, informals i financers amb països tercers que puguin tenir un impacte en els drets de les persones migrants i refugiades i la societat civil que defensa aquests drets a països tercers. Exigim la revisió exhaustiva dels acords per parar les migracions amb Turquia, Líbia i el Marroc i més recentment amb Mauritània, Tunísia i Egipte. Seguirem defensant que qualsevol cooperació amb tercers països sobre qüestions relacionades amb la migració hagi de seguir una avaluació específica dels drets humans i s'hagi de basar en acords formals que permetin un escrutini democràtic adequat i supervisió parlamentària.
4. En la tramitació de la revisió sobre la directiva de retorn, ens oposarem al text actual que dona cobertura legal europea a l'existència dels CIES i a la retenció de refugiats i migrants durant períodes prolongats. Cal que el Parlament Europeu tingui un control democràtic sobre l'aplicació dels controls fronterers, els acords formals i informals amb tercers països i les polítiques d'asil i migració. Finalment, demanem que es revisin urgentment les operacions de Frontex en relació amb el compliment dels drets fonamentals, així com

l'establiment de mecanismes eficaços de rendició de comptes amb un major escrutini i ens oposem a l'ampliació de les competències de Frontex en la lluita contra el terrorisme perquè estem en contra de barrejar la migració amb el terrorisme.

5. Impulsarem una estratègia europea de protecció dels menors no acompanyats per donar suport econòmic amb fons europeus a les administracions públiques que se'n fan càrrec. Garantirem els drets i l'atenció adequada a aquests menors. Igualment, impulsarem ampliar aquesta protecció als joves migrants extutelats o no per a garantir la continuïtat dels seus permisos de treball i residència o la seva regularització. Promourem programes específics de formació i accés al mercat laboral.

4.4.4 Una UE en la qual el dret a l'asil no és negociable

Comencem per dues afirmacions inapel·lables: la protecció internacional és un dret, no una opció i el principi de no devolució és una obligació dels Estats.

En aquest sentit, ens posicionem clarament en contra del nou pacte de migracions i asil (PEMA) que, lluny de posar al centre els drets i la protecció de les persones migrants i refugiades i de consensuar una acció coordinada i un repartiment equitatiu de responsabilitats, es decanta per reforçar les fronteres, criminalitzar la mobilitat humana, augmentar els retorns i definir un catàleg d'excepcions legals perilloses i difuses que pràcticament invaliden el dret d'asil i constitueixen una violació dels drets humans.

1. Rebutgem qualsevol pla per centres controlats o plataformes de desembarcament regionals fora de la UE i exigim que es denunciïn tots els casos d'expulsions en calent als tribunals corresponents a fi d'acabar amb aquesta vulneració massa estesa als països europeus amb fronteres exteriors.
2. Reclamem la derogació immediata del PEMA i la seva substitució per un Pacte que garanteixi l'accés a la protecció i al respecte del principi de no devolució, i que faci efectives la solidaritat i la responsabilitat obligatòria compartida entre tots els Estats membres. Igualment reclamem que es finalitzin les negociacions i s'acordi la reforma del sistema de Dublín sota les premisses acordades al Parlament Europeu i es derogui el principi del primer país d'entrada.
3. Exigim incrementar dràsticament (com a mínim un 20%) el nombre de places del programa de reassentaments de la UE tal com ha plantejat la mateixa Unió.
4. Demanem un mecanisme de distribució equitatiu i obligatori que tingui en compte, en la mesura del

possible, els vincles i les preferències dels sol·licitants d'asil a un determinat Estat membre, com ara les relacions familiars, els vincles comunitaris i el coneixement de la llengua. Tots els Estats membres han de contribuir per acollir refugiats. Amb la introducció d'un mecanisme de distribució just i vinculant, la UE pot ampliar dràsticament la capacitat de protecció dels refugiats. Exigirem un sistema sancionador pels Estats membres que es neguin a gestionar sol·licituds d'asil i neguin a aquells països qualsevol suport per retornar al seu país d'origen els sol·licitants d'asil i les persones migrants rebutjades. Estar en l'espai Schengen ha de tenir implícit assumir una política d'asil compartida.

5. Exigim una revisió del reglament de l'Agència de la Unió Europea per l'Asil (EASO) per enfortir la seva capacitat en la gestió de fluxos i dotar-la d'eines i responsabilitats. En aquest sentit, donada la disparitat de criteris entre els diferents Estats, es fa imprescindible una actualització conjunta de les circumstàncies que propicien tenir dret d'asil i la revisió dels criteris, del concepte i la composició de la "llista de països segurs" d'origen per a l'asil. Demanarem una comissió específica que abordi aquest objectiu i seguirem exigint que la Unió Europea i els Estats membres desenvolupin pautes de gènere per integrar la perspectiva de gènere en totes les polítiques d'asil.

4.4.5 Una UE que salva les persones en risc i promou la solidaritat també municipalista

Els governs dels Estats membres no han de cedir a les veus de la dreta extrema i populista. La gent sempre ha emigrat per diversos motius i sempre ho farà. Hem d'assegurar-nos que totes les persones migrants siguin tractades amb dignitat i se'ls considerin els seus drets humans bàsics. La construcció de murs no és una opció ni permetre que les fronteres de la Unió Europea esdevinguin una fossa comuna.

1. Exigirem que es respectin les directives europees i que es deixi de criminalitzar les ONGs i la societat civil que salven i protegeixen vides. Demanarem que es publiquin directius clares pels Estats a fi de prevenir la criminalització i persecució judicial de l'assistència humanitària i que es defineixi una política europea de desembarcament en port segur equitativa i d'obligat compliment. Aquestes directrius donarien claredat i uniformitat a l'aplicació de la legislació vigent i especificarien quines formes de facilitació no han de ser criminalitzades pels Estats membres.
2. Defensem una postura clara contra l'odi i la por i seguirem alçant la veu per donar la benvinguda als qui ho necessiten. Moltes ciutats i pobles estan acollint refugiades i proporcionant espais de recer a les persones indocumentades més enllà de les seves competències.

A tot el món, les ciutats i els pobles estan desafiant el creixement de l'extrema dreta i s'esforcen per protegir els drets humans i per forjar solidaritats i comunitats inclusives i no etnocèntriques davant de la passivitat de la UE.

3. Seguirem demanant que la UE repregui les operacions humanitàries de cerca i rescat a la mar mediterrània. La tasca que han realitzat les ONGs durant aquests darreres anys hauria d'haver estat portada a terme per la pròpia Unió. La UE ha de recuperar l'operació Mare Nostrum que tenia aquest objectiu i que va ser cancel·lada l'any 2014 per ser substituïda per l'operació *Tritón* amb l'únic objectiu de protegir fronteres. En aquest sentit demanarem l'impuls d'un centre de coordinació europeu de rescats (MRCC) i a llarg termini la UE ha de crear un programa europeu de rescat marítim.
4. No podem deixar morir persones a les nostres fronteres terrestres i marítimes, mentre als nostres municipis hi ha persones i moviments preparades per acollir-les i facilitar-ne la integració. Cal involucrar les ciutats i pobles dels diferents Estats en el procés i la definició de mecanismes d'acollida descentralitzats perquè la presa de decisions sobre aquesta matèria no depengui només de l'administració central. Tot i que les competències en matèria d'estrangeria recauen en els Estats membres, una de les principals reivindicacions del municipalisme és que les ciutats tinguin la possibilitat de real·lotjar persones refugiades, d'acord a la seva capacitat per acollir-les i gestionar parcialment la temàtica de les migracions. Demanarem més suport per a les ciutats Refugi (Fons AMIF) i que s'empoderi a la societat civil i els sindicats com a agents d'integració a la vida cívica, a les organitzacions ja existents i a les xarxes de solidaritat.

4.5 L'Europa de la Justícia Racial

Les persones racialitzades, tant les d'origen migratori com les autòctones, formen part de les societats a Europa. No obstant això, continuen sent estigmatitzades social i políticament, fet que afecta els seus drets fonamentals i els de les seves famílies. Semblen quedar lluny les històries dels moviments pels drets civils o contra l'apartheid, però la invisibilització, estigmatització i exclusió que viuen les persones d'orígens diversos segueix sent greu, mentre un moviment antiracista emergeix per reivindicar la igualtat plena.

Les persones racialitzades també són objecte de discursos estigmatitzats i prejudicis que posen en perill la seva integritat física i moral, així com la seva seguretat humana. Això es veu reflectit en un increment de les polítiques liberals i discriminatòries, a més en pràctiques i incidents racistes, així com en actituds negatives en les societats contra les comunitats racialitzades.

Per aquest motiu, és fonamental assegurar la lluita contra el racisme i la seva exclusió en totes les formes (negrofòbia, islamofòbia, antigitanisme, antisemitisme, racisme antiasiàtic, etc.), assegurar que es tenen en compte les múltiples interseccions que els amenacen i també totes les aportacions i innovacions que la seva plena inclusió aportarà.

1. Assegurar el compliment amb el Pla d'Acció UE Antiracisme per al 2020-2025. L'origen nacional, ètnic, racial i el transfons cultural i religiós segueixen sent factors determinants en l'accés a drets i la capacitat d'accedir a oportunitats per desenvolupar un projecte de vida digne. Existeix una bretxa de desigualtat socioeconòmica i d'accés als serveis bàsics també per a la nova ciutadania en situació administrativa regular i per aquella nascuda a Europa o naturalitzada, també per a les persones d'alta qualificació educativa.
2. Assegurar que el Pla d'Acció contra el Racisme es renovi després del 2025 i que monitoritzi més consistentment totes les àrees polítiques vinculades a nivell comunitari i nacional a través del Pla d'Acció contra el Racisme.
3. Promoure l'extensió de l'abast de la Directiva d'Igualtat Racial per abordar la discriminació i la violència, així com els desallotjaments, incloses les persones migrants a les fronteres.
4. Renovar el mandat de l'Intergrup d'Antiracisme i Diversitat i incrementar els seus recursos per confrontar l'increment de l'antiracisme i les narratives de l'extrema dreta. Al seu torn, incrementar el finançament per a un equip coordinador dins del ARDI.

5. Recollida de dades i estudis precisos sobre la situació de les persones immigrants, refugiades i racialitzades. Actualment no disposem de dades suficients per comprendre la situació, necessitats, problemàtiques i aportacions de la nova ciutadania europea. Per tant, serà fonamental instar els Estats membres perquè disposin d'estadístiques desagregades per origen nacional i origen racial o ètnic, per a la formulació de polítiques públiques que combatin adequadament el racisme estructural i recopilin informació sobre discriminació interseccional i incidents de racisme (inclosos casos de perfilament racial i violència contra les persones migrants).
6. Assegurar mesures d'increment de la representació i la participació de les minories racialitzades en la força de treball de la Unió Europea en totes les posicions jeràrquiques, a més d'assegurar la nominació de persones racialitzades en posicions de lideratge polític i en totes les eleccions.
7. Reconèixer la responsabilitat històrica de la Unió Europea i dels Estats membres tant en els processos de deteriorament mediambiental al sud global, tant com les conseqüències de l'esclavitud, i les conseqüències del colonialisme. A més d'establir fons de reparació per a les comunitats afectades a Europa i al sud global.
8. Assegurar que les competències sobre la història colonial en els currículums educatius europeus i en totes les àrees educatives siguin transversals.
9. Perseguir i penalitzar els discursos i delictes de l'odi per motiu de discriminació ètnica o racial i incloure'ls a la llista d'eurodelictes greus.
10. Vetllar perquè l'aplicació del Reglament d'Intel·ligència Artificial protegeixi els drets de les persones migrants i refugiades davant l'ús de les noves tecnologies i que en cap cas permeti l'elaboració de perfils racials, realització de controls intrusius o l'abús de discrecionalitat en el tractament de les dades personals i biomètriques.
11. Garantir la inclusió i el desenvolupament personal i professional de les persones immigrants i refugiades, que es promoguin programes específics dirigits a eliminar els obstacles en l'accés sense discriminació i l'exercici dels Drets Econòmics, Socials i Culturals.
12. Vetllar per l'aplicació del Conveni sobre el reconeixement de qualificacions d'educació superior de Lisboa, per agilitzar els processos d'homologació de títols i d'acreditació professional de persones refugiades i sol·licitants de protecció internacional, amb la finalitat d'eliminar els principals obstacles que enfronten aquestes persones per aconseguir una feina conforme a la seva formació, expectatives i experiència.

- 13.** Assegurar l'associacionisme i participació en els processos de presa de decisions de les persones migrants i refugiades, així com reconèixer el seu dret a vot en les eleccions europees.
- 14.** Cal repensar la Política Europea de Veïnatge Sud com un espai de trobada multinivell i multisectorial entre Estats, societat civil, organitzacions de persones migrants i refugiades i defensores de drets, on es pugui promoure la construcció d'un diàleg descolonitzador i garant de drets humans, on les relacions dels sud i nord del Mediterrani es trobin en condicions d'igualtat i reconeixement de la diversitat i modes de vida i sense imposicions.
- 15.** Monitoritzar la implementació de la Directiva de Diligències Degudes per assegurar la protecció de les persones del sud global, en particular en el sector miner i tèxtil.
- 16.** Monitoritzar la implementació de la Directiva d'Igualtat respecte a la creació d'organismes independents contra la discriminació racial en tots els Estats membres.
- 17.** Promoure un informe sobre les contribucions històriques i contemporànies de les migracions internacionals.
- 18.** Garantir la participació democràtica de les persones migrants i racialitzades en tots els Estats membres, així com en el si de la Unió Europea, a través de:
  - processos participatius i adequada financiació per a tots els processos legislatius.
  - Suport a la creació de plataformes i iniciatives que involucren a les comunitats racialitzades.
  - Assegurar protecció legal, llibertat d'expressió i associació, i oferir un suport actiu a les organitzacions de societat civil.
- 19.** Promoure la justícia climàtica i econòmica que posi al centre les persones racialitzades i hi inclogui les comunitats indígenes (intra i extracomunitàries), en el desenvolupament de les polítiques per comprendre, monitoritzar i abordar les arrels històriques de la crisi climàtica i l'explotació econòmica.
- 20.** Reconèixer el racisme mediambiental com una forma de racisme i assegurar mecanismes per combatre'ls i mitigar-ne els efectes.
- 21.** Evitar mesures d'austeritat que reforcen les desigualtats racials històriques i limiten la possibilitat de reparació i redistribució de la riquesa.
- 22.** Promoure processos polítics de reparacions, restitució de peces robades, i millorar l'educació formal i no formal sobre la història d'injustícia contra les comunitats racialitzades i minories ètniques i religioses.

4.6 Cultura: una Europa diversa, creativa i integradora que aposta pels drets culturals i reconeix el català

Els Tractats de la UE esmenten el respecte a la diversitat cultural europea i al desenvolupament del seu patrimoni però la cultura, com objectiu fonamental de la UE, mai no ha estat ni prioritària ni en la centralitat dels seus programes ni tampoc en la definició de drets que cal garantir a tota la ciutadania europea.

Les polítiques de la UE en cultura han tingut un accent i una aposta exclusiva per desenvolupar programes des d'una perspectiva econòmica, una mirada majoritàriament mercantilista i de consum, i s'han oblidat d'un dels pilars fonamentals en la construcció europea com és l'esfera social, comunitària i dels valors intrínsecs que hi aporta la cultura en cohesió, diversitat i educació.

La UE no ha estat capaç d'harmonitzar l'IVA cultural ni de protegir els sectors culturals de les pràctiques abusives de la cultura nord-americana dominant i ha deixat en mans dels Estats membres tota la iniciativa de les polítiques culturals.

Ha estat alhora una política més preocupada per establir marcs de generació d'economia des de la cultura i molt restrictiva en recursos econòmics als programes existents, poc reguladora per a l'establiment de directives que aprofundissin en el valor de la cultura, amb especial atenció a la ciutadania i el seu accés i amb prioritització de la ciutadania més desfavorida.

La cultura i les arts són un bé comú que ens permet conèixer i reconèixer la diversitat alhora que fa a les persones més lliures, més creatives, més capacitades i més crítiques. Nosaltres volem que la cultura sigui un dret constitucional de la ciutadania europea.

De l'accent prioritari en l'economia de la cultura volem passar als drets culturals europeus, amb polítiques pròpies que facin seu el projecte educador i emancipador de la cultura per fer-lo accessible a tothom. Així, es posaria en valor la diversitat, es protegirien i s'impulsarien cultures que no tenen tots els suports per part dels seus Estats, s'afavoriria els aprenentatges dels llenguatges de les arts i es potenciaria la cultura com a bé comú que incideix en el benestar de la ciutadania. Tot plegat incorporaria projectes culturals en l'àmbit de la salut, l'educació, la inclusió o la ciència i incentivaria els nous llenguatges artístics que posen en comú els avenços tecnològics amb voluntat interdisciplinària.

Defensem una cultura europea que s'enriqueix de l'intercanvi, una cultura sustentada en garantir l'accés i la participació ciutadana com a elements centrals d'una cultura que construeix sobirania, emancipació i reconeixement dels pobles que la conformen.

Una Europa construïda des de la diversitat ha de fer de la cultura un pilar essencial intrínsec a la seva pròpia construcció. Per capgirar aquestes polítiques de la UE, proposem:

1. Un pacte europeu pels drets culturals: que vinculi la ciutadania europea amb la garantia de drets culturals. Que contempli la independència del sector, coneixement, producció, creació, difusió, diversitat, bones pràctiques, transparència, gestió responsable i comunitària, promoció i conservació. Aquest pacte se sus-tenta en:
  - La consideració de la cultura com un dret,
  - que la cultura deixi de ser invisible a la UE, que es garanteixi l'accés a la cultura i a la creació i participació cultural,
  - que reguli les condicions laborals i jurídiques de les polítiques financeres, que potenciï la cultura des de la diversitat i la creativitat com a bé comú, i la protecció, foment i difusió cultural a la UE.
2. Que la cultura deixi de ser invisible a la UE:
  - Incrementarem els pressupostos europeus destinats a cultura.
  - Incorporarem la política cultural en la base dels programes europeus.
    - Programes cultura que tinguin present, des de la diversitat, la cooperació, l'intercanvi, la formació, la difusió, que incentivin les xarxes, la mobilitat dels i les professionals, la circulació d'obra, la integració social i la recerca.
    - Observatori cultural europeu com a reforç d'informació, anàlisi, planificació, prospecció i avaluació i recomanacions. Generador d'espai dels grups de recerca i anàlisi, intercanvi experiències i aprenentatges compartits dels territoris europeus.
    - Protagonisme i reconeixement de les regions i municipis en els afers culturals.
    - Impuls i promoció per combatre la invisibilitat de les dones en l'àmbit cultural.

- Harmonització, a tots els països de la UE, d'un IVA al 4% en tots els serveis i productes culturals sense diferenciació dels suports i les expressions culturals.
  - Foment de programes de visibilitat, protecció, preservació, difusió en igualtat i com a valor patrimonial lingüístic europeu, especialment de les llengües minoritàries com el català.
- 3.** Impulsar l'aprovació definitiva de l'oficialitat del català a la UE:
- Ara que el govern estatal ho ha assumit, cal desplegar una activitat pedagògica entre els Estats membres reticents i és el moment de donar l'impuls definitiu a l'oficialitat del català a Europa. Alhora, la cultura catalana ha de ser reconeguda també com a element integrant de la diversitat cultural europea i de la plurinacionalitat i pluriculturalitat de l'Estat, és a dir un element de riquesa a potència i no un cost ni una font de dificultats.
- 4.** Regular les condicions laborals i jurídiques i impuls de polítiques financeres:
- Impulsarem un marc referencial europeu de l'estatut de l'artista i la creació amb normativa de protecció social i contractació digna per artistes, creadores i creadors i gent treballadora de la cultura.
  - Simplificarem en una directiva marc l'actual marc normatiu dels drets d'autor que compta amb 13 directives i 2 reglaments, per tal que sigui més transparent, participativa i ajustada als nous formats d'accés cultural i als drets de les persones usuàries. S'actualitzarà als reptes que suposa la Intel·ligència Artificial en matèria de drets d'autor.
  - Obrir línies creditícies culturals toves i de fàcil accés en les condicions, i establir un marc europeu a l'entorn dels incentius fiscals a la cultura mitjançant les aportacions en mecenatge.
- 5.** Potenciar la cultura des de la diversitat i la creativitat com a bé comú:
- Capgirar els programes europeus de cultura cap a la cooperació i la diplomàcia cultural per afavorir l'intercanvi i la formació.
  - Programes per la circulació de creadors i creadores i programacions que protegeixin, impulsin i facilitin la diversitat cultural des de les regions i municipis.
  - Treballarem en l'àmbit de l'educació perquè els i les estudiants europeus/es coneguin i valorin el seu patrimoni cultural.
- Potenciarem programes específics la circulació de produccions que se sustenten en llengües minoritzades o minoritàries.
  - Reforçarem xarxes europees que connectin les institucions culturals.
  - Aprofundirem en els programes de cooperació internacional.
- 6.** Protecció, foment i difusió cultural de la UE.
- Ens oposarem als acords de lliure comerç en els serveis culturals (cinema, audiovisual, música, llibres, etc.) que posen en situació de debilitat la producció pròpia i, per tant, l'accés davant de mercats que operen amb sistemes no permesos als seus països.
  - Política europea amb programes de recerca, protecció i difusió del patrimoni arxivístic, arqueològic, arquitectònic i industrial, així com de la seva digitalització.
  - Impuls de la memòria democràtica i del memorial europeu, per difondre el procés social i polític europeu, la diversitat dels pobles d'Europa, posar en valor els processos democratitzadors en contraposició als totalitarismes, la barbàrie feixista i exterminadora de pobles. Obertura d'arxius i digitalització dels fons per fer-los accessibles als investigadors i investigadores i ciutadania.
  - Establiment d'uns premis europeus de la cultura.
  - Establiment del dia del llibre i del cinema de caràcter europeu.
  - Impost a les empreses de telecomunicacions que operen a la UE destinat a potenciar el sector audiovisual i digital europeus, harmonitzant els ja existents.
  - Increment de la quota de mercat en pantalla de les obres europees per empreses exhibidores, emissores i distribuïdores que fixi en un percentatge mínim.
  - Programa europeu de l'audiovisual.
  - Manteniment de la directiva de televisió sense fronteres per a tots els canals i plataformes públics i privats que operen a la UE que suposa un tant per cent de programació del propi país i dels Estats de la UE, limitació de talls publicitaris en emissió de pel·lícules i control de la publicitat dirigida a la infància.

4.7 Drets, mitjans de comunicació i noves tecnologies

El desplaçament dels espais culturals, laborals, educatius, comunicatius i socials cap als espais virtuals que faciliten les tecnologies fan que la defensa de les llibertats s'hagi d'estendre a aquests espais, on les fronteres geogràfiques, personals i entre realitat i ficció són molt dèbils.

Les infraestructures digitals públiques són infraestructures estatals crítiques. És essencial que les administracions públiques europees desenvolupin les seves pròpies tecnologies i infraestructures, creïn protocols comuns i contractin personal tècnic propi en lloc d'externalitzar els processos de digitalització a consultores o grans tecnològiques. A més, la ciutadania ha de poder conèixer què hi ha darrere de les institucions públiques i privades que gestionen el món digital i ha de poder controlar l'ús de les seves dades, informació i continguts que s'hi generen.

Les institucions europees han fet els darrers anys algunes passes per afrontar els reptes socials, culturals i econòmics que representa la penetració de la tecnologia en tots els aspectes de l'activitat individual i social. Les metes de la dècada digital 2030, la Declaració Europea sobre els Drets i Principis Digitals per a la Dècada Digital o la Llei d'Intel·ligència Artificial aprovada fa poc, en són alguns exemples. Però encara queda molt per fer. És indispensable assegurar la neutralitat del món virtual, promoure mecanismes per defensar els individus davant dels abusos de les institucions i les multinacionals tecnològiques, protegir el dret a la informació, els drets culturals i l'accés al coneixement de la ciutadania, lluitar contra les fake news i garantir l'eliminació de la bretxa digital i l'exclusió tecnològica, com també la tecnificació de les relacions humanes i de la ciutadania amb l'administració.

Desenvolupar un model tecnològic públic-comú implica:

- Que les administracions públiques europees tinguin major control sobre els seus sistemes i dades per garantir major seguretat i privacitat a la ciutadania, ja que s'evita la possibilitat de la compravenda de dades de la ciutadania amb tercers.
- que s'estalviïn costos a mitjà i llarg termini perquè es garanteix que el codi desenvolupat és públic, s'evita la dependència d'empreses externes i es poden ajustar els pressupostos a mitjà-llarg termini.
- que es fomenti la innovació interna i la formació de talent local en el camp de la tecnologia, fet que implica impactes positius en l'economia local, nacional i europea, i en la creació de llocs de treball d'alta qualitat.

- que es disposi de major flexibilitat en el desenvolupament i implementació de solucions específiques per les necessitats de les administracions públiques europees, per millorar l'eficiència i la qualitat dels serveis públics.
- que es fomenti i es faciliti la col·laboració entre administracions de diferents escales a través del programari no privatiu.

En definitiva, l'ús del programari lliure contribueix a la sobirania tecnològica i assegura un coneixement obert a la ciutadania i a les administracions que facilita l'apoderament per a una societat informacional com a la que ens encaminem.

Per tot això, aquestes són les nostres propostes:

1. Declarar la xarxa d'internet d'interès i domini públic a tot Europa, de manera que els Estats membres garanteixin l'accés universal i lliure de peatges a les autopistes de la comunicació i la informació.
2. Promoure una normativa europea vinculant destinada a impedir la formació de monopòlis en l'àmbit de la comunicació i a garantir la independència de tots els mitjans d'informació dels governs i dels grups empresarials.
3. Promoure mesures per assegurar el compliment de la legislació europea, en concret de la Media Freedom Act, recentment aprovada, per assegurar la llibertat de premsa i la protecció dels i les periodistes, així com el dret a la informació veraç de la ciutadania, per part dels mitjans, els canals de comunicació digital i les plataformes de continguts audiovisuals amb seu social i fiscal fora de la Unió i que emetin o divulguin continguts dins del territori de la Unió.
4. Impulsar normes específiques per evitar la desinformació i generació de fake news per part dels monopòlis tecnològics i digitals i, en general, dels propietaris i gestors de les xarxes, i assegurar la llibertat d'expressió i opinió, el respecte a les identitats i la preservació de la dignitat dels individus.
5. Ampliar la Declaració sobre els Drets i Principis Digitals perquè inclogui l'obligació de garantir el dret a la Informació, comunicació i els drets culturals de la ciutadania, i fer que les legislacions dels Estats membres s'adeqüin a aquesta obligació.
6. Reforçar amb normes legals la defensa dels drets dels autors i dels creadors de continguts, que evitin apropiacions interessades i assegurin la traçabilitat de les informacions o continguts generats total o parcialment amb tecnologies d'intel·ligència artificial.

7. Promoure la creació de la Defensoria de la Ciutadania a Internet per assistir-la i defensar-la en la seva relació amb les empreses tecnològiques i l'administració digital i garantir-li els drets bàsics reconeguts en la Declaració de Drets i Principis Digitals, el dret a la Informació i la comunicació i els drets culturals, com també la preservació de la identitat de les persones i el dret a l'oblit.
8. Promoure que en els plecs de contractació pública a tots els nivells administratius es garanteixi que el big data generat sigui només per a ús de l'administració en l'àmbit de la recerca científica i se n'asseguri l'ús anònim.
9. Desenvolupar programaris i material informàtic amb criteris de reducció de la petjada digital i de reutilització de recursos, i acabar amb la obsolescència programada del maquinari informàtic, que n'incentivi la reutilització i la reparació en lloc de la substitució.
10. Promoure interfícies de fàcil ús que tinguin en compte la diversitat funcional, com també les necessitats de les persones grans per evitar la discriminació digital funcional.
11. Implementar plenament les normes europees de protecció de dades introduïdes, de manera que des del principi els paràmetres bàsics proporcionin la millor seguretat possible. La comunicació electrònica ha de ser d'encryptació d'extrem a extrem. Rebutgem qualsevol tipus de retenció de dades i la seva fiscalització.
12. Proposar a les institucions europees un paper més actiu en la configuració de normes internacionals per protegir la dignitat humana i establir límits als algorismes i als robots pel que fa a les decisions importants sobre la nostra vida. Els algorismes han de ser oberts a l'escrutini públic i lliures de discriminació.
13. Exigir la creació d'un operador públic que lideri la transformació digital, supleixi els operadors privats i prioritzï la connectivitat i l'accés universal i obert a la informació, als continguts, al coneixement i a les expressions culturals per sobre de l'ús comercial de la informació que circula per la xarxa.
14. Estudiar fórmules perquè les metadades agregades del Big Data en mans comercials o privades puguin en última instància ser conegudes pel sector públic i estar a l'abast de la ciutadania de forma comprensible i allotjada en espais no opacs i neutrals.
15. Facilitar un marc normatiu per impulsar als països membres polítiques d'educació i d'alfabetització digital tant en els cicles acadèmics com per la població en general per abordar i donar solució a l'analfabetisme del segle XXI.
16. Crear un fons per a la digitalització justa des de les administracions públiques europees, per tal que sigui una eina clau per recuperar el control de la tecnologia i les dades generades, promogui el desplegament de tecnologies obertes, justes i sostenibles, que avaluï, acompanyi i assessori administracions en el desplegament d'innovació digital i democràtica existent, i que generi espais de participació i apoderament de la societat civil en nous models de governança de les tecnologies.
17. Establir un pla rigorós de migració sostinguda del programari privatiu a programari lliure en tots els nivells de l'administració pública europea que ho permetin, tant d'aplicacions d'escriptori com de servidor.
18. Assegurar la interoperativitat entre totes les tecnologies emprades i apostar per utilitzar només formats i protocols oberts, amb especificacions públiques i que disposin de bones implementacions lliures.
19. Garantir que totes les webs i aplicacions oficials funcionen sense cap desavantatge amb sistemes lliures.
20. Escrutar i regular les donacions de programari privatiu per part d'empreses privades, i de maquinari que obligui a l'ús de programari privatiu per a un correcte funcionament. Aquest punt és especialment important en el camp de l'educació.
21. Que amb diners públics només es desenvolupi codi públic: assegurar en els nous contractes que es publiqui el codi sota llicències lliures. Dissenyar les integracions amb components privatis per tal que siguin temporals i fàcilment substituïbles.
22. Crear mecanismes de coordinació entre administracions que permetin mancomunar el desenvolupament i desplegament de serveis.
23. Prioritzar la participació en projectes ja existents, procurant que les millores realitzades quedin incorporades al producte original. Respectar les pràctiques i els codis de conducta de les comunitats en les que es participa.

5. Feminismes i LGTBI+

L'avanç cap a una Europa democràtica, cohesionada i igualitària passa per un projecte polític feminista que garanteixi els drets i llibertats de totes les persones. Malgrat això, els interessos econòmics patriarcals travessen les polítiques de la Unió i es tradueixen en múltiples discriminacions, violència, treballs no reconeguts i precarietat. Per això, els principis i propostes feministes constitueixen una alternativa contundent de les polítiques que prioritzen l'austeritat i les retallades socials davant del benestar comú a Europa.

En l'actualitat hi ha una relació clara entre l'emergència de l'extrema dreta a Europa i la proliferació d'una agenda i política pública contrària als drets de les dones i persones LGTBI+ i que contribueixen a la discriminació per raó de gènere o sexualitat.

No és possible entendre l'aparició i la consolidació d'aquests moviments d'extrema dreta sense fer referència a la centralitat dels discursos antifeministes i antigènere, que serveixen de base per construir un nou espai polític autoritari. En altres paraules, les polítiques antifeministes i antigènere connecten diversos problemes sota un mateix marc interpretatiu i ofereixen una possibilitat de fomentar un nou sentit comú per a aquests temps d'inseguretat i por. En aquest sentit, la confluència d'aquest tipus de propostes amb les polítiques antiimmigració són una manera d'articular la incertesa i el malestar difús davant del model neoliberal predominant i les seves conseqüències en termes socials i de convivència.

Davant d'aquesta ofensiva el nostre feminisme ha d'assumir la necessitat de xarxes i vincles comunitaris. Un feminisme relacional, que té com a eix central les necessitats de tots i totes. De manera que, davant de l'utilitarisme i la competitivitat que només afavoreix els elits, s'alça la cultura de la responsabilitat, de fer-se càrrec i de tenir cura de la resta.

Podem llistar algunes dades claus a escala europea per veure la magnitud del repte: La diferència salarial entre homes i dones és del 16,5% i, d'acord amb l'Eurostat, en alguns països aquest desfasament s'ha incrementat en els darrers 5 anys. La bretxa de gènere de les pensions se situa en 27,1 pp el 2021, el que significa que les dones de la UE majors de 65 anys van rebre una pensió que, de mitjana, era d'una quarta part inferior a la dels homes. Encara més preocupant és el fet que, en alguns països, entre un 11% i un 36% de les dones no tenen accés a una pensió. Les dones encara només representen un 32,7% dels parlamentaris nacionals. Els homes dominen les principals posicions "econòmiques". La major part de tots els bancs

centrals dels països de la UE estan dirigits per homes. Una de cada tres dones de la UE ha estat víctima de violència sexual. Les dones treballadores europees passen gairebé tres vegades més temps fent treballs no remunerats que els homes. Son el 60% de les cuidadores no remunerades. Es calcula que les tasques de cura mantenen 7,7 milions de dones fora del mercat laboral (en comparació amb només 450.000 homes).

Amb el ritme actual d'assolir la igualtat de gènere a Europa, encara es trigarien 70 anys per assolir un salari igual, 40 anys fins que el treball domèstic sigui igualment compartit i 20 anys per aconseguir una representació igual dins la política. No estem disposats a esperar tant de temps.

La igualtat de gènere ha de ser central a totes les nostres polítiques. Volem lleis fortes sobre la igualtat de remuneració per un treball igual. Atès que les dones d'Europa continuen fent al voltant de dos terços del treball no remunerat a casa, els permisos parentals s'han d'allargar i distribuir de manera més equitativa entre els pares. Volem oferir una millor protecció per a les treballadores embarassades. També demanem una millora real en la cura infantil d'alta qualitat accessible i assequible.

Lluitem per l'empoderament i l'autodeterminació de les dones. Els i les ciutadanes europees continuen tenint un desigual accés a la salut i als drets sexuals i reproductius. Volem garantir una assistència i serveis sexuals i reproductius gratuïts i accessibles, de bona qualitat i segurs per a tothom, inclòs l'avortament. S'ha de reforçar el dret de les dones de decidir sobre l'avortament, especialment quan és particularment limitat. La informació sobre anticoncepció i avortament ha de ser fàcilment disponible a tots els països.

Europa ha de lluitar contra la violència de gènere amb determinació. Tots els països europeus han d'implementar el Conveni d'Istanbul com a prioritat. Actualment la directiva de violència que s'ha aprovat deixa fora com a violència de gènere les agressions sexuals, per tant haurem de seguir treballant per enfortir aquesta llei i proposar que la violència de gènere es consideri un crim d'abast europeu.

Apostem pel feminisme perquè significa triar un projecte de societat que cuida i allibera sense deixar enrere ningú, independentment del seu gènere, edat, cultura, situació administrativa, orientació sexual, etc. Un projecte que garanteix la implementació de la Carta Europea de Drets Humans i el Conveni d'Istanbul des d'una òptica integral, amb perspectiva de gènere i incloent-hi una mirada

feminista i interseccional. Per això, prioritzarem que les polítiques a Europa situïn la vida al centre i garanteixin que totes les persones siguem tractades amb igualtat com a éssers humans.

La nostra proposta per a una Europa feminista busca desestructurar la desigualtat per erradicar les violències masclistes des d'una estratègia que inclogui la interseccionalitat i els drets de les persones LGTBI+. Treballarem per reconèixer i redistribuir les cures sense oblidar-nos de cuidar a qui cuida. Defensem la necessitat de garantir els nostres drets i l'accés a la justícia. Demandarem un gir cap a una cultura política feminista. Per això exigim la transversalitat de gènere en totes les polítiques europees i reforçarem la participació política de totes les dones i nenes en igualtat de condicions.

Amb aquesta voluntat de transversalitzar i fer centrals les polítiques feministes, tot i que llistem a continuació les principals propostes i compromisos feministes, volem indicar que al llarg dels altres capítols del programa hi trobareu les propostes i la mirada de gènere específica.

5.1 Posar la vida al centre de les polítiques a través del reconeixement i la redistribució de les cures

1. Impulsar, en el marc de la Directiva de conciliació de la vida laboral i familiar, la inclusió i revisió de la directiva de maternitat a fi d'establir un paquet de conciliació coherent, comprensiu i que promogui una veritable distribució igualitària de la cura i les responsabilitats familiars. Reclamar, en aquest mateix marc, l'extensió del permís de paternitat, dels permisos de cura i de la no transferibilitat i la remuneració al 100% de tots els permisos. Promoure a nivell europeu que s'avanci cap a un sistema de permisos i prestacions per la cura i atenció de menors per part dels seus progenitors/es en cas de naixement, adopció o custòdia amb fins d'adopció o d'acolliment d'un mínim de 16 setmanes, iguals, 100% remunerats i no transferibles.
2. Exigir que la Directiva de conciliació de la vida laboral i familiar inclogui les persones treballadores autònomes o establir un marc legislatiu propi per tal que aquestes persones puguin exercir els seus drets.
3. Impulsar la revisió de la Directiva sobre el temps de treball per a establir la reducció gradual de les hores de la setmana laboral sense reducció salarial. Promoure la racionalització dels horaris laborals que impedeixi la flexibilitat imposada per l'empresari sense comptar amb l'acord previ de la treballadora o treballador.
4. Reclamar la ratificació, per part de la UE, i els estats membres del Conveni 189 de l'Organització Internacional del Treball (OIT) i la introducció d'un marc general europeu i d'unes directrius europees per a la professionalització del treball domèstic i l'atenció assistencial, de manera que es reconeguin i normalitzin les corresponents professions, drets laborals i competències per dignificar les condicions laborals i respectar els drets de les persones treballadores domèstiques.
5. El desembre del 2022 la Comissió va revisar els "Objectius de Barcelona" tot i que aquests nous objectius han de ser més ambiciosos, especialment el de les infraestructures per menors de 3 anys (que ara només està al 50%) i acompanyar-los amb objectius d'inversió pública i gratuïtat d'aquests serveis.
6. Impulsar un Acord Europeu de Cures "EU Care Deal" (similar al EU Green Deal) amb un conjunt de polítiques, programes i recomanacions, combinat amb un paquet específic d'inversió en cures, amb l'objectiu d'afavorir una transició cap a una economia de cures feminista que reconegui i valori la cura com a eix vertebrador de la nostra societat. Aquest acord de cures

transformador ha de garantir un enfocament del cicle de vida, interseccional i intergeneracional a l'hora d'abordar la necessitat d'incrementar les inversions i la prestació de polítiques i serveis de cures i les condicions de treball del sector de les cures. Des d'aquest paquet també volem promoure una directiva marc sobre el sector de cures formals i no formals de llarga durada.

7. Exigir que la inversió en serveis públics es considerin una prioritat dins del marc financer plurianual de la UE i que es destinin més recursos a desenvolupar serveis i infraestructures socials, especialment a través del Fons Social Europeu, els Fons Estructurals i els Fons Europeus per Inversions Estratègiques.

5.2 Garantir els drets laborals i econòmics de totes les dones

1. Volem establir mesures vinculants per a la transparència salarial. Seria el primer pas per superar la bretxa salarial de gènere ja que li donaria visibilitat i ajudaria a establir les vies necessàries per eliminar-la. La igualtat de remuneració a igualtat de feina ha estat un principi de la UE des del Tractat de Roma del 1959.
2. Exigir la revisió de la Directiva 2006/54/CE relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes d'ocupació que incorpora el principi d'igualtat de retribució per tal d'establir mesures vinculants, objectius clars, mesures de control i sancions per eliminar d'una vegada per totes la bretxa salarial.
3. Establir una estratègia europea per acabar amb la bretxa de pensions amb objectius específics i una clara coordinació entre la Comissió i els Estats membres. Aquesta estratègia hauria de fixar objectius clars per protegir les persones més vulnerables i per la prevenció en el futur d'aquesta bretxa, per abordar-ne les causes subjacents: desigualtats en el mercat laboral, bretxa salarial, desenvolupament de la carrera i oportunitats per a exercir una activitat professional a temps complet, la segregació en el mercat laboral, la precarització de sectors laborals feminitzats, entre d'altres.
4. Reclamar a la Comissió i als Estats membres una inclusió més gran de la perspectiva de gènere en el procés de coordinació econòmica del Semestre Europeu i que els objectius de gènere siguin inclosos dins de les recomanacions específiques, país a país, de la Comissió i dins dels programes de reforma nacional.
5. Exigir a la Comissió Europea que segueixi fent seguiment i pressió, conjuntament amb l'Institut d'Igualtat de Gènere (EIGE), perquè es monitoritzin les desigualtats existents en base a dades desglossades per gènere i amb perspectiva interseccional tenint en compte múltiples formes de discriminació basades en l'orientació sexual, l'origen, l'estatus migratori, la discapacitat, la classe o la religió, entre d'altres.
6. Promourem unes pensions justes per a les dones i un sistema de pensions mínimes decent que assegurí que les llacunes de cotització són compensades posant en valor el treball reproductiu.
7. Exigir que la directiva sobre el treball de plataformes garanteixi que la presumpció de laboralitat sigui iuris tantum i faciliti la prova de que les treballadores i treballadors de les plataformes són persones assalariades.

5.3 Garantir la justícia sexual i reproductiva

1. Demanar a la Comissió Europea que impulsi iniciatives per motivar que els Estats membres apliquin mesures que garanteixin una sexualitat lliure per a totes les dones i fomentar l'oferta d'educació sexual i relacions afectives, i sobre l'accés a mètodes contraceptius segurs de forma accessible i assequible per a tots i totes les persones joves i adolescents.
2. Exigir a la Comissió, en el marc de la pròxima estratègia de salut de la UE i en la renovació de la "LGTBI+ equality strategy 2020-25", que treballi per eliminar la patologització de les persones LGTBI+ i per garantir el seu accés a la salut en igualtat de condicions. La nova estratègia de salut de la UE ha de garantir que s'incorpori per primer cop una perspectiva transversal de gènere i interseccional, on s'abordin les disparitats de gènere en sector de la salut, es prioritzin la recollida i l'anàlisi de dades en clau de gènere i es centri en la investigació específica sobre la salut de les dones, mentre es garanteix que les seves veus i de les persones LGTBI+ es tinguin en compte dins dels sistemes i estratègies de salut nacionals. Cal que aquesta estratègia també promogui un enfocament integrat i interseccional de prevenció, diagnòstic, tractament i atenció, i de mesures efectives per prevenir totes les formes de discriminació als centres sanitaris. L'estratègia també hauria d'incloure la promoció i la protecció de la salut i els drets sexuals i reproductius, inclòs l'accés a l'avortament i tota la informació sobre la sexualitat, i que abordi qüestions de salut sexual i reproductiva, com ara el consentiment, la pubertat i la menstruació, mètodes d'anticoncepció moderns, i prevenció de malalties.
3. Promoure que els Estats membres i totes les institucions europees acordin incloure, dins de la Carta Europea de Drets Fonamentals i a les futures reformes dels tractats, el dret a l'avortament segur, lliure i gratuït als centres de salut pública, concedint a les dones tota la informació necessària perquè puguin triar, i es pugui regular l'objecció de consciència sense assetjament sobre les dones i els professionals que realitzen aquesta pràctica mèdica.
4. Reclamar que la Comissió Europea consideri una prioritat, dins del marc de lluita contra la violència de gènere, l'erradicació de qualsevol forma de violència obstètrica, control reproductiu, esterilitzacions forçades o maternitats segregades i demanar que, en la propera estratègia de salut pública, s'hi inclogui la promoció i la millora de la salut sexual i reproductiva i dels drets afins.
5. Fiscalitzar i eliminar el finançament públic de les organitzacions i lobbies contraris als drets sexuals i reproductius fonamentals.
6. Establir mecanismes de protecció a les defensores amenaçades i perseguides d'organitzacions civils que treballen en defensa dels drets sexuals i reproductius.

5.4 Promoure polítiques feministes des de les institucions europees

1. Exigir que la Comissió Europea sigui paritària i diversa i que es nomeni com a vicepresidència de la Comissió el o la futura Comissaria d'Igualtat. Aquesta vicepresidència ha estat dotada dels recursos i personal suficient per a garantir la transversalitat de gènere en les polítiques de la UE. Demandem que el Consell estableixi una configuració permanent d'igualtat de gènere per assegurar la coordinació entre els Estats membres en matèria d'igualtat.
2. Reclamar que totes les propostes legislatives de la Unió necessitin una avaluació d'impacte de gènere (ex-ante i ex-post) vinculant que compti amb la col·laboració de l'Institut Europeu d'Igualtat de gènere i d'organitzacions de dones i feministes.
3. Promoure que es compleixi amb l'obligatorietat de realitzar pressupostos, tant de la UE com dels Estats membres, sensibles al gènere (*gender budgeting*), en col·laboració amb les organitzacions feministes.
4. En el marc de pròxima revisió del Marc Financer plurianual, assegurar que s'introdueixi una metodologia per implementar pressupostos en clau de gènere i poder monitoritzar i comptabilitzar els diners destinats a la igualtat de gènere dins de cada un dels programes de la UE i també a nivell del pressupost global. També reclamem l'establiment d'un objectiu ambiciós de despesa global en igualtat tal i com es va fer per reforçar l'acció climàtica.
5. Exigir que les institucions europees desenvolupin un pla d'acció de gènere per tal de promoure l'establiment de quotes amb l'objectiu d'assolir la paritat radical en els espais de representació i en els llocs clau de decisió i lideratge de les institucions europees i les agències europees per garantir la participació política de les dones, incloses aquelles que pertanyen a grups vulnerables.
6. Impulsar en la normativa electoral europea la representació obligatòria equilibrada de gènere mitjançant el sistema de cremallera o altres mètodes equivalents per a les eleccions europees de tots els Estats membres.
7. Assegurar que la Comissió Europea actuï com a exemple i assegurï la paritat en la seva composició i reclamar al estats membres que proposin un candidat de cada gènere a comissari/a a fi d'assegurar aquesta paritat.
8. Exigir a la Comissió Europea que torni a presentar una estratègia europea sòlida d'Igualtat de Gènere per a més enllà del 2025 amb objectius clars i vinculats, i els adequats mecanismes de monitorització, que reflecteixi l'obligació de la UE de garantir la igualtat entre dones i homes.
9. Garantir l'educació per la igualtat com a base per un futur sense violències. Impulsar recomanacions i orientacions polítiques a nivell europeu que promogui, a tots els estats membres, contemplar en els seus currículums una educació afectivo-sexual feminista des de la diversitat sexual i/o expressió de gènere basades en les directrius de la OMS. Alhora recolliria les gestes i conquestes, i la història de les dones per fer-les visibles també en els espais públics.
10. Oposar-se a qualsevol normativa europea o pacte de migració que comporti més restriccions, discriminacions i vulneracions de drets cap a les persones migrants.

5.5 Garantir una Europa lliure de violències masclistes

L'adhesió de la UE al Conveni d'Istanbul és un primer pas però hem d'anar més lluny per combatre la violència de gènere. S'ha d'exigir que s'inclogui la Violència de gènere com a crim d'abast europeu (article 83 TFEU) per tal d'evitar qualsevol trava legal i reforçar la Directiva de violència contra les dones i violència domèstica acabada d'aprovar, que inclou crims com la violació, l'esterilització forçada, la denegació a l'accés a l'avortament, violència ginecològica y obstètrica entre d'altres i assegurui una visió holística de la lluita contra la violència de gènere i la violència contra les persones LGTBI+.

1. Impulsar la creació d'un observatori europeu sobre la violència de gènere. Incloure en el pressupost europeu recursos per aquest observatori que ajudi a visibilitzar, identificar i recomanar accions per a què els Estats membres posin en marxa les mesures i recursos públics necessaris per lluitar contra aquesta xacra.
2. Augmentar el pressupost i l'operativitat de l'Institut Europeu d'Igualtat de Gènere (EIGE).
3. Reclamar que s'inclogui la violència contra les dones i les nenes (i altres formes de violència de gènere) en l'àmbit dels delictes que figuren en l'article 83, apartat 1, del TFUE.
4. Exigir la ratificació i implementació del Conveni d'Istanbul per part no només de la Unió Europea, sinó del conjunt dels Estats membres i dissenyar procediments d'infracció als qui l'infringeixin, no el transposin o no l'apliquin.
5. Reclamar més fons europeus per lluitar contra la violència masclista i recuperar el programa específic Daphne per lluitar contra les violències de gènere.
6. Exigir al Servei d'Acció Exterior de la UE que desenvolupi una guia i accions específiques per donar suport a aquelles defensores dels drets de les dones arreu del món que ho necessitin.
7. Exigir a la Comissió Europea i als Estats membres que transposin de forma efectiva de la Directiva 2011/36/UE (amb la seva recent revisió) per combatre el tràfic d'éssers humans, amb especial atenció a l'anàlisi de gènere i al tràfic de dones i infants amb finalitats de prostitució forçada.
8. Demanem també que es porti a terme la revisió que està en curs de la Directiva de Víctimes a la UE per assegurar els drets, els mecanismes de protecció i de suport a totes les víctimes a la UE i que aquesta reforci especialment la protecció de migrants no documentats de l'aplicació de la normativa d'immigració quan denunciïn abusos a la policia.

5.6 Garantir els drets LGTBI+ en una Europa feminista i diversa

1. Treballar per a la inclusió i el reconeixement de famílies diverses dins de totes les directives europees rellevants i garantir, tal com va dictaminar el Tribunal Europeu de Justícia, que tots els Estats membres reconeguin els drets de totes les parelles a la lliure circulació, independentment del seu gènere o orientació sexual. Busquem d'aquesta manera eliminar les restriccions als drets i responsabilitats de parelles, fills i pares per motius d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere. Sempre amb els drets de la infància com a guia per les demandes de les famílies diverses.
2. Promourem que les directives de protecció, asil, recepció i procediments ofereixin i garanteixin l'empara adequada de persones perseguides per la seva orientació o característiques sexuals, identitat o expressió de gènere. Exigim a la Comissió Europea i als Estats membres el respecte a les normatives i dret d'asil i reclamem que cap procediment accelerat o la provenença d'un anomenat "tercer país segur" limiti o condicioni el dret de les persones LGTBI+ a una avaluació individualitzada de la seva persecució. Reclamarem formació del personal d'acollida per tal que coneguin les necessitats particulars que pugui tenir el col·lectiu LGTBI+ o qualsevol persona víctima de violència de gènere i que es garanteixi que els procediments d'asil no seran discriminatoris.
3. Exigir a la Comissió europea que lluiti contra la discriminació i les vulneracions de drets humans que pateixen les persones intersex, que es respecti el dret a la seva integritat corporal a través de campanyes d'informació, mesures legislatives i iniciatives concretes en el marc de la Llista d'accions LGTBI+. Promoure dins d'aquest marc procediments de reconeixement de gènere legals ràpids, transparents i accessibles, i basats en l'autodeterminació, que es fomentin polítiques de no discriminació, així com mesures específiques que abordin els delictes d'odi i incitació basats en les característiques sexuals.
4. Reclamar una nova Estratègia d'igualtat LGTBI+ 2025-2030 que estigui impulsada per un instrument més sòlid, acompanyada d'un pla d'acció amb objectius vinculants, processos d'avaluació i seguiment, recursos propis i una forta estructura que garanteixi que els drets LGTBI+ s'incorporin a totes les polítiques de la UE, inclosos la discriminació per raons d'identitat i expressió de gènere i les característiques sexuals.
5. Promoure la convergència legislativa a l'alça a tots els Estats membres en matèria de diversitats LGTBI+ per tal que tota la Unió sigui un referent a escala internacional.
6. Garantir que a tots els Estats de la UE es poden celebrar els dies internacionals de reconeixement dels drets de les persones LGTBI+, en especial el dia 28 de juny, amb normalitat i sense violències. Així com que es puguin realitzar amb normalitat totes les activitats reivindicatives a tots els països.
7. Impulsar que la UE es posi de manera ferma davant de casos de persecució i violència institucional de persones LGTBI+ a Europa i a nivell internacional.
8. Impulsar el reconeixement jurídic de les persones trans.
9. Ampliar els programes europeus que combaten l'estigmatització social, el desconeixement i la discriminació de la població amb el VIH. Que la UE mantingui com a prioritat la lluita contra la SIDA, desenvolupi polítiques eficaces i inversió en R+D per a un tractament definitiu i una vacuna efectiva, preventiva i assequible.
10. Exigir al Consell Europeu que desbloquegi la Directiva sobre igualtat de tracte orientada a eliminar la discriminació basada en la religió, la discapacitat, l'edat i l'orientació sexual que ha estat aturada pels Estats membres durant més de 10 anys. Aquesta proposta és important perquè cobreix una bretxa en el marc legal de la UE contra la discriminació i amplia les mesures contra la discriminació per diversos motius més enllà de la discriminació en el àmbit laboral.
11. Promourem que els Fons de Cooperació al Desenvolupament incorporin la mirada LGTBI+.
12. Exigir que la UE promogui una política exterior feminista, que posi al centre la necessitat d'abordar les estructures desiguals i les relacions de poder. Cal que aquesta política exterior feminista sigui coherent i cal assegurar que la igualtat de gènere i els drets humans estan també al centre de totes les polítiques externes de la UE, inclosa la migració, de lluita contra el canvi climàtic, la seguretat i de comerç. En aquest marc també exigim que la UE trenqui relacions diplomàtiques, econòmiques i comercials amb aquells països que vulneren els drets humans, fomenten la discriminació per motius de gènere i violen el dret internacional.

6. L'Europa de l'emancipació juvenil

6.1 Educació a Europa com a eina de cohesió i igualtat d'oportunitats

El programa Erasmus porta molts anys sent una eina per a que l'estudiantat europeu enriqueixi la seva formació a través de l'estada en altres països. Aquest programa es finança a través del MFF 2021-2027 (marc financer pluri-annual 2021-2027), però actualment no és accessible per tots els europeus i les europees. Les beques que reben els i les estudiants no són suficients per assegurar la seva manutenció a l'estranger. Això fa que el programa sigui només per uns pocs que compten amb el suport del seu entorn familiar. A més, el MFF actual es va fer abans de la inflació. Les noves negociacions d'aquest marc de 7 anys, així com l'adopció del següent MFF en el proper mandat, són una oportunitat per assegurar que el programa Erasmus compleixi veritablement el propòsit amb el que es va crear.

Per tant, garantirem la igualtat d'oportunitats del programa de mobilitat Erasmus, a través d'una reforma en el marc de les negociacions del MFF que assegurï que les ajudes cobreixin les despeses de manutenció en funció de les necessitats i la renda. A més, la condicionalitat per aquesta prestació haurà de contemplar els recursos de l'estudiant i la seva família per sobre de l'excel·lència acadèmica.

Reconeixem el valor de l'educació no formal i en el lleure, que permeten a milions de joves europeus i infants desenvolupar les seves aptituds en valors, en contacte amb les seves comunitats i a través de la participació i experiències democràtiques. Estendrem els programes de mobilitat més enllà de l'àmbit educatiu formal per facilitar l'intercanvi entre institucions i educadors i educadores en el lleure i altres àmbits de l'educació no formal, per tal d'enriquir encara més aquestes experiències i conferir-les d'una dimensió europea i internacional en línia amb els seus valors.

Depenent del país, una persona jove rep beques salari per fer els seus estudis postobligatoris, o s'endeuta amb un banc per poder fer front al pagament de les taxes i el material d'estudi. Farem front a les desigualtats entre l'estudiantat europeu, assegurant l'accés a l'educació superior a tots els Estats membres a través de beques progressives i beques salari. A més, l'ensenyament que s'imparteix en les universitats europees ha de ser el resultat de la cooperació, i no pas la competició, entre les institucions educatives.

6.2 Justícia social i solidaritat intergeneracional

L'accés al mercat de treball possibilita que el jovent pugui començar els seus projectes de vida. La realitat socioeconòmica actual requereix d'una acció coordinada a nivell europeu per pal·liar les desigualtats entre països, i posar fi de manera conjunta a pràctiques discriminatòries com les pràctiques no remunerades.

1. Posarem fi a les pràctiques no remunerades. Incidirem en la directiva presentada per la Comissió durant el darrer mandat per assegurar que totes les pràctiques són remunerades dignament, en línia amb les demandes del Forum Juvenil Europeu, els sindicats i les conclusions de la Conferència sobre el futur d'Europa.
2. Establirem les bases d'una Renda Europea d'Emancipació Juvenil universal que s'adapti a les realitats dels Estats membres i serveixi com a ajuda per iniciar els projectes de vida del jovent europeu, especialment entre les persones joves d'entre 18 i 25 anys.
3. Crearem un Pla de Xoc Contra l'Atur Juvenil coordinat a nivell europeu i que tingui en compte la situació especialment aguda dels països del sud. Les mesures que es prenguin en aquesta direcció han de reforçar-se a través de la feina conjunta d'actors públics i privats de l'àmbit de la joventut, la formació i l'ocupació en el territori, com el SOC en el cas de Catalunya, i d'institucions educatives i de formació professional, Punts d'Informació Juvenil i serveis socials.
4. Harmonitzarem les prestacions d'atur per assegurar que les joves europees que busquen feina fora del seu país d'origen tenen assegurada la seva subsistència fins que s'integrin al mercat laboral.

6.3 Habitatge

1. Promourem l'obligació de destinar una quota mínima per menors de 30 anys dels parcs d'habitatge construïts amb els fons de cohesió europeus.
2. Proposarem incloure la masoveria urbana i les cooperatives de cessió d'ús en les partides d'habitatge dels fons de cohesió.

6.4 Un jovent connectat a tots els nivells

La connexió a internet és un dret i pel jovent és també part fonamental de la seva formació i del desenvolupament de les seves capacitats i relacions socials. Durant el darrer mandat, la UE ha donat suport a projectes a nivell local i nacional per assegurar l'accés a internet de comunitats rurals a través de la xarxa europea d'oficines de la banda ampla (BCO). Instarem la BCO a que desenvolupi un pla d'acció per garantir l'accés a internet de tot el jovent europeu, amb especial cura pels joves que viuen en zones rurals, en col·laboració amb Consells de Joventut a nivell local i nacional i punts d'informació juvenils.

Garantirem el dret a una mobilitat sostenible per tot el jovent europeu que estaleixi una tarificació reduïda fins als 30 anys en tren, autobús i vaixell entre països europeus. A més, proposarem el reconeixement de títols de transport bonificats d'àmbit urbà i inter-urbà entre els diferents estats de la UE.

6.5 Jovent compromès per l'Europa democràtica

Participació juvenil

1. Reduirem l'edat de vot als 16 anys a través d'un marc europeu que insti els Estats membres a establir el dret al sufragi actiu a partir dels 16 anys en totes les conteres electorals i en altres processos participatius com referèndums, i el sufragi passiu als 18 anys.
2. Proposarem que la UE assumeixi la iniciativa i lideratge per la creació de la Convenció Internacional dels Drets de la Joventut en el marc de l'ONU, i assegurarem que es dissenyin avingudes de participació per les organitzacions juvenils de l'àmbit europeu, com àgores de debat i conferències temàtiques.

Associacionisme i activisme

1. Garantirem el finançament de les organitzacions juvenils, fent que els processos de sol·licitud siguin més accessibles, especialment per les organitzacions amb menys recursos.
2. Incrementarem la capacitat d'incidència dels consells de joventut en la creació de polítiques a tots els nivells fent que els processos d'escrutini i anàlisi dels projectes i polítiques de les institucions públiques implementats amb fons europeus comptin amb aquestes entitats i/o altres organitzacions i plataformes juvenils pertinents a través d'incentius.

6.6 La salut del jovent en l'Europa multi-crisi

1. Proposarem que s'insti als sistemes nacionals de salut dels Estats membres a que incloguin l'accés a serveis per tenir cura de la salut mental, i la planificació de campanyes destinades al jovent, en col·laboració amb institucions educatives, centres d'esport i cultura.
2. Impulsarem mesures per a que els sistemes nacionals de salut, en col·laboració amb altres institucions com les educatives i de lleure, assegurin que el jovent té accés a una educació sexual basada en la prevenció i l'empoderament, i no pas en l'estigma.
3. Impulsarem la creació de cursos de sensibilització per professionals de la salut dels sistemes sanitaris europeus sobre l'ecoansietat i els seus efectes en la salut mental de tota la ciutadania, especialment del jovent.
4. Desenvoluparem una estratègia europea conjunta contra la ludopatia, amb perspectiva juvenil i centrada en la rehabilitació dels afectats i en la limitació de les cases d'apostes i similars.
5. Assegurarem que el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs que es reculli a la Carta de Drets Fonamentals de la UE inclogui persones de menys de 18 anys sense permís dels tutors legals.

7. Una Europa en defensa dels drets humans, el multilateralisme, la cooperació i el dret internacional

El món avança cap a un estadi amb fortes tensions en l'ordre internacional. La conflictivització de les relacions econòmiques internacionals i la pugna entre la Xina i els Estats Units dibuixen un escenari on el multilateralisme pot anar en retrocés i unes relacions internacionals cooperatives i constructives poden donar pas a aliances transaccionalistes i conformació de nous blocs. Caldrà atendre la tendència d'alguns conflictes locals a esdevenir regionals i espais de xoc i confrontació indirecte entre potències regionals i/o globals. El dret internacional com a marc bàsic per unes relacions internacionals pacífiques i basades en la justícia està més amenaçat que mai. La invasió russa d'Ucraïna i la neteja ètnica que Israel està aplicant a Gaza ens situen en un escenari molt perillós de domini de la llei del més fort.

I hi ha de fons i a mitjà termini un desplaçament de la tensió cap al Pacífic. Una tensió creixent que, per accident o per espiral, pot esdevenir conflicte militar en el mitjà-llarg termini entre els Estats Units i la Xina i/o entre els Estats Units i Rússia. Això acabaria significat, explícita o implícitament, un conflicte global i una amenaça a la pròpia humanitat. En aquest sentit, tota contribució europea que es pugui fer per desescalar tensions i fer de pont, si cal, poden ajudar en una prevenció primària.

Estem en un món cada cop més multipolar i complex, amb reptes que impliquen tota la humanitat. No obstant això, les aproximacions dominants a les relacions internacionals dels principals estats són cada cop més instrumentals i amb una projecció més important dels seus poders durs i "afilats". En alguns dels principals països dominen lideratges de pulsio autoritària (amb diferents graus) proclius a què el seu suposat interès nacional esdevingui element de confrontació i tots ells amb un interès compartit: debilitar la UE. Segueix sent, doncs, imprescindible que un actor internacional rellevant com pot ser la Unió Europea contribueixi amb la seva política exterior, de seguretat i defensa a un ordre internacional multilateral i en pau, sense dependència de la defensa d'altres.

Garantir els drets humans arreu vol dir una acció decidida i ferma, sovint en contra de grans interessos creats i injustícies persistents. També vol dir que s'abordin els determinants i els responsables de les vulneracions dels drets humans, les causes dels desplaçaments forçosos, i que es persegueixin els promotors de la inestabilitat i la

guerra. En el context actual, l'expansionisme rus així com el possible retorn de Trump i el seu unilateralisme suposen una amenaça a la pau i a la seguretat global. Confrontar, doncs, les seves polítiques també haurà de ser una prioritat de l'agenda per la pau i la seguretat.

El possible retorn a una política exterior unilateralista, agressiva i instrumental nord-americana, amb independència de qui guanyi les eleccions al novembre, i uns interessos cada cop més divergents als europeus; una assertivitat i ingerència no convencional de Rússia, i el creixent pes de la Xina i la seva nova diplomàcia via l'hegemonia econòmica haurien de ser una invitació al desenvolupament d'una autèntica política exterior de la UE, autònoma i pròpia, amb veu pròpia i superadora de les limitacions i insuficiències de l'acció exterior de cadascun dels Estats membres. Tant una administració de Trump als Estats Units com Rússia per la via dels fets tenen en la seva agenda exterior fragilitzar la Unió Europea.

El moment de les diplomàcies nacionals triomfants ha acabat. Un sol Estat membre no pot tenir una influència significativa a nivell mundial comparable a la de les grans potències. Les aportacions de la UE i dels seus Estats, en aquest sentit, han estat contradictòries i ambivalents, amb llums i ombres. La manca d'influència i l'ambició de la UE és particularment decebedora en un moment en què la democràcia i els valors universals es troben en retirada mundial. D'un impuls declarat a principis del segle XXI com a potència normativa es va passar amb Federica Mogherini, Alta representant de la Unió Europea per a Afers Exteriors i Política de Seguretat (High Representative/Vice President, HRVP) entre 2014 i 2019, a un "pragmatisme amb principis", la qual cosa constata, també, la debilitat de la seva acció exterior. No ha estat fins fa poc que s'ha plantejat la necessitat d'una Europa Geopolítica capaç de ser un pol autònom que vagi més enllà de ser una potència normativa i basar l'acció diplomàtica en la seva força comercial. Una diplomàcia que ha estat copartícep de fites com l'Acord de París o un ja passat acord de desnuclearització de l'Iran, però que no va anticipar el caos i desastre humà derivat dels conflictes a Líbia o a Síria. Sabem que la forta dependència de la UE dels combustibles fòssils perjudica el desenvolupament d'una política exterior i de seguretat comunes equilibrades, coherents i orientades als valors, sense dependències perilloses. La finalització de l'addicció fòssil beneficiaria els ciutadans

de la UE tant en termes de qualitat de vida com en l'efectivitat de l'acció exterior de la UE.

La Unió ha de tenir un paper principal al món, allunyat dels interessos estrets nacionals, com a eina de llibertat, de fraternitat, de justícia social arreu. Sense aquesta acció decidida no hi ha cap certesa que l'actual geopolítica del caos i les injustícies del passat siguin superades per un sistema més democràtic, just i igualitari.

Europa ha de tenir una estratègia global pròpia per tal d'assegurar-se un lloc en l'arena global i promoure el multilateralisme i un ordre global just, amb una acció exterior forta i decidida davant de tots les populismes autoritaris, si no vol acabar sent-ne un actor subaltern.

Necessitem que la Unió Europea i els seus estats membres esdevinguin un actor decisiu i de referència en defensa del dret internacional, la pau i els drets humans, el multilateralisme, d'una governança global més justa i democràtica, que agafi la bandera internacional del feminisme i els drets de les dones. Amb uns criteris rectors que incloquin la justícia social, la solidaritat, la igualtat de gènere, la lluita contra el canvi climàtic, la promoció de l'Agenda 2030 i dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, la fraternitat entre els pobles i la sostenibilitat del planeta.

Els principis, doncs, que han d'inspirar aquesta acció exterior han de ser:

1. El multilateralisme i una governança global més justa i democràtica que sigui capaç de canalitzar democràticament conflictes polítics, econòmics i militars, així com els reptes globals, planetaris i de la humanitat.
2. La promoció de la democràcia i els drets humans.
3. El dret internacional com a font per normalitzar les relacions en un món que cal que sigui més multilateral i democràtic.
4. La promoció de la pau, la seguretat, la solidaritat i la justícia.
5. L'alineament i coherència d'aquests principis ha d'estar present en totes les polítiques de la UE, en especial les comercials, energètiques i ambientals.

7.1 Acció exterior europea

El lideratge insuficient, els arranjaments institucionals disfuncionals, els estàndards dobles i la tendència estructural dels Estats membres de prioritzar les polítiques nacionals en acció exterior han impedit una acció col·lectiva eficaç. A més, la incoherència entre les polítiques exteriors de la UE, com ara fer negocis amb dèspotes mentre persegueixen objectius de drets humans, debilita la seva credibilitat. A causa de la necessitat exigida d'unanimitat en acció exterior i les reticències dels Estats membres, la UE no pot desenvolupar una política exterior genuïna i coherent. La unanimitat en la política d'afers exteriors (que efectivament significa que un únic membre pot bloquejar qualsevol decisió) sens dubte limita l'abast del càrrec d'alt representant de la Unió Europea per a afers exteriors i política de seguretat (HRVP), però aquest no és l'únic problema.

El paper del servei exterior no pot ser el de mer gestor de les relacions diplomàtiques de la UE amb altres països fora del territori comunitari, sinó el d'executor i garant d'una política pública al servei de la ciutadania promotora de la solidaritat internacional, el diàleg pacífic entre pobles i la justícia. Una acció exterior feta des de l'autonomia estratègica. No només ha de dirigir la política exterior i de seguretat de la UE, sinó que també ha de garantir la participació i la contribució significativa i vinculant de la ciutadania en la mateixa. Això implicaria també enfortir el paper de les delegacions a tercers països en qüestions com: la interlocució amb la societat civil local, també amb les comunitats afectades per projectes o per empreses de la UE, capacitat de tramitar visats per a persones refugiades i protecció i asil a defensores i defensors de drets humans o en el diàleg polític amb els governs per enfortir democràcia i DH. L'acció exterior europea ha de fer-se referent dels i les defensores dels drets humans i, alhora, ser espai de protecció, refugi i defensa d'aquestes persones defensores.

Cal reforçar la política exterior europea perquè sigui una veu autònoma, promogui els drets humans arreu i en reforci la legitimitat.

En aquest sentit, proposem:

1. Demanar el nomenament, com a HRVP per al període 2024-2029, d'una persona que realment es compromet a desenvolupar una política basada en valors de l'Estratègia d'Acció Exterior de la UE.
2. Exigir finalitzar amb el dret de veto dels Estats membres sobre política exterior i passar a un sistema de majoria qualificada. És possible acabar amb la norma d'unanimitat entre els Estats membres en la decisió sobre assumptes exteriors: els canvis de tractats no són necessaris per a això. Segons l'apartat 3 de l'article

33 del TUE, els Estats membres poden decidir, per unanimitat al Consell Europeu, canviar a un sistema de majoria qualificada quan es reuneixi el CAE (afers exteriors).

3. L'estratègia d'Acció Exterior hauria de ser un àmbit de la co-decisió amb el Parlament i ser debatuda anualment.
4. La creació d'un *ombudsman* (defensoria) de la Unió Europea per a afers exteriors. Proposem la creació d'un observador de polítiques exteriors de la Unió Europea, un òrgan independent, que actuaria de manera efectiva com a defensor del poble en la política exterior. Rebria i investigaria les queixes dels individus, dins o fora de la UE, sobre les polítiques exteriors comunitàries. L'objectiu principal d'aquesta proposta és garantir la coherència entre les diverses polítiques.
5. Que qualsevol individu pugui presentar una queixa quan consideri que una política exterior de la UE, o qualsevol activitat realitzada en virtut d'una política exterior comunitària, violi el tractat de la Unió (principalment l'article 21 del TUE pel que fa a l'obligació de promoure els drets humans, en el marc del dret internacional) o altres obligacions (per exemple, una clàusula de drets humans d'un acord de comerç o un acord marc). Seria una instància de vigilància i apel·lació de l'acció exterior i de les empreses europees en matèria de drets humans a la qual qualsevol ciutadà o organització de la Unió o d'una regió afectada podria recórrer.
6. Potenciar el rol del Parlament Europeu en la presa de decisions relatives a la PCSD (Política Comuna de Seguretat i Defensa) i en especial a l'enviament de missions d'aquesta.
7. Un rol de lideratge de la UE vers el canvi climàtic. La diplomàcia inclourà les consideracions i contribucions dels països tercers en el compliment dels Acords de París i en la lluita contra el canvi climàtic, i considerarà una política d'aranzels comercials vers aquells països que no s'impliquin activament en els objectius dins l'Acord de París.
8. L'increment de la dotació al EU INTCEN i el foment de la integració de les agències de seguretat nacional, amb vistes de millorar les accions de "foresight" (prospectiva).
9. L'impuls d'una Internacional Climàtica amb els actors internacionals amb més ambició per garantir el compliment de l'Acord de París, el Pacte Verd Europeu i anar més enllà en els actuals objectius de descarbonització. Es promourà un Tractat de No Proliferació dels Combustibles Fòssils.

7.2 Multipolaritat i multilateralisme, reforma de les Nacions Unides i establiment d'una veu europea a l'ONU

Europa ha de defensar el multilateralisme i té, a més, una responsabilitat especial de defensar els valors civilitzatoris i democràtics a nivell internacional. L'espai natural per a això són les Nacions Unides.

En aquest sentit, proposem:

1. Contribuir a la reforma de les Nacions Unides. Europa ha de defensar l'ONU contra els atacs que rep per part dels que volen un ordre internacional basat en la llei del més fort i alhora defensar-ne les reformes, inclosa la millora de la transparència, la rendició de comptes i l'eficàcia per tal d'adaptar-ho al món actual. Entre d'altres, cal exigir una actualització en les contribucions a les despeses globals. Alhora cal reforçar el paper dels Cascos Blaus, tot canviant alguns protocols i que siguin realment garants de poblacions en perill. També cal que les estructures internes de les Nacions Unides es democratitzin i siguin més transparents i que les aportacions a programes, com per exemple el Mundial d'Aliments, siguin més efectives.
2. Promoure la reforma del Consell de Seguretat de l'ONU. L'objectiu seria fer-lo més democràtic, transparent i representatiu, amb la intenció d'acabar en el futur amb el dret de veto i prioritzar un mandat orientat a la defensa dels drets humans, l'equitat de gènere, la protecció de civils, les dinàmiques de diàleg i el lideratge local en la gestió de crisi. Mentre no es produeixi aquesta reforma, promourem un compromís formal de no utilitzar el veto pel que fa a qüestions humanitàries (casos de genocidi, crims de guerra o de lesa humanitat).
3. Que cal una veu Europea al Consell de Seguretat de les Nacions Unides. S'han d'establir els mecanismes de deliberació previs i de coordinació amb l'HRVP perquè els representants dels Estats membres al Consell de Seguretat (siguin permanents o no) hi duguin la veu i els criteris del conjunt de la UE.
4. S'estableixi un mecanisme mundial de sanció de les violacions dels drets humans. Necessitem un mecanisme global de sancions de la UE contra els responsables de les violacions més greus dels drets humans. Les possibles sancions podrien incloure, per exemple, la congelació d'actius i les prohibicions de viatges a persones i entitats que se sap que han comès violacions greus de drets humans.
5. Promoure una veu única europea en els fòrums internacionals sobre els principals temes de l'agenda global.

7.3 Política de veïnatge

Europa té un interès i una responsabilitat particular en el nostre veïnatge, tant a l'est com al sud. Cal tendir a apostar per mecanismes de cooperació i de diàleg per a la resolució de conflictes. En aquest sentit, proposem:

1. Facilitar gradualment i de forma individual la incorporació a la UE dels països dels Balcans Occidentals que vulguin aquesta pertinença sempre que aquests assumeixin els compromisos requerits en drets fonamentals, estat de dret, justícia i resolució de disputes amb els seus respectius veïns. L'ampliació de la UE caldrà que es faci un cop reformada la governança interna per tal de fer-la operativa.
2. Delimitar un nou enfocament a les relacions amb Rússia. Cal donar una resposta ferma i desincentivadora als intents d'ingerència i atacs híbrids en els assumptes interns de diversos Estats membres i a la promoció del debilitament i fragilitat de la UE. Així mateix es vetllarà per a què tots els tercers països puguin triar lliurement les seves aliances internacionals. La millora de relacions i la flexibilització de les sancions han d'anar vinculades a la retirada de les seves tropes d'Ucraïna. Alhora, des de les institucions de la UE cal deixar clar que no es busca una guerra ofensiva amb Rússia ni atacar-la militarment i, en la mesura del possible, s'impulsaran els esforços multilaterals de reducció dels armaments nuclears.
3. Repensar les relacions amb Turquia de manera que pugui mantenir-se i fixar-se una relació privilegiada sense la distorsió d'una hipotètica incorporació que no resulta realista en l'horitzó pensable i en l'actual context. Aquesta relació hauria de reformular l'externalització de fronteres i basar la condicionalitat d'associació privilegiada comercial en el respecte als drets humans i a les llibertats civils (que actualment pateixen una forta regressió) i alhora poder mantenir un espai de diàleg polític.
4. Aspirar a una relació de convivència sincera, d'igual a igual i en mutu benefici dels pobles de la Unió Europea i el Magrib, zona amb la qual Espanya i els països del sud d'Europa han de ser pont, i que superi la visió d'extracció econòmica.
5. Reformular, en un sentit exigent, els criteris per a la consideració de països d'origen segurs en relació al dret d'asil.
6. Reforçar la col·laboració amb l'OSCE en matèria de suport a les organitzacions dels drets humans.
7. Reimpulsar el rol de la Unió pel Mediterrani en la resolució dels conflictes a la regió MENA i en l'impuls de la cooperació socioeconòmica, cultural i de la societat civil a partir dels projectes del secretariat de la UpM.
8. Reorientar el sentit dels fons fiduciaris i augmentar els fons per a la democratització.
9. Ampliar el suport i la protecció als grups de defensa dels drets humans i de les dones i persones LGTBI+ al Marroc, Algèria i Egipte i a altres països o zones on s'estiguin violant els seus drets.

7.4 Solidaritat i una pau justa basada en el dret internacional per a Ucraïna i Palestina

Ucraïna

1. Continuar la solidaritat integral amb Ucraïna.
2. Facilitar les vies diplomàtiques en el moment que Ucraïna vulgui explorar-les per a una resolució de l'agressió militar que entenem que ha de basar-se en la retirada de les tropes russes, el respecte a les fronteres reconegudes i a la integritat territorial, al dret internacional i a la lliure determinació del propi destí per part dels propis ucraïnesos, així com disposar de les necessàries garanties de seguretat.
3. Acompanyar el procés, necessàriament gradual i de llarg termini, d'incorporació a la UE, sense rebaixar els nivells d'exigència del procés d'adhesió.

Palestina

1. Promoure el reconeixement immediat per part de les institucions europees de l'Estat de Palestina i contribuir a un procés de pau viable entre Israel i Palestina.
2. Intensificar l'ajuda d'emergència, de reconstrucció de Gaza i la solidaritat estratègica amb Palestina i la seva societat civil. En aquest sentit, és especialment important donar suport a la UNRWA i exigir que es garanteixi la seva capacitat d'acció.
3. Suspènere l'acord comercial i les relacions preferents de la UE amb Israel fins que Israel no cessi en la seva ofensiva a Gaza i en els actes genocides que hi aplica i no es compromet amb una solució de pau justa per a Palestina.
4. Implementar les accions diplomàtiques i sancions per acabar amb l'ocupació, el bloqueig i l'apartheid a Palestina que pateixen les seves poblacions mitjançant un embargament militar a Israel i, alhora, aturar el comerç de productes des dels assentaments il·legals.
5. Donar suport des de la UE al procés que Sudàfrica ha iniciat a la Cort Internacional de Justícia i impulsar la incorporació de noves demandes en el marc del procés obert al Tribunal Penal Internacional.

7.5 Desescalar, pacificar i donar sortida als diversos conflictes al món des d'una perspectiva regional i promoure una cooperació positiva

La UE pot tenir un rol com a mediador internacional, en el sentit de força de pau, seguretat, i defensa dels drets humans en les diverses regions del món que sovint queden lluny de la seva acció prioritària.

Magreb i Orient Mitjà

1. Donar suport política i finançament als processos de pau, negociació per a la resolució de conflictes, mecanismes de justícia transicional i protecció de la població civil a Palestina, Síria, Iemen, Líbia i l'Iraq. Donar suport als esforços i impulsos democratitzadors als països de la regió.
2. Impulsar el respecte als drets democràtics, polítics i culturals de les poblacions kurdes a Síria, l'Iraq i Turquia, país en el qual exigim l'alliberament dels seus representants polítics i afiliats injustament empresonats.
3. Exigir el respecte a la sentència del TJUE sobre recursos naturals del Sàhara Occidental; impulsar l'establiment de relacions amb el govern de la RASD i materialitzar el suport al dret a la lliure determinació del poble sahrauí, per impulsar el compliment de les resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides i els processos de negociació en marxa.

Amèrica Llatina

1. Abordar les relacions entre les dues regions d'igual a igual.
2. Aposta decidida per la reducció de les desigualtats a la regió a través de la creació d'un partenariat Unió Europea-Amèrica Llatina per la justícia fiscal, contra el frau i el blanqueig de diners. Dins el partenariat defensarem l'enfortiment dels mecanismes de lluita contra l'evasió fiscal i el control transparent de la gestió dels recursos naturals.
3. Enfortiment dels programes de defensores de drets humans, ambientalistes i sindicalistes a través d'un increment de la dotació pressupostària, ampliació de competències i enfortiment de la seva arquitectura per incrementar-ne l'eficàcia i donar seguretat efectiva totes les persones defensores de drets humans dels països socis de la Unió que es puguin veure amenaçades.

4. En el cas de Veneçuela, contribuir a la consolidació dels acords entre govern i oposició i a l'assegurament d'un cicle electoral lliure, garant i pluralista.
5. Reforçar i ampliar el suport al procés de pau a Colòmbia i als esforços del govern per a la desmilitarització de les faccions encara armades, la completa reconciliació, i reinserció, així com d'aturar la persecució i eliminació d'activistes. Assegurar que el fons fiduciari de la UE per a la pau a Colòmbia esdevé un element efectiu per donar suport a aquest objectiu i promou l'adopció de clàusules vinculants en matèria de drets humans que comptin amb mecanismes sancionadors que assegurin que cap empresa transnacional que opera sota el paraigua de l'acord comercial UE-Colòmbia s'aprofita de la situació.
6. Acompanyar el procés d'integració regional. Sempre que els actors de la regió ho demanin, col·laborar amb els processos d'integració econòmica i política d'Amèrica Llatina.
7. Replantejar les relacions comercials amb els països d'Amèrica Llatina en base a acords que han estat un fre en molts casos al desenvolupament socioeconòmic de la regió. Entre d'altres, ens oposarem a la formulació actual de l'acord UE-Mercosur, que si no es renegocia pot implicar rebaixes ambientals en drets socials i laborals.
8. Impulsar el marc de diàleg polític UE-CELAC, que inclogui quatre elements essencials: el canvi climàtic, les desigualtats, els marcs internacionals sobre reestructuració del deute i la lluita contra tota forma de femicidi.

Àfrica subsahariana

1. Suport als processos de governança i de construcció d'Estat de l'Àfrica Subsahariana, per defensar els processos de participació, l'adequació de les estructures a les realitats locals i per protegir les persones perseguides.
2. Aprofundir i desenvolupar els acords de Samoa i l'estratègia conjunta Àfrica-UE en els seus objectius de solidaritat, seguretat, pau, desenvolupament i prosperitat compartits.
3. Desenvolupament d'una iniciativa estratègica per a reforçar les accions dels moviments socials, intel·lectuals i economies locals amb l'objectiu d'accelerar l'estratègia de desenvolupament de la Unió Africana, l'Agenda 2063, i en particular en les àrees de reforç de la governança democràtica, el respecte als drets humans, l'equitat de gènere, el progrés social. Aquesta estratègia es farà en el marc de coherència de polítiques i comptarà tant amb la participació d'actors africans com de la societat civil europea.
4. Donar recolzament a les demandes del moviment climàtic africà, així com dels Estats membres de la Unió Africana en les cimeres internacionals sobre assumptes climàtics per incrementar la dotació en fons de mitigació, adaptació i resiliència.
5. Reforçar la participació dels actors locals en la revisió de l'estratègia pel Sahel, amb el triple objectiu de reforçar la cooperació en resolució de conflictes i construcció de pau amb els ens locals, evitar l'expansió dels conflictes intercomunitaris i prevenir i contrarrestar la radicalització.
6. Reforçar els esforços per acabar amb els motius d'arrel dels conflictes al Congo, República Centreafricana (CAR) i el Sudan.
7. Promoure un comitè al parlament europeu per monitorar l'implementació de la Directiva de diligències degudes a l'Àfrica i per l'estudi de la interrelació entre canvi climàtic, polítiques comercials, conflicte i migració.

Àsia-Pacífic i Oceania

1. Promoure un canvi de rumb del model de relacions amb els països de la regió d'Àsia-Pacífic, superant la visió estrictament comercial i avantposant el compliment dels drets humans i dels compromisos internacionals en matèria de canvi climàtic.

1. Abordar un enfocament des del conjunt de la UE per tal d'evitar el debilitament de negociacions país a país. Entenem que és una relació polièdrica on conviuen la necessitat d'abordar conjuntament els reptes internacionals, com la governança global i el canvi climàtic, amb la necessitat de regular unes relacions comercials molt rellevants que tenen desajustos, i amb la necessitat de resoldre diplomàticament les disputes geopolítiques. Cal involucrar activament el Servei d'Acció Exterior per redefinir l'abast i els objectius d'algunes de les grans apostes geopolítiques proposades per la Xina, com l'anomenada Nova Ruta de la Seda (One Belt, One Road o BRI). En l'aproximació a la resposta al projecte, integrar el concepte de coherència de polítiques per al desenvolupament de manera que tots els projectes finançats en l'àmbit de la iniciativa compleixin estàndards laborals i mediambientals estrictes i oferir als tercers països propostes de desenvolupament alternatives.
2. Reforçar la col·laboració en la lluita contra el canvi climàtic i en assumptes d'interès compartit de la governança global i la defensa del dret internacional.
3. Assegurar unes relacions comercials equilibrades i justes que afavoreixi la col·laboració en sectors relacionats amb la transició ecològica i europeitzant les cadenes de valor d'aquells sectors estratègics i crítics i defensant els interessos propis de la UE.
4. Fermesa i diplomàcia autònoma en els aspectes conflictius de les relacions entre ambdós actors, sense alineament predeterminat amb els Estats Units. En relació a Taiwan, es treballarà per evitar ruptures unilaterals de l'*statu quo*.

7.6 Polítiques de cooperació i justícia global

La desigualtat de gènere, el canvi climàtic, la limitació de recursos, la inseguretat alimentària, la contaminació de l'aire de les nostres ciutats o l'augment de les migracions forçades, són alguns dels molt complexos reptes als que el nostre planeta s'enfronta avui. En tractar-se de desafiaments interrelacionats, necessiten d'una resposta holística. La Unió Europea en la seva acció exterior ha de jugar un paper de lideratge per fer front a aquests importants reptes globals. La Unió ha d'esdevenir un referent en la consecució de l'Agenda de Desenvolupament sostenible 2030 de les Nacions Unides. Per això reorientarem la nostra acció exterior per alinear-la amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els nostres valors de pau, solidaritat i justícia.

En un moment en què la Unió apunta a fusionar tots els seus instruments d'acció exterior, considerem fonamental que el futur instrument únic graviti al voltant del principi de coherència de polítiques per al desenvolupament i la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible a nivell global. En l'actualitat, però, moltes polítiques de la UE minen el treball que fa la mateixa Unió en el desenvolupament internacional. Polítiques sobre, per exemple, el comerç i la pesca, empenyen en un sentit contrari als objectius de desenvolupament i sostenibilitat, i ignoren el necessari principi de la coherència entre polítiques.

En aquest sentit, ens dotarem d'una política de cooperació internacional per al desenvolupament robusta i eficaç que, des del respecte mutu, fomenti el desenvolupament endogen i sostenible de la resta de països i territoris, posant les necessitats i drets de les persones al centre. Una política capaç de fer front a les desigualtats, inclosa la de gènere, la injustícia i la pobresa, que són multidimensionals. Una política que no reposi en la condicionalitat a controls fronterers, gestió de fluxos migratoris o acords de readmissió. Una política que faci front a les causes de la migració forçosa, com són la pobresa, la desigualtat, la manca de serveis bàsics i les violacions de drets humans als països beneficiaris.

Per tot això, proposem:

1. El desenvolupament d'una normativa europea integral per a la solidaritat i el desenvolupament sostenible, que harmonitzi la dispersió normativa existent i asseguri que l'ajuda internacional per al desenvolupament de la Unió respon exclusivament a objectius de desenvolupament sostenible, i eviti qualsevol vinculació o condicionalitat de la mateixa als objectius d'altres polítiques com ara la comercial o la migratòria.
2. La creació d'una vicepresidència de la Comissió Europea per a la coherència de polítiques per al desenvolupament

sostenible i l'Agenda 2030 que harmonitzi i coordini l'acció exterior de la Unió per a la promoció dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

3. Desenvolupar urgentment un full de ruta per al 0,7% que sigui realista i ambiciós que permeti assolir l'objectiu en l'any 2030. La Unió i els seus Estats membres segueixen lluny d'assolir aquest compromís històric de destinar el 0,7% del seu PIB a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament.
4. Reforçar l'estratègia d'acció exterior feminista de la Unió a través d'un increment pressupostari que permeti el seu ple desenvolupament. La qüestió de gènere no només serà transversal en tots els programes de cooperació sinó que a més proposem destinar el 25% dels fons de l'AOD de la Unió a intervencions específiques de gènere per a la promoció de la igualtat, l'empoderament de les dones i la promoció dels seus drets, i també garantir els seus drets sexuals i reproductius.
5. Demanar a la UE que doni suport de manera proactiva als drets de les dones arreu del món i augmenti significativament el finançament del desenvolupament de la UE per a la salut i els drets sexuals i reproductius, en particular per a l'accés a la planificació familiar i l'avortament segur i legal sense discriminació, per tal d'omplir el buit de finançament que van deixar els Estats Units a les Nacions Unides en aquesta àrea.
6. Promoure la cooperació amb els moviments europeus i mundials que lluiten contra els retrocessos dels drets de les dones, i que fa especial èmfasi en contrarrestar els intents de limitació dels drets sexuals i reproductius i en la lluita contra la LGTBfòbia.
7. Acabar amb la condicionalitat de l'ajuda als objectius de control de la migració de la UE, garantint que les ajudes no es desvien del seu principal objectiu que és l'erradicació de la pobresa. Cal redefinir l'enfocament actual de la UE respecte al nexa desenvolupament-migració, d'acord amb el principi de coherència de les polítiques de desenvolupament. A més, assegurarem l'alineació de tota l'acció de la Unió als principis internacionals d'eficàcia del desenvolupament.

7.7 Iniciatives en la prevenció de conflictes i promoció de la pau

En la prevenció de conflictes en tercers territoris, si bé tradicionalment s'ha fet èmfasi en les causes immediates, cal augmentar la dedicació sobre les causes de les causes, i prestar especial atenció a determinants emergents, com són els impactes del canvi climàtic i la reducció de recursos essencials com és l'aigua potable en determinades zones.

La prevenció de conflictes civils, el diàleg, la mediació i les mesures de reconciliació són encara una pràctica poc sistemàtica de l'acció exterior de la UE. Contribuir al manteniment de la pau ha de ser el rol natural de la UE al món. Cal, doncs, desenvolupar mesures de prevenció i resolució dels conflictes a través dels organismes regionals i internacionals, i basades en polítiques de diplomàcia, diàleg, negociació i seguretat compartida amb la resta de països.

Europa ha de ser molt més activa a l'hora de trobar solucions pacífiques als conflictes armats, tant al nostre veïnat com a l'estranger. Volem invertir fortament en la prevenció de conflictes civils, la mediació, la reconciliació i el manteniment de la pau. Abordar les causes fonamentals del conflicte és més fàcil, més barat i més humà que fer front a les conseqüències posteriors. Ens oposem a redirigir els fons europeus cap a finalitats militars.

Ens preocupen els dobles estàndards aplicats en les relacions d'alguns Estats membres de la UE. S'exporta material militar i repressiu a règims fortament repressius, mentre es condemna per altres canals les vulneracions de drets humans d'aquests règims. I a la inversa, sovint des de la UE es fan declaracions de suport a moviments democràtics i defensors dels drets humans d'aquests països, mentre que no s'acorda cap mesura efectiva per donar-los protecció.

Així, considerem necessari:

1. Un impuls d'una orientació de la UE en la seva acció exterior i interior més proactiva i propera a valors pacífics i democràtics a través de l'Alta Representant i mitjançant la creació de la figura del comissionat de cultura per la pau i la democràcia.
2. Dotar de recursos i capacitats per una política forta i creïble de prevenció de conflictes de la UE. Aquesta requereix:
  - una direcció dedicada del Servei d'Acció Exterior, amb un augment considerable del nombre de personal;
  - vincles amb la societat civil i grup d'experts governamentals.

3. Revisar fonamentalment la política d'exportació d'armes de la UE i especialment prohibir les exportacions d'armes a països amb vincles opacs amb grups terroristes globals. Fem una crida per aturar les exportacions d'armes a règims dictatorials, a països que realitzin agressions militars, i a països que practiquin crims de guerra, com és el cas d'Israel. Volem un organisme de supervisió que vetlli per l'aplicació dels criteris d'exportació per part dels Estats membres i, a nivell del PE, exigim estructures apropiades per a un control permanent del compliment per part dels Estats membres de la posició comuna de la UE sobre exportacions d'armes.
4. Liderar els esforços internacionals per abolir les armes nuclears. Per a això, s'impulsarà un debat ampli al Parlament Europeu per promoure l'adhesió, signatura i ratificació al Tractat de Prohibició d'Armes Nuclears (TPAN). S'activarà prioritàriament la diplomàcia europea per evitar el col·lapse dels diferents tractats relatius a la reducció i a la no proliferació d'armament nuclear (JCPOA, INF, New START i NPT).
5. Treballar activament per al desarmament internacional, inclosa la moratòria global per al desenvolupament i recerca dels robots programats per matar (sistemes d'armament plenament autònoms, "Killer Robots"). A més, impulsarem que les institucions europees traslladin aquesta problemàtica a les Nacions Unides.
6. Facilitar, en l'acció exterior de la Unió Europea, el guiatge de les resolucions 1325 i 1820, garantint un major suport polític de la UE per a la participació de les dones en els processos de pau.
7. Establir un règim de sancions específiques per a la UE per als vulneradors de drets humans, per congelar-ne els actius il·lícits i limitar-los els visats d'entrada. Així mateix el sistema financer europeu no s'ha de beneficiar de la corrupció i el saqueig a tercers països. Donem suport a l'instrument europeu de protecció de drets humans exigint al Parlament Europeu.
8. Que en la contractació pública europea es fixin clàusules de compliment del dret internacional.

7.8 Defensa Europea

La necessitat d'una defensa europea autònoma és molt evident ja que les prioritats, amenaces i els interessos estratègics i en defensa de la Unió Europea (i dels seus Estats membres) respecte dels Estats Units cada cop són més divergents. Més enllà del risc que torni Trump, tendències de fons condicionades per la geografia, la geopolítica i la geoeconomia fan obsoleta i desconfiable la inèrcia de pensar que el "paraigües OTAN" pot ser indefinidament protector i alhora estar alineat amb els requeriments en política de defensa que la Unió Europea pugui tenir.

A aquesta circumstància hi hem de sumar un nou context geopolític: el fet que altres actors internacionals (Rússia, en particular) tenen l'objectiu estratègic d'afeblir la UE i/o potencialment realitzar atacs híbrids a algun dels seus Estats membres. Alhora, apareixen amenaces a la defensa i a la pau no tradicionals. Atacs des del ciberespai i sobre les infraestructures crítiques vinculades, conflictes híbrids i/o amb actors no estatals (que poden o no tenir control territorial) poden requerir un ajustament entre els dominis clàssics de la seguretat i la defensa.

En aquest context és on neix la necessitat d'articular un projecte comú i compartit entre els diferents Estats de la UE de defensa europea, amb comandament propi, amb capacitats suficients, sense subordinació i que deixi de ser subalterna dels Estats Units i de l'OTAN. Un projecte que inviabilitzi i allunyi qualsevol hipotètica confrontació entre països europeus, i que pugui permetre dotar de coherència estratègica autònoma la política exterior i l'abordatge de les potencials amenaces, així com mancomunar i compartir recursos i capacitats i, per tant, reduir duplicats i excessos de despesa.

L'enfocament ha de ser d'orientació defensiva, que permeti la protecció territorial, i alineat amb l'article 42(7) del Tractat de la Unió Europea. Així mateix, però, ha de poder jugar un rol rellevant més enllà de les seves fronteres en la prevenció, manteniment, promoció de la pau, i en l'estabilització post-conflictes. En aquest sentit, l'assumpció del paradigma de responsabilitat de protegir i la possibilitat d'ús de força militar com a últim recurs en tercers països per evitar genocidis i atrocitats vers poblacions civils ha d'afinar-se de tal manera que no pugui generar "canvis de règim" i, per tant, ha de comptar amb la legitimació de les Nacions Unides, més enllà del que es pugui impulsar en un Consell de Seguretat Europeu.

L'horitzó final ha de ser poder comptar amb una defensa europea, amb una forta legitimació democràtica, que respongui i depengui d'una institucionalitat comunitària amb les capacitats i controls distribuïts a mode tradicional entre executiu i legislatiu, entre la Comissió i el Parlament. Un Consell de Seguretat Europeu pot ser un espai transicional i provisional per anar alineant i dotant de coherència

les diferents orientacions dels estats, i alhora anar unificant posicionaments per al sistema de les Nacions Unides.

La qüestió dels recursos (humans, materials, econòmics) destinats és central. El fet de mancomunar recursos i estructures ha de permetre una major eficiència en la despesa. Certament el criteri de corresponsabilitat en els esforços entre Estats ha de significar una certa harmonització. De fet, hauria d'implicar una certa reducció agregada a llarg termini en la despesa, ja que per economia d'escala i evitant duplicitats organitzatius i materials, es pot tendir a una menor despesa en defensa individual i agregada en relació al PIB a mitjà termini. La despesa en defensa i seguretat a escala europea ha de servir per a què aquesta disposi de les capacitats necessàries defensives i de protecció en l'actual context geopolític d'actors agressius en l'entorn i no depengui de tercers, i alhora en guanyar en eficiència permeti que a mitjà termini els Estats membres no hagin d'invertir tant en les seves defenses estatals. Aquestes despeses no poden ser en detriment de les partides existents en política social o de transició ecològica, i han de basar-se en noves fonts, com mecanismes de mancomunar emissions de deute, o una fiscalitat aplicada a les grans fortunes o als beneficis empresarials.

La plena autonomia estratègica de la política de defensa europea també està condicionada pel fet de no dependre tecnològicament de tercers països. En aquest sentit, cal evitar que les tecnologies i materials depenguin de la provisió de tercers països, en especial dels Estats Units (amb la subordinació i captura que això implica), i pugui anar-se adoptant provisió pròpia, alhora que es simplificaria i reduiria el nombre de sistemes d'armament.

Partint de la necessitat d'autonomia estratègica i d'una política de defensa d'abast europeu, proposem:

1. Situar el debat polític públic i parlamentari en les característiques d'aquesta defensa europea. Confrontar i disputar els models i concepcions de les polítiques de defensa diferents entre diversos projectes polítics: quins objectius, quina legitimació democràtica, quina rellevància i centralitat, i quines prioritats i orientació. Les discussions que tenien lloc fa un temps sobre l'exèrcit en el marc de l'estat-nació (si ofensiu o defensiu, la dotació pressupostària, l'encaix amb la política exterior, les adaptacions a reptes canviants, el rol global i la implicació en la promoció de la pau) ara han de ser debatudes a escala europea.

2. Avançar cap a diagnòstics, marcs i cultures estratègiques compartides, amb l'actualització periòdica de la brúixola estratègica. La percepció dels riscos, urgències, prioritats i amenaces és molt diferent entre els diferents Estats membres, però pensem que un marc compartit ha de basar-se en : a) atendre el nou context geopolític; b) rebutjar un bel·licisme ofensiu; c) explicació honesta dels diversos escenaris de futur sense induir al pànic ni a les respostes irreflexives.

3. Gradualitzar la proposta. En tots els mecanismes i instruments de defensa compartits europeus, s'observa una lògica de construcció gradual, d'anar augmentant les capacitats de cooperació, coordinació i mancomunar recursos, així com el nombre de "missions" i projectes. És per això que, tot i que hi haurà salts qualitius en la integració en defensa, la lògica gradual i paulatina preval. Això pressuposa l'horitzó d'una defensa única o un exèrcit europeu a llarg termini, però falten encara diverses etapes i passes per anar compartint enfocaments i cultura estratègiques, que són actualment molt diferents entre els diversos països.

– Aquesta gradualitat també ha de pensar-se des de la perspectiva de la legitimació política. Cal evitar el que ha passat en altres àmbits de la integració europea, en què se situava al final de la integració "sectorial" la possible integració política i institucional corresponent. Es requereix un govern comú al que se subordini un futur exèrcit. De manera que abans de l'escenari de disposar d'una defensa europea plenament capaç, cal haver construït la institucionalitat específica i dotar de capacitat executiva a la Comissió i d'aprovació, fiscalització i regulació al Parlament Europeu.

– En aquest sentit també la desconexió i desacomplament de l'OTAN ha de pensar-se en paral·lel a aquesta gradualitat, de manera que a mesura que vagi guanyant funcionalitat i legitimitat la defensa europea, els vincles, interessos i dependències amb l'OTAN i els Estats Units es vagin diluint fins a una completa desvinculació.

4. Impulsar amb més èmfasi la col·laboració i racionalització de capacitats, que millori la interoperabilitat dels diferents exèrcits europeus i eviti les seves duplicitats a través d'un compromís ferm amb el "Pool & Sharing" per mitjà de l'Agència Europa de Defensa.

5. Donar suport a la conformació de l'exèrcit europeu i a l'harmonització de capacitats, doctrines operacionals, formació i entrenament dels militars en les missions UE conjuntes. Rellançar el concepte SAFE (Synchronised Armed Forces in Europe). En el que ha de ser un procés gradual, defensarem els següents criteris en la seva conformació: que tingui una orientació defensiva, que disposi de mecanismes de legitimació democràtica parlamentària des de l'inici, i que la seva participació en promoció de la pau i prevenció de crims contra la humanitat estigui basada en el dret internacional i en l'aprovació parlamentària.
  - Acompanyarem aquelles iniciatives que promoguin la mancomunació i harmonització d'equipament, que en facilitin l'eficiència i n'evitin duplicitats. Volem reforçar la capacitat de supervisió del Parlament sobre tots els fons destinats a defensa. Confrontarem qualsevol iniciativa que tendeixi a bonificacions, reduccions o exempcions fiscals per a les empreses armamentístiques

6. Implementar mecanismes de seguiment, transparència i rendició de comptes a la Unió Europea en matèria de transferències d'armament i material de doble ús dels membres de la UE, que incloguin:
  - Obligatorietat d'informar sobre les transferències d'armament reals i autoritzades per part de tots els Estats membres; i
  - Establir organismes a la Unió Europea de rendició de comptes dels Estats membres amb participació de la societat civil.

comuns

Sumar

